

TOIMINTAKERTOMUS
ja
TILINPÄÄTÖS

1.1.–31.12.2020

Suomen riistakeskus
Sompiontie 1
00730 HELSINKI
Y-tunnus 0201724-4

1.	JOHDON KATSAUS.....	3
1.1.	TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET.....	3
1.2.	ARVIO ONNISTUMISESTA	4
1.3.	YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2020.....	7
	1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet.....	7
	1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet	8
	1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet	8
2.	JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS	10
2.1.	RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA.....	10
2.2.	RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA	11
2.3.	METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA	12
2.4.	RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKIT OVAT HALLINNASSA	13
3.	TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS	14
3.1.	SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA	14
	Strategiatyö ja johtaminen.....	14
	Kansainvälinen toiminta	16
	Viestintä.....	17
	Julkiset hallintotehtävät.....	18
	Lupahallinto	18
	Lakisäätöiset vakuutukset.....	19
	Metsästäjärekisteri	19
	Riistavahinkorekisteri	20
	Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut	21
	Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät.....	22
	Muut julkiset hallintotehtävät	24
	Kestävä riistatalous	27
	Riistakantojen hoitosuunnitelmat	27
	Riistatieto.....	28
	Riistatiedon määrittely	28
	Riistakantojen verotussuunnittelu.....	29
	Kestävä metsästys.....	31
	Riistavahinkojen estäminen	31
	Riistatalouden edistäminen	32
	Hyvinvointia riistataloudesta	34
	Hyvinvointitutkimus.....	34
	Hyvinvointiviestintä	35
	Riistatalousverkostojen tukeminen	35
	Palvelut.....	35
	Asiakaspalvelu ja neuvonta.....	35
	Metsästäjäpalvelut	35
	Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi	36
	Sisäiset palvelut.....	37
	Tukipalvelut/sisäiset palvelut	37
	Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut.....	38
3.2.	PALVELUKYKY JA LAATU	39
3.3.	TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS.....	39
3.4.	MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS	39
3.5.	VOIMAVAROJEN HALLINTA	40
	Henkilöstöstrategiset linjaukset	40
	Vuoden 2020 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi	41
	Henkilöstötietoja	42
4.	KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET	43
5.	TILINPÄÄTÖS	44
5.1.	TULOSLASKELMA	44
5.2.	TASE.....	45

5.3.	TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT	46
5.4.	PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ	53
5.5.	ALLEKIRJOITUKSET	54
	TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS	54
	TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ.....	54
5.6.	KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT.....	55
6.	LIITTEET	56

1. JOHDON KATSAUS

Suomen riistakeskuksen toiminta perustuu riistahallintolakiin (158/2011) ja sen nojalla tehtyyn Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön väliseen tulossopimukseen. Tämä toimintakertomus koskee Suomen riistakeskuksen toimintaa ajalta 1.1.2020–31.12.2020. Toimintakertomuksen laadinnassa on noudatettu soveltuvin osin Valtiokonttorin valtion virastoille ja laitoksille antamaa ohjetta toimintakertomuksen laatimisesta (Valtiokonttori 2016).

Toimintakertomus on ainoa Suomen riistakeskuksen toiminnasta annettava kertomus ja se toimii samalla tulosohejaavalle maa- ja metsätalousministeriölle annettavana tuloraporttina sekä Suomen riistakeskuksen toimielimille annettavana vuosikertomuksena.

Jäljempänä huomiomerkinällä varustetut tekstit ovat suoria lainauksia maa- ja metsätalousministeriön ja Suomen riistakeskuksen välisestä tulossopimuksesta vuosille 2020–2024.	1 = Tavoitteesta on luovuttu 2 = Tavoite ei ole toteutunut 3 = Tavoite on toteutunut osittain 4 = Tavoite ollaan saavuttamassa 5 = Tavoite ollaan ylittämässä

Suomen riistakeskuksen tilinpäätöksessä noudatetaan kirjanpitolakia (1336/1997) ja tilivelvollisten allekirjoittamat tilinpäätösasiakirjat ja tilintarkastuskertomus esitetään erillisenä kokonaisuutena. Suomen riistakeskuksen tuloslaskelma, kirjanpitolain mukaiset toimintakertomustiedot on esitetty pääkohdassa 5.6.

Suomen riistakeskuksen 15 toiminta-aluetta laativat alueensa ja aluetoimiston toiminnasta toimintaraportin, joka on käsitelty alueellisessa riistaneuvostossa sekä riistanhoitoyhdistysten aluekokouksessa 2020. Raportit tallennetaan Suomen riistakeskuksen asianhallintajärjestelmään ja ovat saatavissa Suomen riistakeskuksen kirjaamosta, kirjaamo@riista.fi.

1.1. TOIMINTAYMPÄRISTÖN MUUTOKSET

Suomen riistakeskuksen TTS-suunnitelmaan sisältyy analyysi toimintaympäristön muutoksista. Vuoden 2020 osalta on syytä kirjata seuraavat huomiot:

- Koronapandemian vaikutukset alkoivat realisoitua toden teolla maaliskuussa, kun todettiin, että riistanhoitoyhdistysten aluekokoukset on siirrettävä myöhempään ajankohtaan. Samanaikaisesti siirryttiin etätöihin ja matkustus työasioissa käytännössä kiellettiin. Riistakeskuksen infraratkaisut mahdollistivat lähes täydellisen etänä työskentelyn. Sitä edesauttoi huomattavasti vuoden 2019 syksyllä läpi viety kokonaissiirtymä Office 365:een ja sitä edeltänyt koko henkilöstön konekannan uusinta. Sisäisiä koronaohjeita annettiin vuoden aikana kolme. Niissä noudatettiin valtioneuvoston ja THL:n ohjeistusta. Lisäksi seurattiin maa- ja metsätalousministeriön sisäisiä linjauksia.
- Koronatilanteen johdosta maaliskuussa esitettiin maa- ja metsätalousministeriölle alueellisten riistaneuvostojen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja riistakeskuksen hallituksen toimikautta jatkettavaksi vuodelle sekä ampumakokeen osalta esitetään harkittavaksi metsästyslain 21 a §:n muuttamista: ampumakoe olisi voimassa pidempään kuin 3 vuotta. Ministeriö jatkoi toimikausia siihen saakka, kunnes uudet nimitykset tehdään neuvostojen osalta kuitenkin korkeintaan heinäkuuhun 2021 ja hallituksen osalta korkeintaan vuoden loppuun. Ampumakokeen voimassaoloa jatkettiin vuodelle.
- Kesäkuussa ehdotettiin riistahallintolain muutosta aluekokousten siirtämisen mahdollistamiseksi ja etäkokouksen sallimiseksi. Samassa yhteydessä ehdotettiin valtionavun jakamisen riistanhoitoyhdistyksille muuttamista niin että toimintavuoden 2021 valtionapu määräytyisi vuosien 2018–2020 keskiarvona. Ehdotuksista aluekokousten pitäminen etäkokouksina mahdollistettiin. Aluekokoukset pystyttiin pitämään syksyllä pandemian ollessa kohtuullisen rauhallisessa vaiheessa. Kaksi kokouksista järjestettiin etäkokouksina ja muut normaalisti.

- Koronan vaikutukset riistanhoitoyhdistysten toimintaan ja talouteen olivat merkittäviä. Siitä johdun myös neuvonnan ja ohjauksen tarve riistanhoitoyhdistyksille lisääntyi huomattavasti. Riistanhoitoyhdistysten talous kärsi merkittävästi osallistujamäärien pienentyessä niin ampumakokeissa kuin metsästäjätkintokoulutuksissa ja tutkinnoissa kulurakenteen pysyessä ennallaan tai pahimmillaan kasvaessa. Talouden helpottamiseksi ei löydetty keinoja 2020 aikana.
- Hankerahoituksen osuus on riistakeskuksen toiminnassa kasvanut merkittävästi. Määräaikaista henkilöstöä on aiempaa enemmän ja riistakeskuksen infrastruktuuri ja hallinto eivät pysty nykyisellään käsittelemään suurempaa hankemäärää.
- Kansalaisten kritiikki harjoitettua suurpetopolitiikkaa (etenkin susi) kohtaan on jatkunut etenkin suden osalta. Ilmiö vie huomattavasti resursseja ja vaikeuttaa riistahallinnon toimintaa myös muilta osin.
- Kilpailu tutkimusrahoituksesta on kireää, mikä vaikeuttaa riistataloudessa tarvittavan tutkimustiedon, kuten esimerkiksi riistakantojen tilan ja kehityksen seuranta. Sähköisten asiakaspalvelumuotojen ja tietojärjestelmien ylläpitäminen ja kehittäminen vaativat huomattavan määrän resursseja erityisesti tilanteessa, jossa säädökset muuttuvat.
- Vuonna 2020 maksettujen metsästyskorttien lukumäärä oli 310 074 Innofactor Software Oy:n ilmoittaman tiedon perusteella, joten maksettujen metsästyskorttien määrä nousi 2315 metsästyskortilla vuoteen 2019 verrattuna. Tämä viittaa siihen, että lunastettujen metsästyskorttien määrän muutos seuraa jo pitkään näkyvissä ollutta aaltoliikettä. Huomionarvoista on myös se, että nousu osuu nyt samaan aikaan pidentyneiden metsäkanalintujen metsästysaikojen ja runsaiden hirvieläinkantojen kanssa, jotka aiemminkin ovat korreloineet positiivisesti metsästäjämäärien kanssa. Huomattavaa oli se, että lunastettujen korttien määrän lisäystä oli etenkin Varsinais-Suomen, Oulun, Lapin, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon alueilla. Myös korona-aika on lisännyt kiinnostusta luontoharrastuksia kohtaan, mikä näkyy myös metsästyksessä. Riistanhoitomaksun maksaneiden naisten määrä lisääntyi 1698 metsästäjällä (kasvua 6,5 %). Naisten kokonaismäärä oli 27 746, joka on 8,9 % kaikista metsästyskortin maksaneista.
- Metsästäjätkintannon suorittaneiden määrä oli lähes sama kuin vuonna 2019. Riistanhoitoyhdistysten järjestämissä tutkinnoissa hyväksyttiin yhteensä 7324 henkilöä (v.2019 7275 henkilöä) ja naisten osuus oli 29,4 prosenttia, missä on 1,4 prosentin lisäys edelliseen vuoteen. Lapin riistanhoitoyhdistyksissä naisten osuus kintannon suorittaneista uusista metsästäjistä oli 44,3 ja Kainuussa 34,9 prosenttia.
- Valkohäntäpeurakannan leikkaamiseen tihentymäalueella kohdistuu suurta painetta. Kaudella 2020-2021 saavutettava tulos on voimakkaasti riippuvainen loppukauden lumitilanteesta.
- 2020 aikana sattui useita valitettavia metsästyksen liittyviä ampuma-aseonnettomuuksia.
- Lyijyn kieltäminen haulikon patruunoissa Ramsar kosteikoilla on hyväksytty EU:ssa. Tämän lisäksi lyijyn totaalikielto ammuksissa on valmisteilla. Lisäksi on keskusteltu keinoruokinnan käytöstä metsästyksen ja riistanhoidon yhteydessä. Rajoitukset näissä asioissa saattavat vaikuttaa metsästäjämäärän kehitykseen negatiivisesti ja olisi toivottavaa, että ne ovat toteutuessaan suhteessa todellisiin riskeihin ja esimerkiksi terveysviranomaisten suosituksiin.

1.2. ARVIO ONNISTUMISESTA

Suomen riistakeskuksen strategia mukaisesti keskeiseksi päämääräksi asetettiin kansalaisten luontosuhteen säilyttäminen ja riistakonsernin strategian jalkauttaminen riistanhoitoyhdistyksiin. Kiinnostus luontoharrastuksia kohtaan on ollut kovassa kasvussa, mikä johtuu osin myös koronaepidemian aiheuttamien rajoitusten seurauksista. Tämä näkyy myös kasvavana kiinnostuksena metsästysharrastukseen.

Toimintavuosi oli Suomen riistakeskuksen kymmenes toimintavuosi. Muutoksia tuovat säädösten kehittäminen ja nyky-yhteiskunnan vapaaehtoistyölle asettamat esimerkiksi ihmisten ajankäyttöön liittyvät haasteet. Tästä syystä organisaatiota on muutettu entistä enemmän asiantuntijaorganisaation suuntaan talon sisäisillä roolimutoksilla ja työnkuvien kehittämisellä. Hankerahoitus on edelleen 2019-2020 kasvussa ja tähän liittyen on prosessiorganisaatiota muutettu heikon projektioorganisaation

suuntaan, missä merkittävimmät kehityshankkeet toteutetaan prosesseja läpileikkaavina projekteina (composite matrix). Keskeisimpiä onnistumisesta viestiviä asiakohtia ovat:

- Maksettujen metsästyskorttien määrä ja suoritettavat uudet metsästäjätkinnot.
- Riistatiedon digitalisointia on viety pitkän harppauksen eteenpäin Oma riista -palvelun kehittämisen myötä. Kasvavat ja osin ristiriitaiset ulkoakin tulevat vaatimukset suhteessa resursseihin asetavat haasteita palvelun kehittämiseksi ja toimintavarmuuden ylläpitämiseksi jatkossa. Tästä syystä toimintavuosi 2021 varataankin pääosin järjestelmän refaktorointiin ja tarvittaviin päivitystoimiin.
- VVY-hankkeen aikana 20 riistanhoitoyhdistystä teki päätöksen yhdistymisestä ja seitsemän uutta riistanhoitoyhdistystä aloitti toimintansa.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta koronaepidemian rajoitusten hankaloittamassa tilanteessa oli suurissa haasteissa etenkin maaliskoukuun ja marraskouluun aikana. Kokoontumisrajoitukset estivät käytännössä kaikki suunnitellut tilaisuudet mm. kouluissa ja oppilaitoksissa. Myös metsästäjätkintoon valmentavat koulutukset ja metsästäjätkinnot sekä ampumakoetilaisuudet jouduttiin näillä ajanjaksoilla pääosin peruuttamaan. Tilaisuuksia päästiin järjestämään uudelleen kesäkuun alusta lähtien, mikä kuitenkin aiheutti riistanhoitoyhdistyksissä paljon lisätyötä. Riistanhoitoyhdistykset kykenivät kuitenkin järjestämään erittäin ansiokkaasti tilaisuuksia. Ampumakoetulojen merkittävä vähäneminen aiheutti monille riistanhoitoyhdistyksille taloudellista ahdingkoa merkittävässä määrin. Neuvonnan ja ohjeistuksen tarve riistanhoitoyhdistyksille lisääntyi erittäin paljon.
- Keskustelu riistataloudesta hyvinvointipalveluiden tuottajana ja riistatalouden arvon määrittämisestä jatkuu edelleen toimijoiden keskuudessa. Hyvinvointia riistasta -hanke on tuottanut runsaasti taustamateriaalia edistämään valkohäntäpeuraresurssin tehokkaampaa hyödyntämistä. Elykeskusten 100 prosenttisesti rahoittamalla hankkeella etsittiin parhaita käytänteitä peuratalouden hyödyntämiseen ja hallintaan pilottiseurojen ja seurueiden avulla.
- Kestävän riistatalouden prosessit ja hankkeet ovat menestyneet hyvin ja niille on saatu myös runsaasti ulkopuolista rahoitusta. Toimintavuoden aikana Suomen riistakeskus jatkoi Hirvitalousalueltoiminnan kehittämistä ja LIFE BOREALWOLF -hankkeita ja aloitti kaksi laajempaa hanketta: SOTKA Kosteikot ja SOTKA Vieraspedit, joita rahoitettiin hallitusohjelmasta. Lapissa tehtävä hanketyö supikoirakannan rajoittaminen Skandinaviaan leviämisen estämiseksi jatkui edelleen yhteis-pohjoismaisen rahoituksen turvin ja sen toiminta-alueita laajennettiin Merenkurkkuun ja Ahvenanmaahan rajoittuvalle Saaristomerelle. Toimintavuoden aikana valmisteltiin myös hallitusohjelman HELMI-hanketta, jonka tavoitteena on käynnistää laajamittainen työ haitallisten vieraspetojen vähentämiseksi luonnonsuojelualueilta yhteistyössä ympäristöhallinnon kanssa.
- Toimintavuoden aikana riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö sai osakseen laajenevaa kansainvälistä kiinnostusta. Etenkin Suomen aktiivisuus kansainvälisen taigametsämetsänhankinnan hoitosuunnitelman koordinoijana ja susikannan hoitosuunnitelma ovat herättäneet kansainvälistä kiinnostusta Suomen tapaan edistää osallistavaa riistapolitiikkaa. Toimintavuoden aikana valmisteltiin ja saatiin rahoituspäätös haahkakannan kansainvälisen hoitosuunnitelman valmistelemiseksi. Riistakeskuksella oli hoitosuunnitelman laadinnassa keskeinen rooli ja se laadittiin yhteistyössä Ahvenanmaan, Ruotsin ja Tanskan riistahallintojen kanssa.
- Suomen riistakeskus päivitti toimintavuoden aikana metsäpeurakannan kannanhoitosuunnitelman. Uudet toimenpiteet metsäpeurakannan hoitoon kohdistuvat erityisesti elinympäristöjen hoitotoimiin sekä monilajiseen kannanhoitoon. Keskeisimpiä hoitosuunnitelman haasteita on linjata, millä keinoilla hitaasti lisääntyvä metsäpeura voi lajina säilyä ja menestyä hirven ja tulevaisuudessa myös valkohäntäpeuran kanssa samoilla elinalueilla sekä linjaukset metsäpeuran ja runsastuneiden suurpetokantojen monilajisesta kannanhoidosta. Luonnos uudesta hoitosuunnitelmasta luovutetaan maa- ja metsätalousministeriölle vuoden 2021 kevään aikana.
- Julkiset hallintotehtävät on hoidettu hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Hakemusasioiden käsittelyajat ovat olleet kohtuullisia ja muutoksenhakuina tehty valitukset ja niistä saadut valitusratkaisut ovat osoittaneet riistakeskuksen päätöslinjan toimivaksi. Lupahallintobyrokratian vähentämiseksi on kuitenkin edelleen suuri tarve.

- EU-tuomioistuimen 10.10.2019 antama ennakkoratkaisu ja sen pohjalta tehdyt korkeimman hallinto-oikeuden ratkaisut vuonna 2020 ovat vaikuttaneet maa- ja metsätalousministeriön johdolla valmisteltavan kannanhoidollisen sudenmetsästyksen linjaustarpeisiin. Lisäksi sutta koskevien poikkeuslupien toimeenpanokiellot keskusteluttivat toimintavuoden lopussa. Tuomioistuinratkaisut vaikuttavat joka tapauksessa kaikkien suurpetolajien kannanhoitoon.
- Valitettavat metsästyssonnettomuudet syksyllä 2020 luovat painetta turvallisen aseenkäsittelyn korostamiselle entisestään riistalaukaustilanteissa. Ne muodostavat myös riskin metsästyksen maineen hyvälle kehitykselle tulevaisuudessa. Nyt myönteisesti metsästyksen suhtautuvien määrä on noussut jo 66 prosenttiin ja vastaavasti kielteisesti suhtautuvien määrä pudonnut kymmenen prosenttiin.
- Riistakeskuksen maine kartoitettiin jo kolmannen kerran osana julkishallinnon mainetutkimusta. Riistakeskus nousi tutkimuksessa jo julkishallinnon top-10 listalle. Hallinnon läpinäkyvyys ja avoimuus sekä vastuullisuus olivat riistakeskuksen vahvimpia osa-alueita. Hyvät tulokset viestivät koko riistahallinnon onnistuneesta toiminnasta kaikilla tasoilla. Erityistä vastuuta rajapinnasta suuren yleisön suuntaan ovat onnistuneesti kantaneet riistanhoitoyhdistykset paikallistasolla vaikeasta koronatilanteesta huolimatta.
- Yleisölle ja metsästäjille suunnatut palvelut saivat asiakastutkimuksissa erinomaisia arvosanoja.
- Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessin toiminta on vakiintunut ja se sekä RHY-valtionapu- ja valvontatiimi ovat toimineet erittäin hyvin haastavassa riistanhoitoyhdistysten muutostilanteessa, johon on erityisesti vaikuttanut valtionapuperusteiden muuttuminen.

Asiakastytyväisyyttä vähentää kuitenkin se, että riistahallintouudistuksen seurauksena riistanhoitoyhdistysten hallinnollinen työmäärä on lisääntynyt, mikä usein koetaan tarpeettomana byrokratian kasvuna. Lainsäädännön kehittämistyöhön näiden vaikeuksien voittamiseksi ja byrokratian vähentämiseksi on edelleen tarvetta. Monilla alueilla voimakas tyytymättömyys harjoitettuun suurpetopolitiikkaan etenkin suden osalla on aiheuttanut kielteisiä ilmiöitä, joissa riistanhoitoyhdistykset ovat paikallisina toimijoina joutuneet hankalaan asemaan, ja jotka ovat heijastuneet myös riistanhoitoyhdistysten toimintaan ja johtaneet jopa etujärjestömaisiiin kannanottoihin.
- Viestintää on edelleen kehitetty voimakkaasti asiakaslähtöiseksi. Tulokset näkyvät myös asiakastutkimusten tuloksissa ja muutokset ovat olleet oikean suuntaisia ja näkyviä. Metsästäjä-lehden kehittäminen on edennyt vauhdikkaasti. Sekä uudistettu painettu lehti että sen täysin uusi verkkolehtiversio ovat saaneet hyvän vastaanoton.
- Tukipalveluissa näkyvät toimintojen keskittämisen ja sähköisten palveluiden edut. Sähköiset kokousjärjestelmät ovat kääntäneet perustoiminnan osalta matkakulut- ja kokouskustannukset laskuun. Vuonna 2020 tapahtui koronaepidemian vaikutuksesta huomattava muutos osittain olosuhteiden pakottamana! Koska matkustus- ja koulutustilaisuuksien järjestäminen oli kiellettyä, siirryttiin hyödyntämään etäkoulutusmahdollisuuksia ja Webinaareja. Niiden järjestäminen muuttui rutiiniksi ja ainakin osittain vallitsevaksi käytännöksi tulevaisuudessakin.
- Riistakonsernin yhteinen tietojärjestelmäkehitys on toteutunut, kun eri laitosten palveluja on integroitu Oma riista -palveluun. Riistakonsernin it-strategia korostaa konsernin toimijoiden yhteistä tietoekosysteemiä- ja arkkitehtuuria, mutta antaa toteutusvastuun laitosten hoidettavaksi. Näin voidaan valita parhaat toteutusmenetelmät ja toteuttajat.
- Osallistava riistapolitiikan valmistelu on yksi riistahallinnon keskeisiä tavoitteita. Hoitosuunnitelmien valmistelu on tärkein työkalu tässä työssä. Hoitosuunnitelmia on julkaistu riistakeskuksen valmistelutyön pohjalta ja niiden jalkauttaminen on ollut tehokasta. Metsäkanalintujen, hirvikannan ja vuoden 2015 susikannan hoitosuunnitelma voidaan katsoa jo kokonaan jalkautetuiksi. Niiden osalta on jo voitu toteuttaa sellaisiakin uusia kehityshankkeita, joita ei näissä hoitosuunnitelmissa ole listattu.

1.3. YHTEENVETO AVAINTULOSTEN TOTEUTUMISESTA VUONNA 2020

Riistakeskuksen ja maa ja metsätalousministeriön tulossopimuksen tarkennuksena sovitaan vuosittaiset avaintulokset, jotka on kirjattu osaksi toimintasuunnitelmaa. Seuraavassa esitetään yhteenveto ja arviot avaintulosten toteutumisesta.

1.3.1 Merkittävää yhteiskunnallista vaikuttavuutta tukevat toimenpiteet

Tavoite	Arvio toteutumisesta
Osallistuminen suden hoitosuunnitelman toimeenpanoon sekä ennakoivaan viestintään.	4

Susikannan hoitosuunnitelman toimeenpanoa edistettiin erityisesti SusiLIFE-hankkeella, joka kehittää useilla eri tavoilla kannanarvioinnin ja vahinkojen ennaltaehkäisyn menetelmiä, susireviirien vuorovai-
kutusta sekä ennaltaehkäisee laitonta tappamista. Susiviestintäyhteistyö ministeriön, Luken ja poliisin kanssa on ollut aktiivista ja tuloksekasta.

Mahdollisen uuden laajan TEAS/Ilmiöpohjaisen/kärki vesilinnut ja kosteikko -hankkeen toteuttamiseen osallistuminen sekä omien toimenpiteiden että hankekokonaisuuden koordinaation osalta.	4

Riistakeskus valmisteli ja tuki SOTKA- ja HELMI-ohjelmien käytännön toteuttamista useilla eri hankkeilla.

Osallistuminen hanhien, haahkan ja allin kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteutukseen, ja toimeenpanon koordinoitiin Suomessa.	4

Riistakeskus osallistui hanhien, haahkan ja allin hoitosuunnitelmatyöhön Suomessa ja haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman laatimiseen projektinvetäjänä sekä toimi kansainvälisen hanhitoiminta-ohjelman koordinaattorina AEWA:n sihteeristön tukena.

RHY-kehitystoimien jatkaminen erityisesti nuorten mukaan saamiseksi ja ampumaradoille pääsyn turvaamiseksi.	4
Vapaaehtoisten yhdistymisten tukeminen ja koulutus erityisesti riistakonsernin strategisten tavoitteiden osalta sekä yhdistyksiin liittyvä viestintä.	3
RHY-koordinaatio.	4

Riistakeskus on tukenut riistanhoitoyhdistysten tekemää nuorisotoimintaa, jota on myönteisessä asenneilmapiirissä myös monitahoisella viestinnällä tuotu laajempaan tietoisuuteen. Ampumatoiminnan ja sen harrastusmahdollisuuden tulevaisuuden turvaamiseksi pyritään myös säilyttämään ampumarataverkko mahdollisimman kattavana ja helposti saavutettavana.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistymisiä on tuettu tukemalla neuvotteluita ja yhdistyneiden riistanhoitoyhdistysten toiminnan käynnistymistä ja tiedottamalla yhdistymisistä saatujen kokemusten pohjalta. Riistanhoitoyhdistysten tehtäviä, roolia julkisoikeudellisena yhdistyksenä ja tehtävien hoitoa on tuettu tiedottamalla eri tavoin toimijoille ajankohtaisista asioista sekä tuottamalla materiaalia toimijoiden käyttöön.

Hirvieläinkantojen verotuksen suunnittelun kehittäminen ja tehostaminen.

4

Hirvitaloustoiminnan kehittäminen hankkeen yhteydessä uudistettiin verotussuunnittelun periaatteita ja lisättiin ketjun avoimuutta. Yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa luotiin uusia hirvieläintiedon työkaluja, joiden avulla tuetaan paikallista verotussuunnittelua ja metsästyksenaikaista kannanhoidon päätöksentekoa. Valkohäntäpeurakannan pienentämistä tihentymäalueilla tuettiin verotussuunnittelulla ja aktiivisella luvansaajien ohjauksella.

Kansainvälisen yhteistyön tiivistäminen painopisteenä erityisesti suurpetovahingot ja yhteistyö Ruotsin kanssa.

3

Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin aktiivisella tiedonvaihdolla Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa. Yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa osallistuttiin Fennoskandian susikannan hoitoa ja suojelua sekä rajat ylittävää yhteistyötä koskevan kehysasiakirjan valmisteluun sekä pohjoismaiseen, ahmakantojen hoitoa edistävään yhteistyöhön.

Riistavahinkokeskuksen suunnitteluun ja konseptin luontiin osallistuminen.

3

Riistavahinkojen ennaltaehkäisyä kehitettiin osallistamalla Hirvitalousalustoiminnan kehittämisen hankkeen työllä Luonnonvarakeskuksen riistahavainnot.fi palvelun uudistamiseen siten, että riistavahinkotieto tuodaan hirvikantatiedon yhteydessä näkyväksi ohjaamaan hirvitalousaluekohtaista verotussuunnittelua. Lisäksi riistavahinkojen estämiseen liittyviä ohjeita laadittiin ja niistä viestittiin usean eri kanavan kautta.

Vaihtoehtoisten materiaalien käytön edistäminen patruunoissa.

3

Lyijyttömien luotien osalta metsästysasetukseen tehtiin toimintavuoden aikana muutokset, joissa niille säädettiin erikseen osumaenergia- ja painovaatimukset tiettyjen riistaeläinten metsästyksessä. Riistakeskus osallistui muutoksen valmistelutyöhön. Lyijyttömien haulikonpatruunoiden käyttöä on edistetty tiedotuksen keinoin. Myös kivääricaliiperisten lyijyttömien patruunoiden ominaisuuksista, niiden käyttämisestä ja vaatimuksista aseille on viestitty metsästäjäkunnalle.

1.3.2. Toiminnalliset tavoitteita koskevat avaintavoitteet

Metsästyslain muutosprosessiin osallistuminen ja muutoista viestiminen.

4

Riistakeskuksen tiimit osallistuivat käynnissä oleviin lainsäädäntöhankkeisiin ja tukivat maa- ja metsätalousministeriön lainvalmistelutyötä.

Jatkaa yhdessä valvontaviranomaisten kanssa toimenpiteitä ja viestintää suurpetojen laittoman tappamisen vähentämiseksi.

4

Metsästäjä -lehdessä ja muissa viestintäkanavissa asiat ovat jatkuvasti esillä ja yhteistyö muiden toimijoiden kanssa jatkuu.

1.3.3. Tuottavuus ja kehittämistavoitteita sekä investointihankkeita koskevat avaintavoitteet

Sähköinen asiointi (Oma riista) etenee ja ylläpito turvataan.

4

Riistakonsernin tietohallintostrategiassa visiona on vahva sähköinen palvelukonsepti ja järjestelmien yhteiskäyttöisyys sekä ekosysteemiajattelun mukainen yhteensopivuus. Tätä on kuitenkin sovittu toteutettavaksi siten, että operatiivinen vastuu järjestelmien toteuttamisesta on konsernin laitoksilla.

Oma riistan yleiskäyttöinen tunnistautumissysteemi on käytössä Riistavahinkorekisterissä, Tassu-järjestelmässä, Riistakolmiot.fi -palvelussa, Riistainfo.fi -palvelussa sekä Metsähallituksen lupamyyntijärjestelmässä ja aluelupahakupalvelussa. Näin on päästy olennaisten samaa asiakasryhmää palvelevien järjestelmien osalta aiempaa laajemmin yksien tunnusten käyttöön.

Luonnonvarakeskuksen ja riistakeskuksen yhteisen työnjaon mukaisesti riistakeskus vastaa hirvieläintietojen keruujärjestelmän ylläpitämisestä ja kehittämisestä osana Oma riista -palvelua. Valkohäntäpeuran havaintojen keruu siirtyi pilottiin syksyllä ja on otettavissa kattavasti käyttöön syksyllä 2021.

Saalis- ja havaintopalaute saatiin vuonna 2020 jo 99 %:sti sähköisesti.

Riistakeskuksen toiminnan tehostamistyö ja henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen jatkuu TTS-linjausten mukaan.

3

Hanketoiminnan voimakas kasvu on lisännyt uuden henkilöstön perehdytys- ja ohjaustarvetta. Hankkeen henkilöstön määrän kasvu näkyy myös hankehallinnon ja tukipalvelujen lisääntyneenä työmääränä hankkeiden suuntaan. Rekrytoinneissa selkeä pääpaino on substanssien henkilöissä, joita palkataan pääosin ydinprosessien hankkeisiin sekä uusiin läpileikkaaviin projekteihin.

Valtakunnallisia tehtäviä on keskitetty paikasta riippumattomille tiimeille, joissa kehitetään ja jaetaan asiantuntemusta sekä voidaan toteuttaa sijaisjärjestelyt. Digitalisoinnin ja yleisen tietojärjestelmäkehityksen avulla haetaan aktiivisesti rutiinotoimintojen vähentämistä ja päällekkäisen työn karsimista myös riistanhoitoyhdistysten osalta. Oma riista -palveluun kehitettiin uusia sekä yksittäistä metsästäjää, pyyntiluvanhakijoita että riistanhoitoyhdistyksiä palvelevia ominaisuuksia. Erityisesti kehitettiin mobiilitoimintoja. Lisäksi siirtyminen kokonaan sähköiseen arkistointiin vähentää manuaalista arkistointityötä merkittävästi.

Uusien metsästäjien toimintaan mukaan saaminen ja metsästysmahdollisuuksien kehittäminen.

4

Ikäluokkien pienenemisestä johtuen metsästäjämäärän säilyttäminen edellyttää entistä suuremman osuuden kiinnostumista metsästyksestä harrastuksena jokaisessa ikäluokassa. Nuorten mukaan saaminen toimintaan sekä ampumaradoille pääsyn varmistaminen edellyttää kasvavaa työpanosta ja nuoria sekä metsästäviä naisia kannustavaa asennetta kaikilta sektorin toimijoilta.

Riistanhoitoyhdistyksien uusien valtionapuperusteiden lopullinen käyttöönotto ja annetaan päivitetty talousohje riistanhoitoyhdistyksille.

4

Riistanhoitoyhdistysten uudet valtionapuperusteet tulivat täysimääräisinä voimaan toimintavuoden aikana. Lisäksi riistanhoitoyhdistyksille annettiin päivitetty talousohjeet ja uusi tilikartta.

Metsästäjä/Jägaren-lehden kehittäminen.

4

Metsästäjä ja Jägaren -lehtien kehittämistä ja digitaalisuuden sekä alueellisuuden syventämistä on jatkettu suunnitellulla tavalla.

2. JULKISEN RIISTAKONSERNIN STRATEGIA JA YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS

Riistakeskus on julkisen riistakonsernin keskeinen toimija ja edesauttaa MMM:n julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden saavuttamista.

4

Suomen riistakeskus on osa maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala ja virtuaalista julkista riistakonsernia. Koska yksittäisen laitoksen toiminnan vaikutusta yhteiskunnalliseen laajempaan kehitykseen on mahdoton eritellä, julkisen riistakonsernin toimijat ovat laatineet yhteisen mittariston strategiansa vaikuttavuuden mittaamiseksi.

Suomen riistakeskus on tuottanut osaltaan riistapolitiikan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioimiseksi tarvittavat tunnusluvut, liite 1 taulukko 1.

Seuraavassa kuvataan Suomen riistakeskuksen toimenpiteet yhteisen strategian toteuttamiseksi. Tulostavoitteiden toteutuminen on jaoteltu yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

2.1. RIISTAKANNAT SÄILYVÄT ELINVOIMAISINA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi Suomen riistakeskuksen tulee

Vastata riistaeläinlajeja ja niiden elinympäristöjä koskevien hoitosuunnitelmien ja niiden päivitysten osallistavasta valmistelusta.

4

Riistakeskus vastasi metsäpeurakannan hoitosuunnitelman päivittämisestä ja osallistui useiden hanhien ja merilintujen kansainvälisten hoitosuunnitelmien laadintaan ja toteuttamiseen.

Toteuttaa Riistakeskuksen luonnonsuojelu- ja luonnonhoitostrategiaa. Hoitosuunnitelmatyöllä ja niihin liittyvillä kehityshankkeilla parannetaan riistalajien elinympäristöjen tilaa maa- ja metsätalouksikäytössä olevilla alueilla yhteistyössä maa-, metsä ja ympäristöalan toimijoiden ja paikallisten ihmisten kanssa.

4

Suomen riistakeskuksen hoitosuunnitelmatyö jatkui kahdella tasolla:

- Varsinaisten hoitosuunnitelmien valmistelu.
- Strategiset hankkeet, jotka liittyvät hoitosuunnitelmatyöhön tai niillä on muuten yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kannalta merkitystä.

Riistakeskus toteutti luonnonsuojelu ja luonnonhoitostrategiaa osallistumalla aktiivisesti SOTKA-ohjelman toteuttamiseen ja HELMI- toimintaohjelmien valmisteluun useilla eri hankkeilla. Suomen susikannan hoitosuunnitelman jalkauttamiseen osallistuttiin erityisesti LIFE BOREALWOLF -hankkeessa.

Suomen riistakeskus koordinoi kansainvälisten taigametsähanhi-, merihanhi- ja allikannan hoitosuunnitelmien toimeenpanoa yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Suomen riistakeskus toteutti ja koordinoi MMM:n ja Ahvenanmaan maakuntahallituksen rahoittamana hankkeena yhteistyössä AEWA-sihteeristön kanssa haahkan kansainvälisen hoitosuunnitelman valmistelun. Hoitosuunnitelman luonnos lähti viralliselle lausuntokierrokselle joulukuussa 2020 ja se voidaan hyväksyä AEWA-osapuolikokouksessa syksyllä 2021. Keskeisenä toimenpiteenä on kestävä metsästyksen varmistaminen Itämeren-Pohjanmeren kannanhoitoalueella.

Vastaa riistahallinnon suunnittelutoiminnan perustaksi yhdessä Luonnonvarakeskuksen (Metsähallituksen) kanssa riistavarojen kestävä käytön edellyttämästä kanta- ja saaliseurannasta sekä kannanarvioiden tuottamisesta sekä tätä toimintaa tukevasta tutkimuksesta ja kehittämisestä.

4

Oma riista -palvelua jatkokehitettiin erityisesti saalis- ja havaintotietojen keruuta silmällä pitäen. Ominaisuuksia kehitettiin rinnalla myös maastosovellukseen, jotta tiedonkeruu paikan päällä maastossa saataisiin toimimaan saumattomasti. Tällä tuettiin vesilintusaaliin ilmoitusvelvollisuuden lisääntymistä 2020. Pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten saaliit ilmoitettiin 98 %:sti Oma riista -palvelun kautta. Saalilmoituksiin sisältyvä tarkka paikkatieto mahdollistaa saalisseurannan tarkkuuden ja tarkastelut visuaalisilla menetelmillä.

Toimintavuoden aikana valmisteltiin hanke, joka mahdollistaa valkohäntäpeurahavaintojen tallentamisen Oma riista -palvelun kautta. Hankkeen tavoitteena on mahdollistaa Lukelle entistä tarkempi arvio valkohäntäpeurakannan rakenteesta, koosta ja tuotosta.

Metsästäjä voi jättää omaan riistalokiin kaikkia riistalajeja koskevia ilmoituksia ja havaintoja. Seuroille ja yhteisluville on toteutettu toimivat palvelunäkymät, joissa hirvenmetsästyksen etenemistä seurataan ja raportoidaan lähes ajantasaisesti. Kaikki ilmoitukset perustuvat tarkkaan paikkatietoon, mitä silmällä pitäen Oma riista -palvelun rakenne on alusta alkaen suunniteltu.

Lupahallintojärjestelmästä siirtyvät lupatiedot Oma riistaan ja saalistiedot taas Oma riistasta Lupahallintaan tarvittavassa laajuudessa. Näin luvansaaja näkee Oma riista -palvelussa hallinnassa olevien lupien kokonaistilanteen sekä voi jättää tarpeelliset saalisilmoitukset.

Muiden operatiivisten toimenpiteiden osalta osallistuttiin Riistavahinkorekisterin ylläpidon ohjausryhmään yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa.

2.2. RIISTATALOUS LUO HYVINVOINTIA

Julkisen riistakonsernin strateginen päämäärä asiassa on:

Edistää riistatalouden hyvinvointivaikutusten tutkimusta ja viestintää sekä riista- ja erätalouden taloudellista toimeliaisuutta ja liiketoimintaa.

4

Koska riistatalouden hyvinvointivaikutukset eivät ole laajalti tunnettuja ja erityisesti taloudellisiin arvoihin liittyy myös monia ristiriitoja, riistakeskuksessa on keskeisenä teemana ollut riistatalouden arvon määrittäminen, aineellisten ja aineettomien arvojen ja hyvinvointitekijöiden esittely ja tunnetuksi tekeminen. Painopisteenä on ollut riistatalouden sosiaalisten ja terveydellisten hyvinvointivaikutusten kartoitus. Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen kanssa on tehty tutkimus riistatalouden terveys-hyödyistä. Tulokset raportoidaan keväällä 2021. Laajassa Hyvinvointia riistasta -hankkeessa on yhdessä AMK Novian, Turun yliopiston ja kauppakorkeakoulu Hankenin kanssa selvitetty valkohäntäpeurakannan hyödyntämistä niin taloudellisesti kuin metsästysmahdollisuuksien lisääjänä. Hankkeen tuloksia hyödynnetään valkohäntäpeurakannan hoidossa ja hankkeelle on valmisteltavana useita jatkohankkeita. Riistatalouden hyvinvointivaikutukset ovat olleet näkyvästi esillä lähes kaikissa vuoden Metsästäjä -lehdissä sekä riistakeskuksen muissa sähköisissä ja painetuissa julkaisuissa.

Riistatalouden tuottaman hyvinvoinnin määrä riippuu paitsi riistakannoista myös metsästysharrastajien määrästä ja heidän harrastusaktiivisuudestaan. Tämän vuoksi riistakeskuksen palvelutuotannon ja viestinnän keinoin pyritään tuottamaan tietoa ja keinoja, jotka helpottavat metsästäjäututuksen suorittaneiden pääsyä aktiivisen harrastuksen piiriin. Tämä on huomioitu vahvasti myös Metsästäjä -lehden kehittämisprosessissa.

2.3. METSÄSTYS JA RIISTANHOITO OVAT EETTISTÄ JA VASTUULLISTA

Vaikuttavuustavoitteen tukemiseksi riistakeskus

Kehittää metsästyksen eettistä säännöstöä ja toteuttaa metsästäjien koulutusstrategiaa yhteistyössä vapaaehtoisjärjestöjen kanssa ja pyrkii aktiivisin toimenpitein vähentämään riistaeläimiin kohdistuvaa laitonta tappamista.

3

Suurpetojen laittomat tappamiset olivat edelleen esillä mediassa ja yleisessä keskustelussa. Tilanteeseen otettiin kantaa säännönmukaisesti erilaisissa etenkin suurpetoihin liittyvissä tilaisuuksissa käsittelemällä laittomia tappamisia rikollisena toimintana.

Riistahallintolaki edellyttää, että Suomen riistakeskus nimittää riistanhoitoyhdistysten metsästyksenvalvojat sekä ohjaa ja valvoo näiden toimintaa. Suomen riistakeskus on nimittänyt 2 144 metsästyksenvalvojaa. Lisäksi Julkiset hallintotehtävät -prosessi on osallistunut toimintavuoden aikana erävalvontayhteistyöryhmän työhön maa- ja metsätalousministeriön, sisäasiainministeriön, Poliisihallituksen, Rajavartiolaitoksen ja Metsähallituksen kanssa mm. metsästyksen valvonnan kehittämiseksi sekä 18.9.2020 järjestettyyn metsästyksenvalvontatapahtumaan Itä-Suomen alueella. Lisäksi Suomen riistakeskus osallistui Itä-Suomen poliisilaitoksen koordinoiman eräyhdyshenkilöverkoston toimintaan.

Toimintavuoden aikana jatkettiin metsästyksenvalvontatoimintaa, jossa Metsähallituksen kausivalvojat tekivät työtään riistanhoitoyhdistysten toimeksiannosta ja Suomen riistakeskuksen riistahallintolain nojalla nimittämien eräiden Oulun, Kainuun ja Lapin riistanhoitoyhdistysten alueilla.

Aiemmin yhdessä Suomen Metsästäjäliitto ry:n kanssa uudistetun metsästäjien koulutusohjelman jalkauttamista jatkettiin, mihin koronaepidemia toi omat haasteensa. Koulutus- ja oppimateriaalin jake- lussa käytetään jatkossa yhä enenevässä määrin sähköisiä kanavia, kuten Riistainfo.fi-palvelua.

Metsästäjien koulustoittoa toteutettiin erilaisissa koulutus- ja informaatiotilaisuuksissa, vaikka koronapandemia esti monet fyysiset tilaisuudet. Niiden sijaan käytössä olivat erilaiset webinaarit ja sähköiset kokousjärjestelmät. Esimerkiksi hirvieläinten metsästyksenjohtajien koulutus on ollut jo pitkään vakiintunutta vuosittaista toimintaa ja toteutuu joko riistanhoitoyhdistyksittäin tai alueellisesti laajempina yhteistilaisuuksina. Metsästyksenjohtajien koulutusmateriaali päivitettiin jälleen vuoden aikana ja materiaalia on saatavilla Riistainfossa.

Toimintavuoden aikana jatkettiin kolmevuotista Hirvitalousalustoiminnan kehittäminen hanketta, jonka päätavoitteena on kouluttaa hirvieläinten metsästäjiä Oma riista -palvelun tuottaman hirviti- edon käyttöön osana metsästystä ja verotussuunnittelua, yhtenäistää verotussuunnittelua, tukea riis- tanhoitoyhdistysten ja metsästyssseurojen toimintaa ja edistää osaltaan monilajisen kannanhoidon tietotuotantoa yhteistyössä Luken kanssa. Hankkeessa on tuotettu runsaasti uutta koulutusmateriaa- lia hirvieläinkantojen ja villisian kannanhoidon tueksi.

Metsästyksen eettisyys ja muut eettisesti hyväksyttävät toimintatavat samoin kuin vastuullisuus kuu- luvat jokaiselle metsästäjälle ollen tärkeitä pyynnin ja käyttäytymisen säätelymekanismeja. Niillä on erittäin suuri vaikutus metsästyksen yleiseen hyväksyttävyyteen. Niihin vaikutetaan parhaiten valistuk- sella, jossa Suomen riistakeskuksen Metsästäjä- ja Jägaren-lehdillä on keskeinen merkitys. Lisäksi eri- tyisesti Suomen riistakeskuksen metsästäjäpalveluissa keskitytään muun muassa eettisen metsästyksen edistämiseen. Aikaisempina vuosina on laadittu metsästyksen yleiset eettiset ohjeet, metsäkana- lintujen metsästyksen eettiset ohjeet, metsähanhen metsästyksen eettiset ohjeet, eettiset ohjeet luo- lakoiran kanssa metsästämiseen, haaskanpidon eettiset ohjeet, vesilinnustajan eettiset ohjeet ja hir- venmetsästyksen eettiset ohjeet sekä pienten hirvieläinten metsästyksen eettiset.

Eettiset ohjeet on julkaistu Riista.fi -sivuilla ja Riistainfo.fi -palvelussa. Ohjeista on tehty myös esitteet, joita voidaan jakaa mm. messuilla ja muissa yleisötapahtumissa. Ohjeita on liitetty mukaan myös uu- sille metsästäjille vuosittain lähetettävään Uuden metsästäjän pakettiin, joka kootaan yhteistyössä Suomen Metsästäjäliitto ry:n ja Metsähallituksen eräpalveluiden kanssa. Eettisyyttä ja eettisyyden näkökulmaa pyritään tuomaan esille aiempaa enemmän esille mm. juttujen ja tiedotteiden yhtey- dessä.

2.4. RIISTAVAHINGOT JA -KONFLIKTIT OVAT HALLINNASSA

Riistakeskuksen tehtävä on

Käytettävissään olevien keinojen puitteissa pyrkii vaikuttamaan siihen, että riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen määrä pysyy kohtuullisella tasolla mm. aktiivisin vahinkojen estämistoimenpitein sekä kohdentamalla metsästystä vahinkoa aiheuttaviin riistaeläinlajeihin vahinkoalttiille alueille ja erityistä vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

3

Hirvieläinten aiheuttamien, korvattujen maatalousvahinkojen määrä kasvoi 36 prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Korvattujen metsätalousvahinkojen määrä väheni noin kaksi prosenttia.

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen määrä nousi keskimäärin 20 prosenttia kaikissa eri vahinkoluokissa. Porotalouden vahinkomäärän kasvu oli tätäkin huomattavasti suurempi, lähes 60 prosenttia.

Riistanhoitoyhdistysten Oma riista -palveluun tekemien SRVA-kirjausten mukaan niiden toimijat hoitivat 1527 tieliikenteessä tapahtuneiden hirvionnettomuuksien jälkeistä suurriistavirka-aputehtävää, mikä oli noin 24 % vähemmän kuin vuonna 2019 (2011 tehtävää). Oma riista -palveluun tehtyjen SRVA-kirjausten mukaan riistanhoitoyhdistykset hoitivat 7253 suurriistavirka-aputehtävää, joissa tieliikenneonnettomuuksissa oli osallisena ollut valkohäntäpeura. Tehtävien määrä kasvoi edelliseen vuoteen nähden noin yksitoista prosenttia. Valkohäntäpeurakolarit keskittyvät voimakkaasti Etelä- ja Lounais-Suomen alueelle.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä syönnestoaaineita sekä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Myös suurpetojen ja saukon aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin. Lisäksi vahinkojen ennaltaehkäisemistä tuettiin muun muassa välittämällä sähkö- ja metalliverkkoaitatarpeita suuririskisimmille kohteille.

Hylkeiden aiheuttamia vahinkoja pyrittiin ennalta estämään poikkeuslupien kohdentamisella vahinkoa aiheuttaviin yksilöihin.

Riistavahinkokisterin jatkekehittämiseen osallistuttiin edelleen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön sekä Maanmittauslaitoksen tietotekniikan palvelukeskuksen kanssa. Riistavahinkokisteriin on koottu eri viranomaisten tuottamat tiedot riistan aiheuttamista vahingoista. Riistavahinkokisterin avulla voidaan tarkastella vahinkojen alueellista sijoittumista karttasovelluksessa. Tietoja voidaan käyttää hirvieläinten verotussuunnittelun ja suurpetojen poikkeuslupien kohdentamisen tukena vahinkojen ennaltaehkäisemiseen.

Syyskuun 2016 alusta voimaan tulleen metsästysasetuksen muutoksen johdosta voidaan hirvieläinten metsästyksessä aikaisempaa paremmin kohdentaa metsästystä vahinkoja aiheuttaviin eläinyksilöihin. Hirviä voidaan metsästää vahtimalla pelloilta jo syyskuun alusta lähtien ja peuraeläimiä vahtimalla muuallakin. Tämä mahdollistaa kannan vähentämisen entistä aikaisemmassa vaiheessa maatalouden vahinkokohteilla ja peurakolareille alttiimmilla tieosuuksilla.

Huolehtia kattavasta sidosryhmien kuulemisesta ja osallistamisesta alueellisissa riistaneuvostoissa ja valtakunnallisessa riistaneuvostossa sekä osallistuu ministeriön vastuulla oleviin sidosryhmätilaisuuksiin.

3

Korona-aika asetti haasteita sidosryhmien osallistamiseen. Toiminta siirtyi hyvin suuressa osin etäkokouksiin, joilla voitiin pääosin taata keskeiset toiminnot.

3. TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS

Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaan valtion virastojen ja laitosten tilinpäätösraportin tulee sisältää tiedot laitoksen toiminnallisesta tuloksellisuudesta (toiminnallisesta tehokkuudesta: toiminnan tuottavuus, toiminnan taloudellisuus, toiminnan kannattavuus ja kustannusvastaavuus).

Vaikuttavuus (sisällysluettelon kohta 2, mittarit liitteen 1 taulukoissa 1)

Vaikuttavuus kuvaa toiminnan tavoitteeksi asetettujen yhteiskunnallisten tilojen aikaansaamisen astetta eli toiminnan ja suoritteiden vaikutusta kansalaisiin ja yhteiskuntaan suhteessa vaikutuksille asetettuihin tavoitteisiin.

Toiminnallinen tuloksellisuus (sisällysluettelon kohta 3, mittarit liitteen 1 taulukoissa 2,3 ja 5)

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun **toimivuudelle ja laadulle** asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Voimavarojen hallinta (sisällysluettelon kohta 4, mittarit liitteen 1 taulukossa 4)

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa:

1 = Tavoitteesta on luovuttu
2 = Tavoite ei ole toteutunut
3 = Tavoite on toteutunut osittain
4 = Tavoite on saavutettu
5 = Tavoite on ylitetty

Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

3.1. SUORITTEET JA KUVAUS TOIMINNASTA

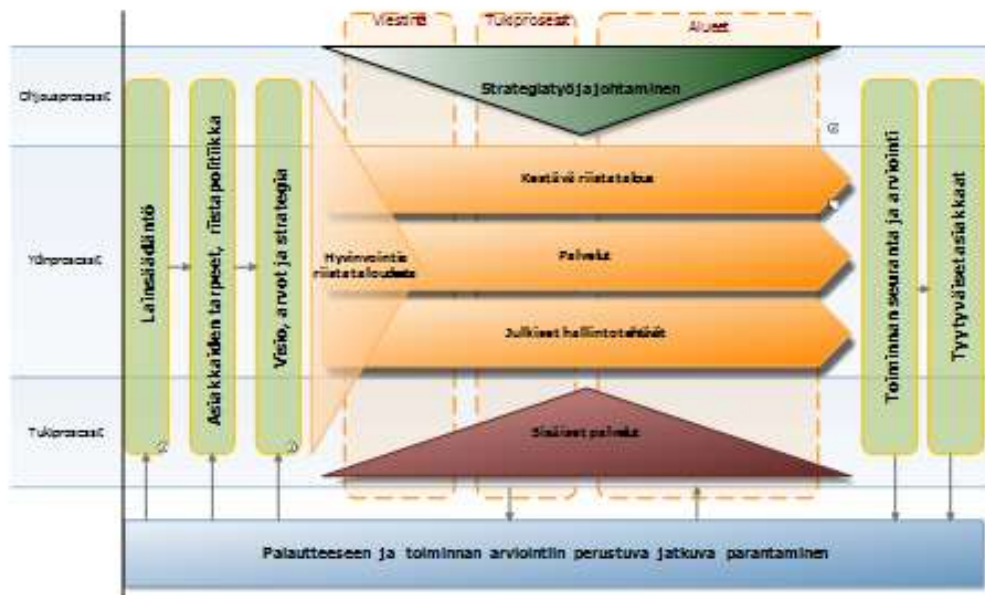
Suomen riistakeskuksen toiminnan tuloksellisuuden seuraamiseksi mittariluvuiksi valittiin muutamia keskeisiä suoritteita, joiden lukuarvot on esitetty tarkemmin liitteen 1 taulukossa 3.

Seuraavassa laadullinen kuvaus prosessien tuottamista suoritteista toimintakertomuksen tapaan esitettyinä.

Strategiatyö ja johtaminen

Suomen riistakeskus on prosessiorganisaatio, joka toimii 15 toimipisteessä. Suomen riistakeskuksella on toimipisteet jokaisella sen toiminta-alueella.

Kaavio 1: Suomen riistakeskuksen prosessiorganisaatio

Vuosi 2020 oli Suomen riistakeskuksen kymmenes toimintavuosi. Riistakeskuksen hallitus piti toimintavuonna 5 kokousta ja valtakunnallinen riistaneuvosto kolme ja alueelliset riistaneuvostot kukin 4-5 kokousta.

Riistakeskuksen operatiivisesta johtamisesta ja asioiden valmistelusta hallitukselle vastaa johtaja sekä hänen johdollaan toimiva johtoryhmä. Johtoryhmällä oli kokoukset kuukausittain.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat tallennettu ja saatavissa riistakeskuksen asianhallintajärjestelmästä (kirjaamo@riista.fi). Hallituksen, valtakunnallisen riistaneuvoston ja johtoryhmän kokoonpanot on esitetty liitteessä 2.

Riistakeskuksen hallitus tuotti alueet ja alueelliset riistaneuvostot osallistaen seuraavat raportointi- ja suunnitteluasiakirjat maa- ja metsätalousministeriölle.

- Vuotta 2019 koskevan toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka toimi samalla myös tulossopimuksen mukaisena tulosraporttina. Maa- ja metsätalousministeriö hyväksyi sen tilinpäätöskannanotossaan kesällä 2020.
- Vuosia 2022–2025 koskevan Strategisen suunnitelman (TTS). Suunnitelmaan sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluiden avainkohdat.
- Samaten valmisteltiin vuotta 2021 koskeva toimintasuunnitelma ja talousarvio. Näihin sisällytettiin tulossopimuksen seurantaneuvotteluissa sovitut avaintulokset.

Edellä mainitut suunnitelmat on toimitettu maa- ja metsätalousministeriölle vahvistettavaksi vuoden 2021 valtionavustuspäätöksen yhteydessä. Suunnitelmat ja raportit julkaistaan riistakeskuksen kotisivuilla.

Valtakunnallinen riistaneuvosto ja alueelliset riistaneuvostot osallistuivat ja osallistivat sidosryhmiä hoitosuunnitelmahankkeiden valmisteluun koronarajoitusten puitteissa. Alueellisten riistaneuvostojen puheenjohtajille järjestettiin kokous riistapäivien yhteydessä.

Suomen riistakeskus järjesti julkisen riistakonsernin kaksi etästrategiaseminaaria sekä osallistui konsernin strategia- ja ennakointiryhmän työhön. Konsernin johtoryhmä ja it-strategiaryhmä eivät koontuneet toimintavuoden aikana.

Kaikkien tulostavoitteiden toteutumista seurataan vuosittain touku-kuun 30. päivään ja lokakuun 30. mennessä pidettävissä Suomen riistakeskuksen ja maa- ja metsätalousministeriön välisessä seurantaneuvottelussa sekä toimintavuotta seuraavan maaliskuun 15. päivään mennessä laadittavan Suomen riistakeskuksen toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen perusteella. Tulostavoitteisiin liittyvien tunnuslukujen toteutumisesta raportoidaan toimintakertomuksessa.

Lisäksi Suomen riistakeskuksen tulee tarvittaessa raportoida tai maa- ja metsätalousministeriön kanssa keskustella tulostavoitteiden toteutumisesta sekä merkittävistä poikkeamista, jotka tulisi ottaa huomioon Suomen riistakeskuksen toiminnassa tai ohjauksessa.

4

Tulossopimuksen väliraportointi hoidettiin toimintavuoden kahdella tulossopimuksen seurantaneuvottelulla ja tilannekatsauspalaverilla. Tämä toimintakertomus ja tilinpäätös toimivat vuotta 2020 koskevana tulosraporttina.

Kansainvälinen toiminta

Suomen riistakeskus kansainvälinen toiminta perustuu hallituksen 2018 hyväksymään kansainvälisen toiminnan strategiaan. COVID 19-pandemia rajoitti 2020 toimintaa ja esti EU-27 verkoston sekä Baltian maiden yhteistyöverkostojen kokoukset kokonaan.

Suomen riistakeskuksella on edustaja Maailman luonnonsuojeluliiton IUCN:n kansallisessa työryhmässä, Wetlands International -organisaatiossa sekä HELCOM:in Seal expert -ryhmässä.

Suomen riistakeskus osallistui Suomen edustajana EU-komission ympäristöpääosaston (DG ENV) rahoittaman EU:n suurpetopolitiikkaa (EU Platform on Coexistence between People and Large Carnivores) tukevan hankkeen asiantuntijaverkoston. Suurpetokantojen hoidon pohjoismaista yhteistyötä jatkettiin läpi vuoden ylläpitämällä ja rakentamalla kontakteja sekä vaihtamalla tietoa Ruotsin ja Norjan riistahallintojen ja tutkijoiden kanssa suurpedoista.

Suomen riistakeskus osallistui yhdessä maa- ja metsätalousministeriön kanssa Fennoskandian susikannan hoitoa ja suojelua sekä rajat ylittävää yhteistyötä koskevan kehysasiakirjan valmisteluun. Sen tavoitteena on tukea Fennoskandian susikantojen selviytymistä ja suotuisaa suojelutasoa pitkällä aikavälillä turvaamalla Skandinavian ja Suomen ja Venäjän Karjalan susikannan välinen yhteys. Kehysasiakirja julkaistiin lokakuussa 2020 ja sen allekirjoittivat maa- ja metsätalousministeriö, Ruotsin Ympäristönsuojeluvirasto ja Norjan Ympäristövirasto. Lisäksi osallistuttiin pohjoismaisen suurpetotutkimusverkosto Skandulvin kokoukseen, EuroLargeCarnivores LIFE-hankkeen pohjoismaiseen ahmatyöpajaan, sekä Ruotsin riistahallinnon pohjoismaiseen webinaariin, jossa käsiteltiin muun muassa laitonta metsästystä ja sen torjuntaa.

Suomen riistakeskuksen edustaja toimii CIC:n edustajana AEWA:n teknisessä komiteassa. Tehtävään kuuluu edistää muuttavien riistavesilintujen kestävä käytön huomioon ottamista AEWA:n toiminnassa. Lisäksi osallistuttiin AEWA:n hanhitoimintaohjelmaan (Goose Platform), AEWA:n kansainvälisen haahkakannan hoitosuunnitelman valmisteluun sekä AEWA European Seaduck Working Group toimintaan.

Vuoden 2020 aikana jatkettiin ostopalvelusopimuksen puitteissa Supikoira After Life -hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa, tavoitteena pysäyttää lajin leviäminen Ruotsiin ja Norjaan. Toiminta on jatkoa vuosina 2010–2013 toteutetulle MIRDINEC LIFE+ -hankkeelle. Supikoirakanta ja -saalis on hankalueella merkittävästi pienempi kuin vuonna 2011 ja Suomen hanketoiminnan tukemana Ruotsi on saanut pienen vakiintuneen kantansa lähes hävitettyä. Hanke saa edelleen merkittävää rahoitusta Ruotsista ja Norjasta ja hanketoiminnalle pyritään löytämään pidempikestoista rahoitus- ja toimintamallia. Vuonna 2020 työtä laajennettiin Merenkurkun alueella ja Ahvenanmaan läheiselle Saaristomelle.

Viestintä

Viestintä ymmärretään Suomen riistakeskuksessa sekä johtamisen välineeksi että ydinprosessien palveluita ja tavoitteiden saavuttamista tukevaksi toiminnaksi. Suomen riistakeskuksen viestintä huolehtii niin sisäisestä kuin ulkoisesta viestinnästä. Viestinnän onnistumista seurattiin monin tavoin. Mediaseuranta antoi tuloksena lukuja, jotka osoittavat riistakeskuksen viestin menneen hyvin läpi eri viestimissä. Suomen riistakeskuksen uskottavuus riista-alan asiantuntijana ja objektiivisena toimijana on vakiintunut. Suomen riistakeskus mielletään riista-alan yleisen edun valvojaksi. Mediaseuranta toimi Liana-järjestelmässä, josta toimitettiin uutiskirjeenä mediaseurantaraportti päivittäin riistakeskuksen lisäksi kaikille riistanhoitoyhdistyksille. Riistakeskuksen maine kartoitettiin jo kolmannen kerran Julkishallinnon maineutkimuksessa. Myös maineutkimuksen entisestään parantuneet tulokset tukevat käsitystä siitä, että riistakeskus mielletään riistatalouden objektiiviseksi ja puolueettomaksi asiantuntijaorganisaatioksi. Riistakeskus keräsi aktiivisesti tietoa toiminnan tueksi eri kyselyillä, käytössä olivat SurveyPal-kyselytyökalu sekä ZEF-profilointityökalu.

Riistan vuoksi -julkaisu toimi Suomen riistakeskuksen sidosryhmäjulkaisuna ja se julkaistiin edellisvuoden tapaan verkkojulkaisuna. Verkkojulkaisu toimitettiin alueellisten ja valtakunnallisen riistaneuvostojen jäsenille ja heidän edustamilleen sidostahoille. Tämän lisäksi verkkojulkaisua levitettiin aktiivisesti sosiaalisessa mediassa. Riistakeskuksen blogeja julkaistiin nettisivuilla. Blogisivuilla oli käyntejä 52 220, mikä oli lähes kaksinkertainen edellisvuoteen verrattuna. Suomen riistakeskuksen Facebook-sivut olivat aktiivisessa käytössä ja muodostivat riistakeskuksen vuorovaikutteisen viestinnän ytimen. Tilit olivat myös Twitterissä, YouTubessa sekä LinkedIn:issä, joista varsinkin Twitterin suosio on lähtenyt nousuun ja seuraajia on jo 3521. Facebook-sivujen kautta linkitettiin ajankohtaisia riista-alan tiedotteita, tv- ja radio-ohjelmia sekä saatiin aikaan keskustelua ja muuta interaktiivisuutta. Facebookissa oli 13 765 seuraajaa toimintavuoden lopussa.

Suomen riistakeskus osallistui aktiivisesti maa- ja metsätalousministeriön viestinnän vetämään riistakonsernin susiviestintäyhteistyöhön. Susiviestinnän vetovastuun siirryttyä ministeriölle riistakeskuksen toimihenkilöiden maalittaminen susiasioissa sosiaalisessa mediassa on vähentynyt merkittävästi. Riistakeskus osallistui myös suurpedot.fi -sivujen kehittämiseen ja ylläpitämiseen. Lisäksi huolehdittiin metsästysäädösten muutoksista viestimisestä laajasti kaikissa kanavissa sekä jatkettiin viestintäkampanjaa afrikkalaisen sikaruton leviämisen estämiseksi.

Metsästäjä ja Jägaren -lehti julkaistiin toimintavuonna sekä painettuna että verkkoversiona 6 numeroa kumpaakin. Lehdet on toimitettu kaikille riistanhoitomaksun maksaneille henkilöille kielikoodin mukaisesti joko suomeksi tai ruotsiksi ja heinäkuun metsästyskorttinumero kaikille niille, joilla on oikeus lunastaa metsästyskortti. Metsästäjä -lehdessä on ollut myös tiivistelmä pohjoissaameksi, joilla sivuilla vastavasti Jägaren -lehdessä on Ahvenanmaan maakuntahallituksen tiedonantoja. Lehdet postitettiin tämän lisäksi vapaakappaleina kaikkiin Suomen kouluihin, Metsästäjä -lehti suomenkielisiin ja Jägaren -lehti ruotsinkielisiin kouluihin. Lehdet toimitettiin myös monille sidosryhmille, kirjastoille ja muille riistatalouden kannalta tärkeille tahoille. Jägaren -lehti toimitetaan omakustannushintaan Ahvenanmaan maakuntahallituksen maksamana myös kaikille ahvenanmaalaisille metsästäjille. Lehdestä aiheutui 3,33 euron nettokustannus vuosikertaa ja riistanhoitomaksun maksanutta kohti, kun otetaan huomioon mainosmyynnin tuotot.

Lehtien painatuksesta huolehti Hansaprint Oy ja lehden niin painetun kuin verkkoversionkin graafisesta suunnittelusta vastasi Aste Helsinki Oy. Vuoden 2020 aikana painettiin 6 numeroa, 424 sivua ja yhteensä noin 2,0 miljoonaa lehteä. Lehden sisältö ja laajuus noudattelivat aiempaa linjaa, eli lehti keskittyi pääasiassa julkisen riistakonsernin yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden tukemiseen. Sisältö koostui poikkeuksetta aiheista, jotka tukevat sitä, että: 1) riistatalous tuottaa hyvinvointia, 2) metsästys ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista, 3) riistakannat säilyvät elinvoimaisina ja 4) riistaeläinten aiheuttamat vahingot ovat kohtuullisella tasolla ja konfliktit hallinnassa.

Julkiset hallintotehtävät

Suomen riistakeskuksen tulee raportoida seurantaneuvottelussa ja toimintakertomuksen yhteydessä myös julkisten hallintotehtävien suorittamisesta. Raportin tulee sisältää myös tiedot kanteluista, oikaisuvaatimuksista ja valituksista.

4

Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä ovat riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaiset tehtävät. Toimintavuoden aikana kehitettiin edelleen julkisiin hallintotehtäviin osallistuvien toimihenkilöiden työnjakoa, tiimirakenteita ja toiminnan organisointia. Tällä voitiin osaltaan varmistaa toiminnan riippumattomuus ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattaminen.

Toimintavuoden aikana osallistuttiin lainsäädäntömuutosten valmisteluun etenkin niiltä osin kuin valmistelulla oli vaikutusta julkisiin hallintotehtäviin.

Metsästyslainsäädäntöön tuli toimintavuoden aikana metsästyslain ja eri asetusten tasolla muutoksia, joilla oli olennaista vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen. Myös muussa lainsäädännössä tapahtuneet muutokset, joilla oli vaikutusta julkisten hallintotehtävien hoitamiseen, otettiin huomioon. Lisäksi huolehdittiin lainsäädännön ajantasaisesta täytäntöönpanosta ja ohjeistuksesta niin JHT-prosessin sisällä kuin yhteistyössä muiden prosessien ja riistanhoitoyhdistysten kanssa. Lisäksi julkisista hallintotehtävistä tiedotettiin aktiivisesti ja ylläpidettiin ajantasaisia JHT-materiaaleja riista.fi -sivustolla ja Riistainfo.fi -sivustolla.

Toimintavuoden aikana kehitettiin julkisten hallintotehtävien tarvitsemia rekistereitä ja tietojärjestelmiä yhdessä sisäisten palveluiden kanssa. Tietojärjestelmien kehittämisellä voitiin tehostaa tiedonkeruuta ja tiedonhallintaa sekä raportointimenettelyitä. Erityisesti osallistuttiin Oma riista -palvelun kehittämiseen, mikä tulee toimimaan olennaisena osana julkisten hallintotehtävien sähköisiä palveluita. Ampumakokeen sähköinen vastaanottaminen otettiin käyttöön koko maassa ja Lupahallintaominaisuudet Oma riistaan -hanke jatkui vuonna 2018 saadun rahoituksen turvin vuoden 2020 loppuun saakka.

Yksityiskohtaisemmat JHT-toiminnan erittelyt ovat seuraavissa alakohdissa.

Lupahallinto

Riistahallintolain voimaantulon ja metsästyslakiin tehtyjen muutosten myötä Suomen riistakeskus on hoitanut 1.3.2011 alkaen kaikkia metsästyslain mukaisia lupa-asioita. Lupahallinto on osa riistahallintolain 2 §:n 1 momentin mukaisia Suomen riistakeskuksen julkisia hallintotehtäviä.

Riistahallintolain 8 §:n 2 momentin mukaan julkisten hallintotehtävien päällikkö voi kirjallisesti määrätä Suomen riistakeskuksen henkilökuntaan kuuluvan käyttämään julkista valtaa sellaisissa riistahallintolain 2 §:n 1 momentissa tarkoitetuissa asioissa, joiden käsittelemiseen ja ratkaisemiseen hänellä voidaan katsoa olevan riittävä koulutus ja kokemus. Ratkaisuvallan siirtomahdollisuus on tarpeen, koska Suomen riistakeskuksessa tehtävien päätösten määrä on niin suuri, ettei julkisten hallintotehtävien päälliköllä ole käytännössä mahdollisuuksia tehdä yksin kaikkia päätöksiä. Julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut ns. delegointimääräyksen 1.3.2011 ja sitä on myöhemmin muutettu muun muassa henkilöstömuutosten vuoksi. Määräysten nojalla esittelyjä ja päätöksentekoa voidaan hajauttaa Suomen riistakeskuksen aluetoimistoihin. Aluetoimistoihin hajautettu päätöksenteko ja esittely ovat asiakaslähtöistä ja joustavaa. Lisäksi se estää lupa-asioiden ruuhkautumista ja edistää päätöksenteon läheisyysperiaatteen toteutumista.

Lupahallintotehtävissä on otettu huomioon vahvistettujen hoitosuunnitelmien linjaukset sekä kansallisen vieraslajistrategian ja eläintautien torjuntastrategioiden toimenpiteet niiltä osin kuin linjauksilla on ollut vaikutusta pyynti- ja poikkeuslupien päätösharkintaan ja niissä lainsäädännön asettamissa rajoissa kuin se on ollut Suomen riistakeskuksen toimivallassa.

Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana 3 684 (vuonna 2019 3 773) päätöstä (erittely päätöstyypeittäin liitteessä 4). Niistä 1,7 % koski metsästyslain 10 §:n mukaisia pyyntilupia ja 54,9 % 26 §:n mukaisia hirvieläimen pyyntilupia. Poikkeuslupia oli 21,9 %. Päätöksistä oli 21,5 % muita lupia ja muita julkisten hallintotehtävien päätöksiä.

Lakisääteiset vakuutukset

Metsästäjien ryhmävakuutus

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on metsästäjien ryhmävakuutuksen hankkiminen ja voimassa pitäminen. Metsästäjien ryhmävakuutusta koskeva vakuutus sopimus on tehty LähiTapiola Keskinäinen Vakuutusyhtiön kanssa. Metsästäjävakuutus on vuodesta 2000 alkaen ollut neliosainen sisältäen neljä vakuutuskokonaisuutta: 1) metsästäjän vastuuvakuutus, 2) metsästäjän yksityistapaturmavakuutus, 3) toimitsijan yksityistapaturmavakuutus ja 4) metsästyskoiran tapaturmavakuutus. Vakuutuksen piirissä ovat kaikki riistanhoitomaksun maksaneet.

Koiran tapaturmavakuutus on voimassa ainoastaan poliisin tai hätäkeskuksen toimeksiannosta tapahtuvassa, organisoidussa suurriistavirka-aputehtävässä (SRVA-toiminta). Suurriistavirka-aputehtäviä ovat eläimen jäljitys-, karkotus-, lopettamis-, kuljettamis- ja käsittelytehtävät. Näissä tehtävissä toimivilla riistanhoitomaksun maksaneilla henkilöillä on metsästäjävakuutukseen sisältyvän tavanomaisen vakuutusturvan lisäksi myös yksityistapaturmavakuutus mahdollisesti sattuvien tapaturmien varalta. Tämä koskee myös Suomen riistakeskuksen tekemiä karkottamispäätöksiä.

Vuoden 2020 elokuun alusta lähtien metsästäjävakuutus on ollut voimassa kaikissa Pohjoismaissa, kaikissa EU-maissa ja Sveitsissä enintään 60 vuorokautta kestäville metsästysmatkoilla. Vakuutuksista on tiedotettu metsästäjille Metsästäjä ja Jägaren-lehdissä ja vakuutusten ehdot ovat löydettävissä muun muassa Internetistä www.riista.fi/palvelut -sivuilta.

Toimintavuoden aikana toteutettiin vakuutuksen kilpailuttaminen.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden vakuutusturva

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on nimittämiensä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöiden tehtävien hoitamiseen liittyvän riittävän vakuutusturvan hankkiminen ja voimassa pitäminen.

Suomen riistakeskus on voimassa pitänyt toimintavuoden aikana vakuutusturvan nimittämilleen riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille (metsästäjäutukinnon ja ampumakokeen vastaanottajat, metsästyksenvälvojat ja riistavahinkolain (105/2009) 25 §:ssä tarkoitetuissa maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Uusi vakuutusturva on ollut voimassa 1.8.2018 lukien ja se sisältää toiminnan vastuuvakuutuksen, oikeusturvavakuutuksen, yksityistapaturmavakuutuksen ja hallinnon vastuuvakuutuksen.

Vakuutuksista on laadittu päivitetty kirjalliset vahingonhoito-ohjeet ja ne on toimitettu riistanhoitoyhdistyksille vuonna 2020.

Metsästäjärekisteri

Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on pitää metsästäjärekisteriä, jota käytetään metsästäjien koulutuksen suunnitteluun ja neuvontaan, metsästyksen valvontaan sekä metsästys- ja riistanhoitotoiminnan käytännön järjestelyihin sekä metsästyksen ja riistanhoitoon liittyvien muiden tehtävien hoitamiseen ja tilastojen laatimiseen (Laki riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta 7 a §). Lisäksi metsästäjärekisteriä käytetään riistanhoitomaksun suorittaneiden henkilöiden kokonaismäärän sekä metsästäjille lähetettävän riistanhoitomaksun tilillepanokortin osoitteiston selvittämiseen.

Suomen riistakeskus on riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 7 a §:n 2 momentin mukaisesti antanut kilpailutuksen perusteella Innofactor Software Oy:lle toimeksiantona suoritettavaksi rekisterinpitoon ja käyttöön liittyviä tehtäviä. Tässä tarkoituksessa Innofactor Software Oy huolehti kaikkien metsästäjien rekisteröinnistä sekä osoitteiden toimittamisesta metsästyskorttien ja Metsästäjä ja Jägaren -lehtien postitusta varten. Metsästäjärekisteriin rekisteröityjen metsästäjien osoitetiedot päivitettiin automaattisesti Posti Oy:n toimittaman Väestörekisterikeskuksen (VRK) nimi-, osoite- ja kuolintietoihin perustuvan tiedoston avulla. Päivitys suoritettiin kerran viikossa.

Metsästysvuoden 2020–2021 riistanhoitomaksun maksukuitti (metsästyskortti) lähetettiin Metsästäjä ja Jägaren -lehtien vuoden 2020 kesänumeron (nro 4) mukana kaikille niille metsästäjille, joiden henkilötunnus oli metsästäjärekisterissä täydellisenä. Riistanhoitomaksu oli mahdollista maksaa pankin, maksuautomaatin ja kotipäätteen lisäksi myös suoramaksuna ja e-laskuna.

Metsästäjäkuntaa informoitiin e-laskumahdollisuudesta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla osoitteessa www.riista.fi. Suoramaksun ja e-laskun ennakoilmoitus julkaistiin Metsästäjä ja Jägaren -lehden numeron 3 takakannessa. Suoramaksunentetyn ja e-laskutuksen piirissä oleville metsästäjille postitettiin maksukuitin sijasta ”Maksettu” -merkinnällä varustettu pankkikortin kokoinen metsästyskortti. Lehtien metsästyskorttinumeron yhteenlaskettu painosmäärä oli noin 377 400. Osoitteellisia postitettuja lehtiä oli noin 370 600, joista suoramaksukortteja tai e-laskutuskortteja oli yhteensä noin 148 000.

Saapuvien riistanhoitomaksusuoritusten kohdistaminen ja täsmäyttäminen kuului myös Innofactor Software Oy:n metsästäjärekisterin ylläpidosta saamaan toimeksiantoon. Vuonna 2020 saapuneet suoritukset tuloutettiin automaattisesti kymmenen päivän väliajoin maa- ja metsätalousministeriön tulotilille.

Maa- ja metsätalousministeriön tekemän päätöksen mukaan Suomen riistakeskus alkoi käsitellä virheellisesti suoritettujen riistanhoitomaksujen palautuksia 1.10.2020 alkaen. Suomen riistakeskus lähettää palautetuista riistanhoitomaksuista koontilaskun maa- ja metsätalousministeriölle kuukausittain.

Keväällä 2020 sattui tekninen virhe sähköisten laskujen toimituksessa, jonka seurauksena noin 6 400 metsästäjää sai ylimääräisiä laskuja verkkopankkiinsa. Tämän lisäksi noin 2 300 metsästäjää jäi ilman sähköistä laskua ja heille lähetettiin paperilasku Metsästäjä ja Jägaren -lehden kesänumeron (nro 4) mukana. Liikemaksun suorittaneita tiedotettiin kirjeitse sekä informoitiin asiasta Suomen riistakeskuksen kotisivuilla. Ylimääräiset riistanhoitomaksut palautettiin maa- ja metsätalousministeriön sekä Suomen riistakeskuksen toimesta.

Metsästäjä ja Jägaren -lehden postituksessa ilmeni 6. numeron ilmestymisen yhteydessä tekninen ongelma, jonka seurauksena noin 8 000 metsästäjää jäi ilman lehden neljää numeroa. Lehtien 6. numerosta otettiin uusintapainos ja lehdet lähetettiin kyseiselle joukolle metsästäjiä.

Metsästäjärekisterijärjestelmän tietojen varmistus suoritettiin kerran vuorokaudessa yöaikaan. Muutuneet tiedot varmistettiin päivittäin. Varmistetut tiedot tallennettiin nauhalle tai muulle vastaavalle pitkäaikaiseen säilytykseen sopivalle tallenteelle. Varmistusajojen onnistumista seurattiin automatisoidusti päivittäin. Varmuskopiointijärjestelmä sijaitsee erillisessä palotilassa, jossa on vastaavan tasoinen turvajärjestely kuin laitteistotilassa.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain 1 §:n 1 momentin mukaan jokaisen, joka harjoittaa metsästystä tai toimii metsästyslain 28 §:ssä tarkoitettuna metsästyksen johtajana, on metsästysvuosittain suoritettava valtiolle riistanhoitomaksu. Vuoden 2020 aikana riistanhoitomaksuja maksettiin 310 074 kpl. Määrä on 2 315 suurempi kuin vuonna 2019.

Metsästäjärekisteriin integroidusta Oma riista -palvelusta metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan (ns. sähköinen metsästyskortti). Myös ampumakoesuoritukset siirtyvät metsästäjärekisteriin. Sähköinen metsästyskortti toimii myös mobiilina.

Riistavahinkorekisteri

Maa- ja metsätalousministeriö valtuutti 28.3.2013 Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikön myöntämään ja delegoimaan sijaiselle käyttövaltuuksia maa- ja metsätalousministeriön omistamaan Riistavahinkorekisteriin MMM:n hallinnonalan pääsynhallintajärjestelmän (IAM) kautta. Valtuutus kattaa myös tietojen luovuttamispyyntöjen käsittelemisen ja ratkaisemisen Riistavahinkorekisteristä Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä.

Toimintavuoden aikana uusia käyttövaltuuksia myönnettiin erityisesti maaseutuelinkeinoviranomaisille, jotka ovat ottaneet palvelun käyttöön aktiivisesti.

Suomen riistakeskus osallistui toimintavuoden aikana Riistavahinkorekisterin kehittämiseen. Riistavahinkorekisterin ylläpitoryhmä kokoontui säännöllisesti toimintavuoden aikana. Toimintavuoden aikana seurattiin palvelun toimintaa, raportoitiin esiin tulleista vikatilanteista ja osallistuttiin kehittämistyöhön. Suomen riistakeskuksen Oma riista -palvelun ja riistavahinkorekisterin väliseen tiedonsiirtorajapintaan lisättiin uusina tietolajeina hylkeiden, villisian ja metsäkauriiden lupa- ja saalistietoja. Tiedot ovat nyt saatavissa riistavahinkorekisteristä. Lisäksi riistavahinkorekisteriin kehitettiin ns. Oma riista -

yhteensopiva toiminnallisuus, jonka avulla on mahdollisuus siirtää geometriatietoja Oma riista -palvelusta riistavahinkorekisteriin. Tämä toiminnallisuus on erittäin tärkeässä roolissa mm. suurpetoja ja hirvieläimiä koskevien lupahakemusten käsittelyssä, kun hakijan määrittelemää aluetta voidaan eksaktisti hyödyntää hakemusalueen tietojen hakukriteerinä. Tämä vähentää lupien käsittelijöiden työtä ja parantaa lupapäätösten laatua.

Riistavahinkorekisteriä käytettiin suurpetojen ja hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen, havaintojen ja saaliiden seurantaan sekä pyynti- ja poikkeuslupapäätösten valmisteluun. Palvelu on laajamittaisessa ja aktiivisessa käytössä Suomen riistakeskuksen työntekijöillä.

Valitukset, oikaisuvaatimukset ja kantelut

Suomen riistakeskuksen tekemään riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksi saamisesta. Metsästyslain 41 §:ssä tarkoitettua poikkeuslupaa koskevassa asiassa valitusoikeus on myös sellaisella rekisteröidyllä paikallisella tai alueellisella yhteisöllä, jonka tarkoituksena on luonnon- tai ympäristönsuojelun edistäminen.

Alueellisiin hallinto-oikeuksiin annettiin toimintavuoden aikana lausuntoja seuraavasti:

MetsL 26 §: 7 kpl

MetsL 41 a §:n 1 momentti: 2 kpl (susi)

MetsL 41 b §: 3 kpl

MetsL 41 d §: 1 kpl

Hallinto-oikeudet antoivat toimintavuoden aikana ratkaisuja seuraavasti:

MetsL 26 §: 3 hylättyä valitusta, 2 päätöstä, jossa valittajalla ei valitusoikeutta, yksi välipäätös, jossa ei asetettu täytäntöönpanokieltoa sekä yksi valitus, joka raukesi valittajan peruuttettua valituksen

MetsL 41 § liikuntarajoitteinen: 1 hylätty valitus

MetsL 41 a §:n 1 momentti:

- 1 hylätty valitus (susi)

- 1 ratkaisu, jossa päätös ei ollut lainmukainen (susi)

- 4 välipäätöstä, jossa päätös asetettiin täytäntöönpanokieltoon (susi)

MetsL 41 a §:n 3 momentti: 1 hylätty valitus (ilves)

MetsL 41 b §: 1 kumoava päätös, jolla asia palautettiin uudelleen käsiteltäväksi (ns. rauhoittamattomat linnut)

Korkeimmalle hallinto-oikeudelle annettiin toimintavuoden aikana kaksi lausuntoa:

MetsL 26 §: 1 kpl (hirvi)

MetsL 41 a §:n 3 momentti: 1 kpl (ilves)

Korkein hallinto-oikeus antoi toimintavuoden aikana 4 ratkaisua. Korkein hallinto-oikeus hylkäsi yhden valituksen (MetsL 41 a §:n 1 momentti, susi turvallisuusperusteinen). Kolmessa valitusasiassa Suomen riistakeskuksen päätös ei ollut lainmukainen: kaksi ns. kannanhoidollista sudenmetsästystä (MetsL 41 a §:n 3 momentti) koskevaa ratkaisua ja yksi vahinkoperusteinen ahmanmetsästystä (MetsL 41 a §:n 1 momentti) koskeva ratkaisu.

Oikeuskansleri antoi toimintavuoden aikana ratkaisun kanteluun, joka koski riistakeskuksen tekemien suurpetoja koskevien poikkeuslupapäätösten täytäntöönpanoja. Kantelu ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Oikeusasiamies antoi toimintavuoden aikana ratkaisun kanteluun, joka koski viranomaisten toimintaa susiasioissa. Kantelu ei antanut aihetta toimenpiteisiin.

Maa- ja metsätalousministeriö antoi toimintavuoden aikana ratkaisun kanteluun, jossa kanneltiin Suomen riistakeskuksen toiminnasta riistanhoitoyhdistysten ohjauksessa ja valvonnassa. Ratkaisun mukaan riistakeskuksen toiminta oli ollut asianmukaista, eikä kantelu antanut aihetta toimenpiteisiin.

Suomen riistakeskus ratkaisi toimintavuoden aikana yhden oikaisuvaatimushakemuksen, joka koski ampumakokeen vastaanottamista (oikaisuvaatimuksen kohteena ollut päätös kumottiin).

Riistanhoitoyhdistyksiin liittyvät julkiset hallintotehtävät

Valtionapuviranomaisena toimiminen sekä riistanhoitoyhdistysten toiminnan ja varojen käytön valvonta

Suomen riistakeskus toimii valtionapuviranomaisena riistanhoitoyhdistysten valtionavustuksen osalta riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (967/2017) 3 §:n 4 momentin nojalla.

Vuoden 2020 valtionavustus määräytyi ensimmäisen kerran kokonaan 1.1.2019 voimaan tulleen maa- ja metsätalousministeriön antaman asetuksen riistanhoitoyhdistyksen valtionavustuksen jakoperusteista mukaisesti.

Riistanhoitoyhdistykset lähettivät viimeistään 15.1.2020 Suomen riistakeskukselle valtionavustushakemuksena Oma riistaan tallennetut toimintatiedot vuodelta 2019. Valtionavustukset maksettiin kahdessa erässä (1. erä maaliskuussa ja 2. erä heinäkuussa).

Riistanhoitoyhdistysten lähettämistä tilinpäätösasiakirjoista laadittiin yhdistelmät. Riistanhoitoyhdistysten toimintakertomukset, aluetoimistokohtaiset sekä valtakunnalliset tilinpäätösyhdistelmät toimitettiin edelleen maa- ja metsätalousministeriöön riistahallinnosta annetun valtioneuvoston asetuksen (171/2011) mukaisesti.

Riistanhoitoyhdistyksille annettiin 1.1.2020 uusi tilikartta ja kirjausohjeet. Toimintavuoden aikana lähetettiin tarkentavia ohjeita riistanhoitoyhdistyksille mm. hankehallinnosta ja -kirjanpidosta, valtionavustuksen jakoperusteista ja hakemisesta, tilinpäätösten laatimisesta, tilin-/toiminnantarkastuksesta sekä riistavahinkotarkastusten kustannusten korvausten hakemisesta. Lisäksi jatkuvana toimintana hoidettiin neuvontaa puhelimitse ja sähköpostitse riistanhoitoyhdistysten taloushallinto- ja työnantaja-asioissa.

Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi koulutti riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia ja puheenjohtajia koulutus- ja neuvottelutilaisuuksissa, joissa kerrottiin mm. valtionavustuksen jakoperusteista sekä taloushallinnon ja työnantajavelvoitteiden järjestämisestä riistanhoitoyhdistyksissä.

Riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 6 kohdan mukaan Suomen riistakeskuksen julkisena hallintotehtävänä on riistanhoitoyhdistysten toiminnan yleinen valvonta. Lisäksi Suomen riistakeskus valvoo riistanhoitoyhdistysten varojen käyttöä riistahallintolain 34 §:n 2 momentin nojalla. Toimintavuoden aikana päivitettiin valvontasuunnitelma, jossa määriteltiin valvonnan muodot, toimenpiteet sekä valvontaa ohjaavat asiakirjat ja lait sekä valvonnan seuranta. Valvontaa toteutettiin valvontasuunnitelman mukaisesti.

Toimintavuoden aikana avustettiin maa- ja metsätalousministeriön määräämää tilintarkastajaa riistanhoitoyhdistysten tilintarkastusten järjestelyissä.

Toimintavuoden aikana ratkaistiin kaksi riistanhoitoyhdistysten toimintaa koskenutta hallintokantelua. Ratkaisut saatettiin asianomaisten tietoon ja pyydettiin asianosaisia ottamaan huomioon kanteluissa ja ratkaisuissa esiin tulleet seikat ja saattamaan erältä osin moitteenvaraisen toiminnan voimassa olevan lainsäädännön ja annettujen ohjeiden mukaiseksi. Kantelut eivät antaneet aihetta muihin hallintolain 53 c §:n mahdollistamiin toimenpiteisiin.

Riistavahinkolain 46 §:n mukaiset yhdistelmät

Riistanhoitoyhdistykset toimivat asiantuntijoina riistavahinkojen (suurpetovahingot ja hirvieläinvahingot) maastotarkastuksissa riistavahinkolain nojalla. Riistanhoitoyhdistyksille voidaan korvata läsnäolosta maastotarkastuksissa aiheutuneet kustannukset enintään omakustannusarvon mukaisesti valtion talousarviossa vahinkojen korvaamiseen osoitetuista määrärahoista. Suomen riistakeskuksen tehtävänä on toimittaa maa- ja metsätalousministeriölle vuosittain huhtikuun loppuun mennessä yhdistelmät riistanhoitoyhdistyksille edellisen kalenterivuoden aikana aiheutuneista kustannuksista makstusta varten.

Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajat tallensivat riistanhoitoyhdistysten nimeämille riistavahinkotarkastajille kalenterivuoden 2019 aikana maksetut kustannukset Oma riistan *Riistavahinkotarkastus* -osioon. Rhy-valtionapu- ja valvontatiimi laati hakemuksista yhdistelmät ja toimitti ne 29.4.2020 maksatusta varten maa- ja metsätalousministeriöön.

Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2019 korvauksia haki 58 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 19 027,61 euroa). Riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 19 027,61 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 21.12.2020.

Suurpetojen aiheuttamien vahinkojen maastotarkastuksiin osallistumisesta aiheutuneista kustannuksista vuodelta 2019 korvauksia haki 24 riistanhoitoyhdistystä (yhteensä 8 435,84 euroa). Riistakeskus maksoi korvaukset (yhteensä 8 435,84 euroa) riistanhoitoyhdistyksille 21.12.2020.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden kouluttamiset ja nimittämiset

Riistahallintolain voimaantulon myötä riistanhoitoyhdistysten julkisissa hallintotehtävissä toimivien toimihenkilöiden koulutusvaatimukset täsmentyivät, ts. metsästyksenvalvojaksi sekä ampumakokeen ja metsästäjätutkinnon vastaanottajaksi voidaan nimittää henkilö, joka on hyväksytysti suorittanut Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman koulutuksen tai hyväksytysti suorittanut aikaisintaan kuusi kuukautta ennen uuden nimityksen hakemista Suomen riistakeskuksen järjestämän kyseisen tehtävän vaatiman kertauskoulutuksen, jos nimittämistä hakeva on jo aikaisemmin ollut nimitettynä vastaavaan tehtävään.

Toimintavuoden aikana koulutettiin erikseen sovituisissa paikoissa toiminta-alueilla (yhteensä 32 lähitai etäkoulutustilaisuutta) riistahallintolain 2 §:n 1 momentin 3-5 kohdan nojalla nimitettäviä riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöitä (metsästyksenvalvojat, ampumakokeen vastaanottajat, metsästäjätutkinnon vastaanottajat ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitetut maastotarkastuksissa toimivat riistanhoitoyhdistysten edustajat). Kertauskoulutus oli mahdollista suorittaa myös sähköisesti Riistainfo.fi -koulutussivustolla. Sähköisen kertauskoulutuksen suorittaminen hyväksytysti edellytti vastaamista tenttikysymyksiin oikein.

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistyksen toimihenkilöksi voidaan nimittää se, joka on täyttänyt 18 vuotta, on täysivaltainen ja tunnetaan rehelliseksi ja luotettavaksi ja on henkilökohtaisilta ominaisuuksiltaan tehtävään sopiva. Suomen riistakeskus nimitti toimintavuoden aikana riistanhoitoyhdistysten esityksestä metsästyksenvalvojia, ampumakokeen vastaanottajia, metsästäjätutkinnon vastaanottajia ja riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettuja maastotarkastuksissa toimivia riistanhoitoyhdistysten edustajia. Toimintavuoden lopussa nimitettyjä oli seuraavasti: 2 144 metsästyksenvalvojaa, 11 919 ampumakokeen vastaanottajaa, 1 515 metsästäjätutkinnon vastaanottajaa ja 819 riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettua maastotarkastuksissa toimivaa riistanhoitoyhdistysten edustajaa.

Riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien ohjeet ja koulutusmateriaalit ovat julkisesti nähtävissä Suomen riistakeskuksen Riistainfo.fi -sivustolla.

Riistanhoitoyhdistysten eräiden toimihenkilöiden ohjaus ja valvonta

Riistahallintolain mukaan riistanhoitoyhdistysten ampumakokeen vastaanottajien, metsästäjätutkinnon vastaanottajien ja metsästyksenvalvojien sekä riistavahinkolain 25 §:ssä tarkoitettujen maastotarkastuksissa toimivien riistanhoitoyhdistysten edustajien ohjaus ja valvonta kuuluvat Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin. Suomen riistakeskuksen julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjalliset ohjeet ampumakokeiden järjestämisestä (viimeisin päivitys 18.2.2020), metsästäjätutkintojen järjestämisestä (viimeisin päivitys 18.5.2018) ja metsästyksen valvonnan järjestämisestä (viimeisin päivitys 29.1.2020). Lisäksi julkisten hallintotehtävien päällikkö on antanut riistanhoitoyhdistyksille kirjallisen ohjeen ampuma-aselain mukaisten harrastustodistusten antamisesta (viimeisin päivitys 2.8.2019), ohjeen riistanhoitoyhdistyksille esityksistä eräiden toimihenkilöiden nimittämisestä (16.3.2015) ja ohjeen ulkomaalaisten henkilöiden metsästyskortista ja ampumakokeen vastavuoroisesta tunnustamisesta (7.8.2017).

Toimintavuoden aikana annettiin tarpeen mukaan riistanhoitoyhdistysten toimihenkilöille riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien hoitamiseen liittyvää neuvontaa ja ohjausta.

Riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueiden vahvistaminen

Riistahallintolain 11 §:n mukaan riistanhoitoyhdistysten toiminta-alueet vahvistaa Suomen riistakeskus asianomaisen riistanhoitoyhdistyksen tai asianomaisten riistanhoitoyhdistysten esityksestä. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Riistanhoitoyhdistysten yhdistäminen ja jakautuminen

Riistahallintolain 12 §:n mukaan riistanhoitoyhdistykset, jotka haluavat yhdistyä tai jakautua, tekevät asiasta yhteisen esityksen Suomen riistakeskukselle. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Muut julkiset hallintotehtävät

Metsästyskieltomerkinnot

Metsästyslain 78 a §:n mukaan tuomioistuimen on ilmoitettava metsästäjärekisterin pitäjälle sekä kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ratkaisustaan, jolla on määrätty metsästyskielto. Tuomioistuimen velvollisuudesta tehdä ilmoitus merkitsemällä ratkaisusta tieto oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään tai toimittamalla tiedot Oikeusrekisterikeskukselle niiden välittämiseksi metsästäjärekisterin pitäjälle ja kieltoon määrätyn kotipaikan poliisille säädetään oikeusministeriön asetuksella. Tietojen merkitsemisestä oikeushallinnon valtakunnallisen tietojärjestelmän ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmään annetun oikeusministeriön asetuksen (1024/2010) 6 §:n mukaan Oikeusrekisterikeskuksen on toimitettava tuloste ratkaisu- ja päätösilmoitusjärjestelmästä metsästyskieltoa koskevaksi ilmoitukseksi kieltoon määrätyn henkilön kotipaikan poliisille ja metsästäjärekisterin pitäjälle käräjä- tai hovioikeuden määrättyä henkilön metsästyslain mukaiseen metsästyskieltoon. Oikeusrekisterikeskuksen tekemien ilmoitusten mukaisesti Suomen riistakeskus teki toimintavuoden aikana metsästäjärekisteriin 9 metsästyskieltomerkinnot.

Lupien peruuttaminen

Metsästyslain 10 a §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan 10 tai 26 §:ssä tarkoitetun pyyntiluvan, jos luvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Metsästyslain 35 §:n 6 momentin mukaan Suomen riistakeskus voi peruuttaa voimassa olevan 35 §:n 5 momentin mukaisen aseenkuljetusluvan, jos luvan saaja rikkoo metsästyslain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia tapauksia ei ollut Suomen riistakeskuksen käsittelyssä.

Metsästyslain 41 e §:n mukaan Suomen riistakeskus voi poliisin tai rajavartiolaitoksen esityksestä peruuttaa voimassa olevan poikkeusluvan, jos poikkeusluvan saaja rikkoo tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä. Sama koskee olennaista lupaehtojen rikkomista. Toimintavuoden aikana tällaisia esityksiä ei tullut Suomen riistakeskukselle.

Hyljetuotteiden kauppa

Suomen riistakeskus toimii hyljetuotteiden kaupasta annetun lain (355/2020) 2 §:n nojalla yksityiskohtaisista säännöistä hyljetuotteiden kaupasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1007/2009 panemiseksi täytäntöön annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2015/1850 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuna toimivaltaisena viranomaisena. Tehtävänä on todentaa kolmansista maista tuotuja hyljetuotteita koskevat todistukset tulliviranomaisten pyynnöstä täytäntöönpanoasetuksen 4 artiklan 7 kohdan mukaisesti. Toimintavuoden aikana valmistauduttiin tehtävään edellyttämiin toimiin.

Vieraslajilain mukaiset tehtävät

Vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 8 §:n 2 momentin mukaan Suomen riistakeskus huolehtii lain 16 §:n toimeenpanoon liittyvistä metsästyslain mukaisista julkisista hallintotehtävistä. Toimintavuoden aikana annettiin tehtävään liittyvää neuvontaa asiakkaille.

Saalisrekisteri

Metsästyslain 38 b §:ssä säädetään Suomen riistakeskuksen ylläpitämästä saalisrekisteristä. Saalisrekisteriä käytetään riistakantojen seurantaan ja käytön suunnitteluun, metsästyksen valvontaan sekä tilastojen laatimiseen. Saalisrekisteri on teknisesti toteutettu erillisenä osana Oma riista -palveluun.

Saalisrekisteriin tallennetaan metsästyslaissa tai sen nojalla määrättyjen lajien osalta saadusta saaliista Suomen riistakeskukselle jätetty tieto lakisääteisesti määrättyiltä osiltaan. Saalisrekisterin sisältämät henkilötiedot poistetaan 10 vuoden kuluttua sen vuoden päättymisestä, jonka aikana henkilö on antanut viimeisen saalisilmoituksen.

Saalisrekisterin käyttöoikeus on keskitetty riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimin jäsenille, jotka myös vastaavat saalisrekisteristä mahdollisesti annettavista tietoluovutuksista. Julkisen tiedon luovutuksia oli toimintavuoden aikana viikoittain. Lisäksi salassa pidettäviä tietoja on luovutettu mm. poliisiviranomaisille, rajavartiolaitokselle ja riistanhoitoyhdistyksille lain mahdollistamalla tavalla.

Saalisraportoinnit

Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan saalistilastot maa- ja metsätalousministeriölle metsästysasetuksen (666/1993) 5 ja 9 §:n sekä metsästyslaissa säädetyistä poikkeusluvista annetun valtioneuvoston asetuksen (452/2013) 7 ja 8 §:n nojalla. Lisäksi Suomen riistakeskus on velvollinen toimittamaan maa- ja metsätalousministeriölle saalistiedot ilmoitusmenettelyyn hyväksytyjen toimijoiden osalta metsästyslaissa säädetyistä ilmoitusmenettelystä annetun valtioneuvoston asetuksen (930/2017) 3 §:n nojalla.

Metsästysvuoden 2017–2018 alusta alkaen tuli metsästyslainsäädännön uudistusten yhteydessä voimaan metsästäjille uusia riistasaaliin ilmoittamiseen liittyviä velvoitteita, kun saaliin ilmoittamisen velvollisuus laajeni metsäkauriista villisikaan, hilleriin ja metsähanheeseen. Metsästysvuoden 2020–2021 alusta alkaen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättiin 11 vesilintulajia, joiden kannat ovat taantuneet merkittävästi. Metsästysasetuksen 5 a §:n mukaisesti eräiden riistalajien metsästyksestä on tehtävä saalisilmoitus Suomen riistakeskukselle. Pykälän mukaisesti saaliiksi saadusta metsäkauriista, villisikasta, hilleristä, metsähanhasta, haapanasta, jouhisorsasta, heinätavista, lapasorsasta, punasotkasta, tukkasotkasta, haahkasta, allista, tukkakoskelosta, isokoskelosta sekä nokikanasta on tehtävä saalisilmoitus. Näiden lajien osalta ei ole annettu tarkempia säännöksiä raportoinnin osalta, mutta Suomen riistakeskus seurasi näiden lajien saaliin kertymää Oma riista -järjestelmää hyödyntäen.

Suurpetojen ja saukon osalta poikkeuslupien saalisraportoinnit on toteutettu maa- ja metsätalousministeriölle kuukausiraportoinnin (Vna 452/2013 7 §). Ilveksen ja karhun osalta toimitettiin lisäksi yhteenvetoraportti kannanhoidollisen metsästyksen tuloksesta. Karhun kannanhoidollisen metsästyksen etenemistä on voinut seurata myös julkisesti osoitteessa <http://riista.fi/metsastys/saalis seuranta/karhu-saaliit/>. Poronhoitoalueen kiintiöpyynnin osalta metsästystä ei tarvinnut syksyn 2020 jahdissa keskeyttää.

Myös itämerennorpan ja euroopanmajavan sekä harmaahylkeen saalisraportointi toteutettiin metsästysvuoden 2019–2020 osalta edellä mainitun kuukausiraportin yhteydessä. Metsästysvuoden 2020–2021 puolella raportointia kuukausiraportin yhteydessä ei jatkettu enää näiden lajien osalta, koska velvoitetta lajien kuukausittaiseen raportointiin ei ole. Saalisraportointi sekä itämerennorpan että euroopanmajavan osalta toteutettiin joulukuussa 2020 metsästysasetuksen 9 §:n velvoittamana erillisenä raporttina myönnettyjen pyyntilupien ja niiden nojalla saaliiksi saatujen eläinten määrästä. Metsästysasetuksen 5 §:n nojalla Suomen riistakeskuksen on toimitettava maa- ja metsätalousministeriölle tiedot hallin metsästyksestä kunkin kalenterivuoden päätyttyä. Kalenterivuoden 2019 saalisraportointiin maa- ja metsätalousministeriölle tammikuussa 2020, ja kiintiöpyyntiä seurattiin lisäksi riista.fi -sivuilla sekä heinäkuun loppuun asti myös kuukausiraportin yhteydessä. Vuoden 2020 osalta hallisaalisraportoidaan vuoden 2021 alussa.

Riistalintujen ja rauhoittamattomien lintujen poikkeuslupien raportointi toteutettiin kalenterivuoden 2019 osalta HaBiDes-raportoinnin yhteydessä.

Suomen riistakeskus on mahdollistanut maa- ja metsätalousministeriölle pääsyn Suomen riistakeskuksen poikkeuslupapäätösarkistoon poikkeuslupien (metsästyslain 41 §:n mukaiset poikkeuslupapäätökset) valvontaa varten. Joulukuun puoliväliin 2019 mennessä tehdyt suurpetoihin liittyvät poikkeusluvut ovat olleet julkisesti saatavilla osoitteessa: <http://suurpetopoikkeusluvut.riista.fi>. Lupahallintajärjestelmä siirtyi suurpetopoikkeuslupien osalta Oma riistaan vuoden 2019 lopulla, ja uuden julkisen sivuston valmistelu aloitettiin ja toteutettiin vuoden 2020 aikana. Vuoden 2020 aikana myönnettyjen suurpetopoikkeuslupien julkinen näkyminen saatiin valmiiksi joulukuun alussa 2020, ja se löytyy osoitteesta: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/lupapaatokset/>. Tällä välin poikkeuslupapäätöksiä toimitettiin niistä kiinnostuneille erillisten tietopyyntöjen myötä.

Suomen riistakeskus on ylläpitänyt ja kehittänyt toimintavuonna luontodirektiivin 12 artiklan velvoittamana tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen sekä myös muutoin kuolleena löydettyjen luontodirektiivin liitteessä IV tarkoitettujen riistaeläinten (susi, ilves, karhu ja saukko) sekä luontodirektiivin liitteessä II olevan ahman seurantajärjestelmää yhteistyössä muiden viranomaisten, mm. Poliisihallituksen ja Ruokaviraston sekä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Lisäksi Riistavahinkorekisteri mahdollistaa entistä paremmin myös tahattomasti pyydystettyjen ja tapettujen, esimerkiksi autokolareissa kuolleiden, yksilöiden seurannan, tilastoinnin ja alueellisen tarkastelun Riistavahinkorekisteriin kuuluvan karttasovelluksen avulla. Rajapinnan luominen näiden tietojen siirtymiseksi Oma riistasta Riistavahinkorekisteriin aloitettiin. Edellisten lisäksi Oma riista -palvelussa on käytössä SRVA-tapahtumien kirjaustoiminto, jonka kautta myös poliisin toimeksi antamat suurpetoihin liittyvät SRVA-tapahtumat voidaan tilastoida ja tarkastella kartalla.

Suomen riistakeskus on tehnyt toimintavuonna yhteistyötä myös Suomen ympäristökeskuksen kanssa luontodirektiivin liitteeseen IV kuuluvien lajien hallussapidon, kuljetuksen ja kaupan pitämisen osalta ns. Cites-asetuksen puitteissa.

Suomen riistakeskuksen raportointi- ja rekisteritiimi hoiti yhdessä lupahallintokirjaamon kanssa lakisääteisten raportointien lisäksi lupahakemuksiin ja -päätöksiin sekä saaliiseen liittyviin tietopyyntöihin vastaamisen. Tietopyynnöt kuormittivat edelleen merkittävästi ja jopa aikaisempia vuosia enemmän.

Lintudirektiivin artiklassa 9 säädetty raportti sekä luontodirektiivin artiklassa 12 ja 16 säädetty raportit tulee toimittaa ympäristöministeriöön sekä tiedoksi maa- ja metsätalousministeriölle.

4

Lintudirektiivin raportti vuodelta 2019 toimitettiin ympäristöministeriöön ja tiedoksi maa- ja metsätalousministeriöön 25.9.2020. Lintudirektiivin raportti toteuttaa myös Bernin sopimuksen mukaisen raportointivelvoitteen.

Raportointi toteutettiin ns. HaBiDeS -järjestelmällä, joka on EU:n komission tuottama selainpohjainen raportointisovellus, lupakohtaisesti käyttäen apuna tätä varten erikseen Suomen riistakeskuksen lupahallintasovellukseen (webLH) sekä myös Oma riistaan kehitettyä raportointityökalua (Habides-xml). Lupahallintasovellukseen ja Oma riistaan integroiduilla raportointityökaluilla voitiin tuottaa poikkeuslupapäätösten tietosisältö HaBiDeS -järjestelmän vaatimassa xml-muodossa.

Lintudirektiivin raporttiin käytiin lävitse 1 132 lintulajikohtaista ja yhteensä 34 lintulajia koskevaa poikkeuslupapäätöstä vuodelta 2019. Nämä sisälsivät myös Luonnontieteelliselle keskusmuseolle myönnetyn metsästyslain mukaisten lajien rengastusluvan ja Finavia Oyj:n hallinnassa oleville lentokentille sekä Lappeenrannan, Seinäjoen ja Sodankylän lentokentille lentoturvallisuuden takaamiseksi myönnetty poikkeusluvat riistalinnuille ja rauhoittamattomille linnuille. Habides-raportointi sisälsi rauhoitusaikeisten poikkeuslupien ja kiellettyjen pyyntimenetelmien käytön lisäksi myös ilmoitusmenettelyyn hyväksytyille toimijoille myönnettyjen lupien määrät ja ilmoitetut saaliit.

Suomen riistakeskuksen tulee tarkistaa, että pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten pyyntilupamaksut on maksettu ao. valtion tulotilille saalisilmoitusten mukaisesti. Suomen riistakeskuksen tulee toimittaa pyyntiluvanvaraisten hirvieläinten osalta huhtikuun loppuun mennessä maa- ja metsätalousministeriölle erittely saaduista pyyntilupamaksuista samoin kuin erittely mahdollisista perittävästä maksuista ja palautettavista liika-suorituksista.

4

Suomen riistakeskus noudatti toimintavuoden aikana pyyntilupamaksutarkkailussa prosessikuvausta, joka laadittiin vuonna 2011 Valtiontalouden tarkastusviraston tarkastuksen ja siitä syntyneen tarkastusraportin sekä Valtiontalouden tarkastusviraston ja maa- ja metsätalousministeriön virkamiesten kanssa käytyjen tarkentavien keskustelujen perusteella.

Riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (615/1993) 5 §:n mukaan, jos pyyntiluvan saaja ei suorita pyyntilupamaksua määräajassa, Suomen riistakeskuksen on pantava se maksuun. Käytännössä tämä toteutuu, kun maksamattomista pyyntilupamaksuista tehdään saamisen ulosottohakemus ulosottoviranomaiselle sähköisen asioinnin kautta. Maksun suorasta ulosottokelpoisuudesta

ilman ulosottoperustetta säädetään verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007). Suomen riistakeskus joutui käynnistämään toimintavuoden aikana ulosottotoiminnot yhden hirviluvan pyyntilupamaksun osalta. Maksu tilitettiin ulosottoimenpiteiden seurauksena vielä kalenterivuoden 2020 aikana maa- ja metsätalousministeriön pyyntilupamaksujen keräilytilille.

Toimintavuoden aikana sovellettiin vielä käytäntöä, jonka mukaan liikaa pyyntilupamaksuja maksaneen pyyntiluvansaajan tulee hakea maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosastolta liिकासuoritusta kirjallisesti tai sähköpostilla osoitettuna Suomen riistakeskukselle (ohje: <https://riista.fi/metsastys/palvelut-metsastajalle/lupahallinto/virheellisen-pyyntilupamaksun-palauttaminen/>). Hakemuksen oikeellisuus tarkastettiin Suomen riistakeskuksessa (vertailtiin pyyntiluvansaajan ilmoittamat saaliit ja maksamat pyyntilupamaksut) ja mikäli haettu summa oli oikein, hakemus välitettiin hyväksymismainnalla maa- ja metsätalousministeriön luonnonvaraosaston yhteyshenkilölle. Maa- ja metsätalousministeriöstä hakemus siirrettiin maksuun. Käytäntöä kuitenkin muutettiin lokakuun 2020 alusta lukien seuraavasti: nyt riistakeskus tarkistaa sekä palauttaa liikamaksut ja toimittaa tekemistään palautuksista kuukausittain jälkikäteen laskun ministeriölle. Uuden toimintamallin mukaisia pyyntilupamaksujen liिकासuoritusten palautushakemuksia ei ole vielä toistaiseksi saatettu vireille.

Pyyntilupamaksujen liिकासuoritushakemuksia välitettiin toimintavuonna 2020 maa- ja metsätalousministeriölle: hirvet 4 kpl, yhteensä 990 euroa. Kaikki pienehköjä summia liikaa pyyntilupamaksua suorittaneet eivät hakenneet saataviaan.

Pyyntilupamaksutarkkailun raportit on toimitettu metsästysvuoden 2019–2020 osalta sekä hirvistä että muista hirvieläimistä maa- ja metsätalousministeriön kirjaamoon 28.4.2020. Metsästysvuotta 2020–2021 koskeva raportointi annetaan vuoden 2021 aikana.

Kestävä riistatalous

Riistakantojen hoitosuunnitelmat

Vahvistettuja hoitosuunnitelmia, jotka Suomen riistakeskus ottaa toiminnassaan huomioon, on laadittu seuraaville riistaeläinlajeille tai lajiryhmille: hirvi, susi, karhu (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta), ilves (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta), ahma, metsäpeura, peltopyy, metsäkanalinnut, taigametsähänhi, merihanhi, alli ja hylkeet (uusi suunnitelma odottaa MMM:n vahvistusta). Lisäksi on laadittu vesilintujen elinympäristöjen kehittämiseen tähtäävä Kansallinen kosteikkostrategia ja taantuneiden vesilintulajien ja majavakantojen hoidon toimenpideohjelmat.

Tuoreimpia hoitosuunnitelmia on jalkautettu hanketoiminnan ja Kestävän riistatalouden osaprosessien kehitystyöllä. Hirvikannan ja metsäkanalintujen hoitosuunnitelmat voidaan katsoa kokonaisuudessaan toteutetuiksi ja niiden osalta toimintoja ja uusia käytäntöjä on voitu viedä jo hoitosuunnitelmien tasoa pidemmälle.

Suomen riistakeskus jatkoi hoitosuunnitelmien käytännön toteuttamista etenkin elinympäristöjen hoidon yhteistyöhankkeilla. Niitä esitellään tarkemmin kohdassa Riistatalouden edistäminen.

Osana MetsäpeuraLife-hanketta (2016–2023) Suomen riistakeskus valmisteli toimintavuoden aikana metsäpeurakannan hoitosuunnitelman. Uudet toimenpiteet kohdistuvat erityisesti elinympäristöjen hoitotoimiin sekä monilajiseen kannanhoitoon. Keskeisimpiä hoitosuunnitelman tavoitteita on löytää keinot, miten lajina hitaasti lisääntyvä metsäpeura säilyy ja menestyy hirvi- ja valkohäntäpeurakannan kanssa samoilla elinalueilla ja myös suurpetojen vaikutusten alaisena. Luonnos uudesta hoitosuunnitelmasta luovutetaan maa- ja metsätalousministeriölle vuoden 2021 aikana.

Suomen riistakeskus on osallistunut muiden riistakonsernin toimijoiden kanssa susikannan hoitosuunnitelman toimenpiteiden toimeenpanoon. Toimintavuoden aikana on erityisesti edistetty suden kannanhoidollisen metsästyksen toimintamallin kehittämistä sekä tiivistetty yhteistyötä Skandinavian sisetutkijoiden kanssa. SusiLIFE-hankkeen toimenpiteillä on toimintavuoden aikana laajasti edistetty hoitosuunnitelman toimia, erityisesti suteen liittyvää viestintää kansalaisille vahinkojen ennaltaehkäisyä, kannanseurannan kehittämistä sekä tuettu reviiiryhteistyötä.

SusiLIFE-hankeessa on toimintavuonna tuettu kotieläinten suojaamista sudelta ja muilta suurpedoilta toimittamalla sähköistä petoaitaa sekä muita suojausratkaisuja eläimille. Lisäksi hankesuunnittelijat

ovat jakaneet laajasti suteen liittyvää tietoa tilallisille, metsästäjille sekä muille susialueiden asukkaille ja eri sidosryhmille niin kasvatusten kuin erilaisissa tilaisuuksissa, jotka koronatilanteen vuoksi on järjestetty pääosin etäyhteyksin.

Suurpetojen havainnointia on tuettu merkittävällä työpanoksella. Suomen riistakeskus on järjestänyt koulutuksia kannaseurantaan, ja lisäksi SusiLIFE-hankkeen puitteissa on päivitetty petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaaleja ja koottu kattava suurpetojen havainnointiin liittyvä opas niin petoyhdyshenkilöiden kuin muiden luonnossa liikkujien käyttöön. Opas esittelee mm. petoyhdyshenkilötoiminnan ja suurpetojen havainnoinnin periaatteet, kertoo suurpetojen ekologiasta, ohjeistaa jälkien sekä vahingonaiheuttajien tunnistamisessa ja antaa toimintaohjeita vahinkotilanteisiin. MMM:n rahoituksella painettavaa opasta tullaan jakamaan petoyhdyshenkilöille vuonna 2021.

SusiLIFE-hankkeessa on edistetty paikallisen tason yhteistyötä ja suteen liittyvää vuoropuhelua revii-riyhteistyön kautta. Työryhmiä on tuettu tuottamalla kokousmateriaalia, kokoamalle ajankohtaista suteen liittyvää tietoa sekä välittämällä ryhmien kannanottoja edelleen riistahallinnon tietoon. Työryhmien toiminnan kehittämiseksi SusiLIFE-hanke teetti ryhmille myös kyselyn. Kansainvälisellä tasolla suurpetoihin liittyvää yhteistyötä ja tiedonvaihtoa on edistetty osallistumalla kansainvälisiin webinaareihin (pohjoismainen DNA-työpaja, suurpetotutkimuksen ja riistahallinnon yhteisminäri SKAN-DULV, laitonta tappamista Skandinaviassa käsittelevä webinaari) ja yhteiskokouksiin muiden LIFE-hankkeiden kanssa.

Suomen riistakeskus osallistui taigametsä- ja merihanhi- sekä allikantojen kansainvälisten hoitosuunnitelmien toteuttamiseen yhteistyössä maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Suomen riistakeskus rahoitti MMM erityisavustuksella taigametsähänhen integroidun populaatiomallin kehitystä, joka valmistui vuoden 2020 aikana ja merkittävä edistysaskel taigametsähänhen muuttoreittitason metsästysverotussuunnitteluun.

Riistatieto

Riistakolmiolaskentojen tehostamista jatkettiin yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa kattavan riistatiedon varmistamiseksi metsästysaikojen määrittämisen päätösketjun vaatimassa aikataulussa siten, että kesälaskennan tulokset ohjaavat metsästysaika-asetuksen päätöksentekoa. Kolmiövastavia aktivoitiin sekä kesä- että talvilaskentoihin Hopealuoti -tekstiviesteillä. Riistanhoitoyhdistyksiä ja metsästysseuroja kannustettiin laskentoihin Oma riista -viesteillä. Riistakolmioiden talvilaskennassa laskettiin 610 kolmiota ja kesälaskennassa 1 034 kolmiota.

Riistatietotiimi osallistui vesilintulaskentojen uudelleenorganisointiin ja sähköisen tallennuspalvelun kehittämiseen Luomuksen ylläpitämään Suomen Lajitietokeskukseen. Luken ja Luomuksen vesilintudatan yhdistävä palvelu otettiin käyttöön kevään 2020 vesilintulaskennoissa. Parilaskentoja tehtiin 2610 kpl ja poikuelaskentoja 1186 kpl eli yhteensä 3796 kpl (2741 kpl v.2019).

Yhteistyötä Luonnonvarakeskuksen kanssa jatkettiin petoyhdyshenkilöverkoston toiminnan kehittämiseksi tavoitteena havaintojen laadun ja kattavuuden parantaminen sekä käytäntöjen yhtenäistäminen. Petoyhdyshenkilöiden koulutusmateriaalia päivitettiin sähköiseen muotoon ja valmisteltiin verkkokoulutuksen käyttöönottoa. Petoyhdyshenkilöiden palaute- ja koulutustilaisuuksien materiaalit päivitettiin toimintavuoden aikana. Aktiivisia petoyhdyshenkilöitä oli yhteensä 2 404 (2155 v.2019). He kirjasivat Tassuun yhteensä 45 740 (40403 v.2019) suurpetohavaintoa.

Osallistuttiin susien DNA-näytekeräyksen organisointiin yhteistyössä Luken kanssa. Kullekin keräysalueelle koulutettiin ja nimettiin keräysvastaavat, joiden tehtävänä on koota oman alueensa näytteet ja toimittaa ne tutkittaviksi. Keräyskaudella 1.11.2020 – 28.2.2021 näytekeräys laajeni kattamaan kaikki tunnetut lauma- ja parireviirit. Vapaaehtoiset kerääjät (146) keräsivät vuoden 2020 aikana 872 DNA-näytettä.

Riistatiedon määrittely

Riistakeskus koordinoi kanalinumallin kehityksen määrittelytyötä. Lisäksi osallistuttiin valkohäntäpeuran saalistiedon keruun pilottihankkeen määrittely- ja käynnistysvaiheeseen.

Oma riista- palvelun tuottaman saalis- ja havaintotietojen analysointiin ja uusien ominaisuuksien kehittävän hankkeen suunnittelu ja määrittely aloitettiin syksyllä. Sen tavoitteena on kertyneen tiedon

analysoinnin jälkeen tuottaa, esitys millaisilla toimenpiteillä palvelua voitaisiin jatkokehittää entistä kattavampien pienriistatietojen tuottamiseksi ja saamiseksi kestävästä riistatalouden ja paikallisen päätöksenteon tueksi. Varsinainen hanke alkaa vuonna 2021.

Riistakantojen verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelu

Hirvieläinten verotussuunnittelu

Riistakeskus vastasi hirvieläinten verotussuunnittelumenettelyn ja tavoitteenasettelumenettelyn koordinoinnista ja edelleen kehittämisestä sekä tuotti työssä tarvittavat ohjeistot. Alueelliset sidosryhmien kuulemiset hirvieläinasioissa pidettiin maaliskuussa. Riistanhoitoyhdistykset tuottivat alueiden verotussuunnitteluvastaavien tuella verotussuunnitelmat hirvitalousalueille ja riistanhoitoyhdistysten alueille.

Alueelliset riistaneuvostot tuottivat aluekohtaiset raportit hirvitavoitteiden toteutumisesta valtakunnalliselle riistaneuvostolle. Hirvitalousalueita on yhteensä 59 kpl. Kevään 2020 kanta-arvion mukaan hirvitiheys oli näissä tavoitehaarukan sisällä 29 kpl, tavoitehaarukan yläpuolella 27 kpl, tavoitehaarukan alapuolella 3 kpl. Hirvitalousalueista 47 kpl kannantiheys oli pienentynyt edelliseen vuoteen nähden. Hirvikannan rakenteen osalta kannan lehmä/sonnisuhde oli noin puolella alueista hieman kasvanut edelliseen vuoteen nähden.

Hirvien aiheuttamia metsävahinkoja korvattiin vuonna 2020 riistavahinkokisterin mukaan 1 341 165 euron arvosta ja maatalousvahinkoja 179 469 euron arvosta. Metsävahinkokorvausten määrä pienentyi edelliseen vuoteen nähden noin 6 % ja maatalousvahinkojen määrä kasvoi noin 58 %. Valkohäntäpeurojen aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin Riistavahinkokisterin mukaan 279 869 euron arvosta ja niiden määrä kasvoi noin 50 %.

Oma riista -palveluun kirjattuja liikenneonnettomuuksia hirven kanssa tapahtui tiestöllä vuonna 2020 yhteensä 1684 kpl ja valkohäntäpeuran kanssa 7408 kpl. Edelliseen vuoteen nähden hirvionnettomuuksien määrä vähentyi noin 16 % ja peuraonnettomuuksien määrä kasvoi noin 11 %.

Metsäpeurakannan osapopulaatioiden hoitoa jatkettiin erityisesti MetsäpeuraLife-hankkeen toimilla yhteistyössä Metsähallituksen ja Luonnonvarakeskuksen kanssa. Metsähallituksen johtaman MetsäpeuraLife-hankkeen (2016–2023) toimenpiteistä näkyvin on ollut metsäpeurojen totutustarhojen rakentaminen, eläinten siirtäminen tarhoihin, ennaltaehkäisevät toimet liikennekolareiden estämiseksi sekä metsäpeurakannan seurannan kehittäminen.

Suomenselän metsäpeuraosapopulaation yksilömäärä oli kevään 2018 laskennassa noin 1 450–1 500 yksilöä. Keväällä 2019 tehdyn laskennan mukaan Kainuun metsäpeurakanta on pysynyt vakaana ja osapopulaation suuruudeksi arvioidaan noin 720 yksilöä. Metsäpeurakannan elinvoimaisuuden edistämiseksi Kainuussa ja Suomenselällä suurpetoja koskevia poikkeuslupia pyrittiin mahdollisuuksien rajoissa kohdistamaan metsäpeuran päävasomisalueille. Suomenselän metsäpeuroja on metsästetty pienimuotoisesti ja pyyntilupia on kohdistettu vahinkoalueille. Metsästysvuodelle 2020–2021 myönnettiin pyyntilupia yhteensä 18.

Koronaepidemia aiheutti Hirvitalousalueiden toiminnan kehittäminen -hankkeen toimintaan muutoksia etenkin siten, että lähikoulutuksia ei voitu pitää. Hankkeen koulutustoiminta jatkui kuitenkin aktiivisena sähköisten työkalujen käyttöönoton ja etäkoulutusten kautta. Hankkeessa järjestettiin toimintavuoden aikana noin 200 koulutustilaisuutta, joissa tavoitettiin arviolta 10 000 henkilöä. Hankkeessa tuotettiin runsaasti koulutusmateriaalia hirvieläimiin ja niiden kannansäätelyyn liittyen. Hankkeen viestintä oli aktiivista. Yleisviestinnän lisäksi kannanhoidon artikkeleita julkaistiin säännöllisesti Metsästäjä-lehdessä. Lisäksi hankkeella oli oma blogi ja podcast.

Toimintavuoden aikana kehitettiin verotussuunnittelumenettelyä ja prosessin avoimuutta mm. pitämällä HTA verotussuunnitelmien esittelytilaisuudet sekä julkaistiin RHY verotussuunnitelmat sekä tuotettiin analyysi ja ehdotukset verotussuunnitteluprosessin jatkokehitykseen. Lisäksi hankkeessa kehitettiin ostopalveluna Luonnonvarakeskuksen riistahavainnot.fi palvelua luomalla hirviedon uusia visualisointiominaisuuksia, verotuslaskuri sekä parantamalla verotussuunnittelun taustatietojen näkyvyyttä. Tavoitteena on helpottaa hirvieläintietojen käyttöä paikallistason verotussuunnittelussa.

Hirvitalousalustoiminnan kehittäminen- hankkeen osana kartoitettiin riistanhoitoyhdistysten ja alueellisten riistaneuvostojen alustavat näkemykset alueellisten valkohäntäpeuratavoitteiden asettamisen tueksi ja sekä tehtiin analyysi hirvitalousalueiden päivittämistarpeista ja suunnitelma päivittämissuunnitelman loppuunsaattamiseksi.

Valkohäntäpeuratilanne edellytti merkittävää työpanosta myös hankkeessa tiheän kannan alueella. Peurakannan säätelyyn liittyen tuotettiin mallisäännöt peuranmetsästyksen sekä viestitiin säännöllisesti peurakannan vähentämistavoitteesta ja tarvittavista toimenpiteistä tiheän kannan alueella. Lisäksi toimittiin yhteistyössä sidosryhmien kanssa ja koulutettiin valkohäntäpeurahavaintojen keräämisen pilotointivaiheeseen osallistuvat metsästyssurat ja -seurueet ja tuettiin pilotoinnin käytännön toteutusta.

Hirvitalousalustoiminnan kehittäminen hankkeen osana aloitettiin myös riistapeltoihin liittyvä kokeilu, jonka tarkoituksena on pyrkiä löytämään hirvieläimille ja erityisesti valkohäntäpeuroille mieluisia riistapelto-alueita, jotka houkuttelevat peuroja pois teiden lähetyviltä. Hankkeessa testataan erilaisia riistapelto-alueita maalajiltaan vaihtelevilla pelloilla. Tarkoituksena on saada esille käytännönläheisiä suosituksia ja ohjeita riistapeltojen perustamiseen ja luonnollisemman ravinnon tarjoamiseen, mikäli yhteiskunnallisessa keskustelussa nousee esiin pienten hirvieläinten ruokinnan rajoittaminen.

Hirvitalousaluesuunnittelijoille määritellyt valtakunnalliset kehittämissuunnitelmat päivitettiin ja laadittiin alueelliset toimintasuunnitelmat alueen toimihenkilöiden kanssa.

Direktiivilajien verotussuunnittelu

Suurpetokantoja hoidettiin lajikohtaisten hoitosuunnitelmien mukaisesti. Suden kannanhoidollista metsästystä ei vuonna 2020 ollut, vaan suden poikkeuslupien osalta poikkeuslupia myönnettiin vain metsästyslain 41 a §:n 1 momentin mukaisin perustein. Alueelliset riistaneuvostot kokosivat alueelliset katsaukset suurpetotilanteesta. Direktiivilajien verotussuunnittelutiimi osallistui yhteistoimintaneuvotteluihin, joissa maa- ja metsätalousministeriö, Luonnonvarakeskus ja Suomen riistakeskus määrittivät ilves- ja karhukantojen poikkeuslupa-asetusten suuntaviivat.

Karhun osalta vuoden 2020 poikkeuslupakiintiö kasvoi, sillä karhukannan arvioitiin kasvaneen edellisestä vuodesta. Poikkeusluvalla pyydettyjen karhujen saalismäärän ylärajaksi säädettiin 384 yksilöä Alueellisesti kannan runsastuminen näyttää olleen voimakkainta poronhoitoalueen eteläpuolelle sijoittuvien keskisen ja läntisen Suomen alueella. Poronhoitoalueen eteläpuolisen Itä-Suomen alueella ja poronhoitoalueella erot olivat vähäisiä vuoteen 2018 verrattuna.

Poronhoitoalueen ulkopuoliseen Suomeen säädettiin yksi yhteinen kiintiö. Poronhoitoalueella vahingot ovat säilyneet runsaina, vaikka korvaussumma laski, koska Lex Halla -korvaus kumottiin. Alueellisia pyyntikiintiöitä nostettiin viidellä yksilöllä sekä itäisellä että läntisellä poronhoitoalueella. Muualla Suomessa pyyntiä painotettiin erityisesti Pohjois-Karjalaan, jossa runsaat suurpetokannat verottavat paikoin harvaa hirvikantaa voimakkaasti ja karhukanta ei ollut laskenut, vaikka verotusta on painotettu Pohjois-Karjalaan. Metsäpeurakantojen hoito huomioitiin edelleen karhun poikkeuslupien suuntaamisessa.

Ilveskannan hoidon osalta poronhoitoalueen eteläpuolinen Suomi muodosti yhden kiintiöalueen. Ilveskannan verotusmäärää nostettiin, jotta kannan koko saataisiin tavoitteiden mukaisesti vakiintumaan. Poikkeuslupien suuntaamisessa käytettiin edelleen menettelyä, jossa pyyntiä painotetaan runsaan ilveskannan alueille. Myös kannan kehityssuunta huomioitiin alueellisten verotusmäärien suunnittelussa. Poikkeusluvalla pyydettyjen ilvesten saalismäärän ylärajaksi säädettiin 307 yksilöä.

Ahmojen pyynti oli mahdollista ainoastaan vahinkoperusteisilla poikkeusluvilla poronhoitoalueella, ja saaliiksi saatujen ahmojen määrä sai olla enintään 8 yksilöä.

Valtakunnallisen majavanpesälaskennan 2017 perusteella arvioitu euroopanmajavakanta olisi noin 3 300–4 500. Kanta on voimistunut etenkin Pohjanmaalla. Myös Länsi-Lapissa on merkittävä euroopanmajavaesiintymä. Pyyntilupia oli mahdollista myöntää samoille alueille kuin edellisenä vuonna Satakunnassa, Pirkanmaalla ja Pohjanmaalla. Euroopanmajavan pyyntilupamäärää oli sama kuin edellisenä vuonna, eli 400 yksilöä.

Itämerennorpan pyyntilupamenettelyä jatkettiin ja pyyntilupamäärä nousi 375 yksilöön edellisen vuoden 325 yksilöstä. Kannanhoidollisella pyynnillä pyrittiin lievittämään norppakannan aiheuttamia kalatalousvahinkoja Perämeren-Merenkurkun kannanhoitoalueella.

Kestävä metsästy

Maa- ja metsätalousministeriö antoi toimintavuoden aikana asetuksia metsästyksen rajoittamisesta. Suomen riistakeskus oli mukana näiden säädösten valmistelussa. Kehitystyötä tehtiin erityisesti metsästyksen säätelyjärjestelmien sekä niihin liittyvien mallinnusten kehittämiseksi.

Maa- ja metsätalousministeriölle laadittiin esitys taigametsähanhen, että tundrametsähanhen metsästyksestä. Taigametsähanhen metsästyksen avaamista esitettiin rajoitetulla ajalla ja alueella Lapin maakunnassa sekä metsästäjäkohtaisella kiintiöllä. Rajattua tundrametsähanhen metsästyksiä esitettiin Suomen kaakkoisosiin sekä valmisteltiin esitys merihanhen metsästyksestä. Maa- ja metsätalousministeriön asetukset hanhilajien metsästyksestä annettiin riistakeskuksen esityksen mukaisina.

Riistakolmioilta kerätyn metsäkanalintutiedon analysointiin on Suomen riistakeskuksen ja Itä-Suomen yliopiston yhteistyönä saatu tietokonesovellus, jota kehitettiin uusilla ominaisuuksilla mahdollistamaan kantojen monipuolista tarkastelua. Uusia ominaisuuksia voitiin hyödyntää toimintavuoden aikana metsäkanalintujen metsästysaikoja koskevan esityksen laadinnassa, joka annettiin maa- ja metsätalousministeriölle metsästysvuodeksi 2020–2021. Se laadittiin yhteistyössä maa- ja metsätaloudenministeriön sekä Luonnonvarakeskuksen kanssa.

Toimintavuoden aluksi Suomessa voitiinkin palata metsästyshistoriallisesti merkittävään pyyntimuttoon, kun talvella 2020 oli metson ja teeren tammikuun metsästyksessä sallittua osassa maata lähes 40 vuoden tauon jälkeen. Tämän mahdollisti lajien kantojen pitkäaikainen kasvava kehityssuunta, kuluvan vuoden kannantila sekä kanalintumallin avulla tapahtunut monipuolinen tulosten analysointi.

Riistakeskus järjesti Maa- ja metsätalousministeriön kanssa vesilintukantojen hoidon minisymposiumin keväälle 2020. Tilaisuudessa tarkasteltiin vesilintuseurantojen nykytilaa, hanketarpeita sekä pohdittiin vesilintuseurantojen kehittämistarpeita. Riistakeskus on toistuvasti esittänyt tarpeita vesilintukantojen seurannan ja erityisesti seurantatulosten analysoinnin kehittämiseksi. Vesilintuseurantojen aikasarjat ovat painottuneet eteläisen Suomen reheville vesille ja nykyinen vesilintuaineistojen analysointi ei ole riittävä kestäväyyden ja kannanseurannan tarpeisiin, sillä aineistosta ei saada alueellisia, vesistötyyppikohtaisia eikä lajistoryhmittäisiä tuloksia. Vesilintukantojen arvioinnin kehittämiseen tulisi jatkossa panostaa voimavaroja Maa- ja metsätalousministeriön, Luonnonvarakeskuksen ja Suomen riistakeskuksen yhteistyönä.

Riistavahinkojen estäminen

Riistavahinkojen ehkäisemisen painopistealueena oli hirven aiheuttamien metsä- ja maatalousvahinkojen ja karhun mehiläistaloudelle ja suurpetojen tuotantoeläimille aiheuttamien vahinkojen torjunta. Vahinkojen estomateriaalia välitettiin hakemusten perusteella riistakeskusalueiden kautta joko ilmaiseksi tai tuetulla hinnalla.

Yleisimpiä välitettyjä materiaaleja hirvieläinten vahinkojen estossa olivat Trico-syönninestoaine (26 000 litraa), hirvinauhut (749 km) sekä sähkö- ja metalliverkkoaidat (37,2 km ja 12,8 km). Erikoisviljelyksien suojaamiseen hirvieläimiltä hankittiin lisää Scarey Man pelottimia 21 kappaletta.

Suurpetovahinkojen estämiseen tarkoitettuja sähköaitapaketteja välitettiin 64 kotieläintilalle yhteensä 112 kilometriä. Karhun mehiläistaloudelle aiheuttamien vahinkojen estämiseen tarkoitettuja sähköaitapaketteja välitettiin 207 kappaletta. Pohjois-Karjalassa järjestettiin suurriistavirka-apuhenkilöille Fn303 paineilmakarkottimen käyttö- ja huoltokoulutus.

Riistakeskus antoi vahinkojen estämiseen liittyvää neuvontaa ja tuotti yhteistä ohjemateriaalia. Riista.fi ja riistainfo.fi -sivuille päivitettiin ohjeita riistavahinkojen estämiseen käytettävistä menetelmistä. Sivuilta löytyy myös ohjeet peto ja hirvieläinaitojen hakemiseen.

Suurpetojen aiheuttamia korvattavaksi hyväksytyjä kotieläinvahinkoja kirjattiin vuonna 2020 yhteensä 82 tapahtumaa ja vahingon kohteeksi joutui yhteensä 449 kotieläintä (378 lammasta ja 6 nautaa, 1 hevonen, loput pääosin turkistarhaeläimiä). Näiden vahinkojen korvausmäärä oli yhteensä 150 247 €, mikä oli noin 23 % suurempi kuin vuonna 2019.

Karhun aiheuttamia vahinkoja mehiläistarhaukselle on kirjattu vuonna 2020 yhteensä 127 kun vuotta aiemmin vahinkoja oli 103. Korvattava summa oli vuonna 2020 yhteensä 166 873 €. Kasvua korvaussummassa oli edellisestä vuodesta 18 %. Karhut aiheuttivat korvattavia maatalousvahinkoja peltokasveille ja kootulle sadolle yhteensä 129 vahinkotapahtumassa (vuotta aiemmin 157). Korvausten määrä oli yhteensä 115 688 €, mikä on vähäisemmästä vahinkokirjausten määrästä huolimatta 20 % enemmän edellisen vuoden korvausmäärään verrattuna.

Riistavahinkorekisterin mukaan suurpetojen aiheuttamia koiravahinkoja tapahtui 61 kappaletta, mikä on hieman enemmän edellisen vuoden vahinkomäärään verrattuna (55). Korvaussumma nousi edellisestä vuodesta 17 %, ja oli yhteensä 211 496 €. Suden aiheuttamia koiravahinkoja korvattiin 54 ja ilveksen aiheuttamia viisi. Ahman tekemäksi kirjattiin vuonna 2020 kaksi koiravahinkoa.

Suurpetojen aiheuttamien löydettyjen ja korvattujen porovahinkojen määrä oli yhteensä ennätysuuri 5 930 poroa (ed. vuonna 3 845), joista ahman tappamiksi kirjattiin 3 399 (2 011), ilvekselle 704 (434), karhulle 890 (653) ja sudelle 726 (648). Loput 211 (99) kirjattiin tunnistamattomalle suurpedolle. Löydettyjen porojen korvausarvo oli yhteensä 7 286 493 € (4 593 737 €), jonka lisäksi paliskunnille maksetaan erikseen laskennallista vasahävikkikorvausta. Vuoden 2020 porovahingot on haettu Riistavahinkorekisteristä 26.1.2021.

Ottaen huomioon, että aivan kaikkia vuoden 2020 porovahinkokorvaushakemuksia ei ole vielä tarkasteluhetkellä vastaanotettu tai kirjattu maaseutuelinkeinoviranomaisten tukiohjelmaan, löydettyjen petojen tappamien porojen määrä nousi edellisvuoteen verrattuna yli 2 000 porolla (54 %). Ahman osalta vahingot kasvoivat 69 %, ilveksellä 62 % ja karhulla 36 %, mutta suden aiheuttamien porovahinkojen määrä kasvoi vain 12 % verrattuna vuoteen 2019. Löydettyistä suurpetojen tappamista poroista maksettujen korvausten määrä kasvoi 59 % edellisestä vuodesta. Kun löydettyistä poroista maksettujen korvausten lisäksi lasketaan myös vasahävikkikorvaukset, porovahinkojen kokonaiskorvaussumma nousee vuoden 2020 osalta noin 9,5 miljoonan euron. EU komission asettama maksukatto porovahingoille on 10 miljoonaa euroa. Vahingot voidaan kuitenkin maksaa riistavahinkolain mukaisesti valtion talousarvioon varattujen määrärahojen puitteissa. Jos korvauksia ei voida suorittaa talousarvion puitteissa täysimääräisesti, vähennetään jokaiselta korvaukseen oikeutetulta korvauksen määrää samassa suhteessa. Tämä koskee vain porovahinkoja. Muut suurpetojen aiheuttamat vahingot korvataan täysimääräisesti.

Riistavahinkorekisteriin 26.1.2021 mennessä kirjattujen hirven aiheuttamien, korvattavien metsätalousvahinkojen määrä oli vuonna 2020 korvausten mukaan 1 341 165 euroa, mikä on 2 % pienempi edelliseen vuoteen verrattuna. Hirvieläinten aiheuttamia maatalousvahinkoja korvattiin riistavahinkorekisterin mukaan 478 786 euron arvosta ja niiden korvattava määrä kasvoi 36 prosenttia edellisvuoteen verrattuna.

Suurriistavirka-apu kirjausten perusteella hirven aiheuttamien tehtävien määrä tieliikenteessä oli vuoden loppuun mennessä yhteensä 1 527 kpl (2 011 kpl v. 2019)

Pienten hirvieläinten aiheuttamien tieliikenneonnettomuuksien tehtävämäärä oli yhteensä 12 433 kpl (11 389), joista valkohäntäpeurakolareita oli 7 253 kpl (6 515) ja metsäkauriskolareita 5 095 kpl (4 795). Lisäksi kirjattiin 24 (19) kuusipeura- ja 61 (73) metsäpeurakolaria. Villisika aiheutti 47 (33) SRVA-tehtävää tieliikenteessä vuonna 2020.

Riistatalouden edistäminen

Riistatalouden edistämisen osalta keskeinen tavoite on toteuttaa riistan elinympäristöihin liittyviä kehittämistehtäviä. Tavoitteena on saada riistataloutta edistäviä elementtejä osaksi maa- ja metsätalouden sekä luonnonsuojelun toimintatapoja ja lisätä toiminnan yhteiskunnallista vaikuttavuutta sekä laajentaa rahoituspohjaa.

Riistakeskus on pitkäjänteisellä työllä pyrkinyt hoitosuunnitelmista kumpuavia tavoitteita käytännön toiminnaksi projektiluontoisina tehtävinä. Niihin liittyviä riistatalouden edistämisen toimenpiteitä on viety eteenpäin hanketoiminnalla, viestinnällä, sidosryhmäyhteistyöllä sekä vaikuttamalla alan lainsäädäntöön, sertifiointiin ja erilaisiin tukijärjestelmiin.

Riistametsänhoidon toiminta-alueella osallistuttiin Sitran rahoittamaan koulutusohjelmaan, joka etsii luonnosta ratkaisuja kaupungistumisen haasteisiin. Tavoitteena on löytää yhteisiä ratkaisuja

riistametsänhoidon ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen talousmetsissä. Riistametsänhoidon saralla koulutettiin metsäalan toimijoita ja osallistuttiin tutkimushankkeisiin sekä esiteltiin toimintatapa metsätalouden toimijoille. Merkittävin tutkimushanke oli - Kustannusvaikuttavat keinot metsäluonnon monimuotoisuuden köyhtymisen pysäyttämiseksi -yhteistyössä eri organisaatioiden kanssa. Pohjanmaan riistakeskuksen yhteishanke Lakeuden metsänhoitoyhdistyksen ja Suomen metsäkeskuksen kanssa metsoympäristöjen hoitamiseksi Leader- rahoituksella jatkui.

Suomen riistakeskus oli mukana Metsätalouden kehittämiskeskus TAPION Metsänhoidon suositusten laatimisen ohjaus- ja johtoryhmässä, Monimetsä-hankkeessa ja metsätalouden käynnistinjärjestelmän kehittämistyöryhmässä (Metka). Riistakeskus osallistui myös PEFC-sertifiointikriteerien päivitystyöhön ja Metsänkäsittely ja linnusto- oppaan uudistamiseen. Vuoteen 2030 asti ulottuvan HELMI -ohjelman ja periaatepäätöksen valmisteluun osallistuttiin työ- ja ohjausryhmissä.

Lisäksi riistakeskus oli mukana Kansallisen biodiversiteettistrategian seurantatyöryhmässä, Vieraslajiasiaien neuvottelukunnassa, Vieraslajien seurantatyöryhmässä sekä maaseutuverkoston Ympäristö ja Ilmasto -työryhmässä, jossa käsitellään maatalouden ympäristöohjelmaan liittyviä asioita. Vieraslajityöryhmiin osallistuttiin vuoden 2020 aikana ajatuksena saada lisää pyyntitehoa vierasperäisten pienpetojen pyyntiin.

Vuoden 2020 aikana jatkettiin ostopalvelusopimuksen puitteissa Supikoira After Life -hanketta ja supikoiran tehopyyntiä Lapissa, tavoitteena pysäyttää lajin leviäminen Ruotsiin ja Norjaan. Toiminta on jatkoa vuosina 2010-2013 toteutetulle MIRDINEC LIFE+ hankkeelle. Suomen hanketoiminnan tukema Ruotsi on saanut pienen vakiintuneen kantansa lähes hävitettyä. Toimintaa on laajennettu Merenkurkkuun ja Ahvenanmaan läheiselle Saaristomerelle. Hankkeen rahoituksista on sovittu vuoden 2024 loppuun asti.

Taantuvien riistavesilintujen toimenpideohjelmaa toteutettiin SOTKA-kosteikko- ja vieraspetohankkeilla. Ne perustuvat maa- ja metsätalousministeriön hallitusohjelmärahoituksella toteuttavaan SOTKA- hankkeeseen, tiiviissä yhteistyössä ympäristöministeriön HELMI-ohjelman toimeenpanon kanssa.

SOTKA-kosteikkohankkeeseen palkattiin maaliskuun alusta kolme suunnittelijakoordinaattoria. Kosteikko.fi- sivu toimii hankkeen tiedonjakokanavan ja tämän lisäksi aktivoitiin hankkeelle facebook-tili. Maanomistajien ja metsästyseurojen kosteikkokohde-esityksiä vastaanotettiin toimintavuoden aikana 134 kpl ja niiden yhteispinta-ala oli 1640 ha. Maastokäyntejä tehtiin 60 ja kohteita valittiin suunnitteluun 38 kpl/460 ha. Tarkoituksena on kohdentaa suunnittelu- ja kunnostustyö laajoille ja reheville kosteikkokohteille, jotka elvyttäisivät vesilintujen poikastuottoa tehokkaimmin. Kosteikkosopimuksia allekirjoitettiin 12 kpl / 106 ha, joista 7 kpl / 50 ha saatiin toteutukseen. Vuoden 2021 aikana valitaan suunnitteluun vähintään 22 kohdetta lisää, pyritään allekirjoittamaan vähintään 28 kosteikkosopimusta ja käynnistämään 30 kosteikkotyömaata.

Lisäksi riistakeskus toteutti kahta eri SOTKA-rahoitteista kehityshanketta, joiden tavoitteena on tehostaa vieraspetojen pyyntiä ja kehittää sellaisia tehostamiskonsepteja, jotka voidaan tarvittaessa kopioida muun muassa riistanhoitoyhdistyskentän toimintatavoiksi.

SOTKA-riistanhoitoyhdistyskonseptit- hankkeessa kehitettiin vaikuttavia konsepteja haitallisten vieraslajien, supikoiran ja minkin, pyyntiin. Tavoitteena oli luoda toimintamalleja, jotka voitaisiin pilotin jälkeen "kopioida" osaksi isomman riistanhoitoyhdistysjoukon toimintaa ja tällä tavoin tukea muun muassa HELMI- hankkeen lintuvesien hoitotavoitteita. Pilottihankkeessa on mukana Nokian seudun, Lahden seudun ja Hämeenkyrön-Viljakkalan riistanhoitoyhdistykset. Hankkeen ensisijainen tarkoitus on luoda tehopyyntikonsepti, jonka avulla vieraspetoja voidaan tehokkaasti pyytää laajoilta alueilta. Varsinaisen pyynnin hankkeessa hoitavat koulutetut vieraspetoryhmät, joille järjestetään mahdollisuus pyytää vieraspetoja pilottiriistanhoitoyhdistysten kaikkien metsästyseurojen alueilla. Pyyntiryhmien toimintaa tuetaan pyyntilaitehankinnoilla ja ryhmille maksetaan pyyntisuunnitelman toteuttamisesta kausikohtainen korvaus. Ryhmät raportoivat tekemästään pyyntityöstä Oma riista- palvelun kautta. Vieraspetopoisto aloitettiin 1.9.2020 ja vuoden loppuun mennessä saaliiksi oli saatu 362 supikoiraa ja 44 minkkiä.

SOTKA- Saariston vieraspetokonseptit- hankkeessa aloitettiin koirapyyntiin ja monipuoliseen paikallisen yhteistyöhön perustuva vieraspetojen tehopyyntimallin kehittäminen saaristoalueilla yhteistyössä Saaristolunnon hoito- ja suojeluyhdistyksen ja Luonnon ja riistanhoitosäätiön kanssa. Vuoden 2020

loppuun mennessä pilotointialueilla oli luotu pyyntialueverkostot kahdellekymmenelle eri saaristo-aluekokonaisuudelle. Näihin alueisiin kuului yhteensä tuhansia saaria. Solmittujen yhteistyösopimusten kautta pyyntialueet saatiin yhtenäisiksi ja mahdollisuudet vaikuttavan saaristopyynnin toteuttamiseksi parantuivat merkittävästi.

Pyyntialuekokonaisuuksilla tehtiin kartoituspyynnit vuoden 2020 aikana ja niiden vieraspetokantoja vähennettiin tehokkaalla koirapyynnillä. Kohdealueilta saatiin saaliiksi 51 supikoiraa ja 22 minkkiä. Joillain alueilla saalismäärät olivat yllättävän suuria, mikä osoittaa supikoirakannan nousevan saaristokohdeilla yli 100 eläimeen/1000 ha. Osalla alueista toteutetut kartoituspyynnit ovat osoittaneet aikaisempien pyyntialueiden pysyneen tyhjinä. Kolonisaatio on hidasta ja supikoirakantaa pystytään pitämään tehopyynnillä alhaisena, mutta seurannan on oltava tehokasta ja jatkuvaa.

Hankkeessa käytettiin GPS- tekniikkaa tehostamaan pyyntiä ja pantoja asennettiin yhdeksälle supikoiralle, mikä loi edellytykset tehokkaalle pyynnille. Hankkeesta viestitiin useilla viestintäkanavilla, näkyvimmin Ylen iltautuisten yhteydessä.

Riistakeskus osallistui ohjausryhmässä sekä teemakohtaisissa ryhmissä vuoteen 2030 asti ulottuvan HELMI- ohjelman ja periaatepäätöksen valmisteluun.

Valkohäntäpeuran kanta-arvioiden kehittämistä ja tarkentamista edistettiin erillisellä hankkeella yhteistyössä Luonnonvarakeskuksen kanssa. Merkittävimmät lisätiedon tarpeet ovat kannan rakennetiedossa eli ikä- ja sukupuolijakaumassa ja kanta-arvion rakennetiedon käsittelyä edistettiin rakentamalla Oma riista- palveluun työkaluja metsästäjien havaintotietojen kirjaamiseksi. Syyskuussa 2020 käynnistyi pilotti, johon osallistui 7 riistanhoitoyhdistystä valkohäntäpeuran levinneisyysalueelta. Kunkin yhdistyksen osalta metsästäjät kirjasivat havaintoja metsästyskauden ajan Oma riista -palveluun. Havaintoja kertyi syyskauden 2020 aikana noin 10 000 peurayksilöstä. Pilotista saadut kehitysehdotukset vietään käytäntöön mahdollisimman sujuvan ja kattavan riistatiedon keräämiseksi ja syyskuussa 2021 aloitetaan valtakunnallinen havaintojen keruu.

Riistakeskus osallistui myös meri- ja metsähanhien GPS- pannoitushankkeeseen muuttoreittien selvittämiseksi. Aiheesta on muodostettu laaja tutkimuskokonaisuus, jonka avulla voidaan selvittää muuttoreittien lisäksi myös merihanhien metsästyskuolleisuutta.

Hyvinvointia riistataloudesta

Hyvinvointitutkimus

Hyvinvointia riistataloudesta prosessin aiemmat selvitykset ovat osoittaneet, että metsästäjien metsästykseen käyttämä rahamäärä on noin 230 m€ ja työllisyysvaikutukset noin 3 000 htv. Edellisen jatkoksi toteutettu Riistan arvo -selvitys antoi metsästyksen kokonaisbruttoarvoksi 403-705 m€. Metsästyspäivien nettokokonaisarvoksi muodostui 170-242 m€ ja riistanhoidon 123-180 m€.

Riistatalouden yksilötason sekä fyysisiä, henkisiä että sosiaalisia hyvinvointitekijöitä koskeva tutkimus toteutettiin yhdessä Luonnonvarakeskuksen ja Metsähallituksen kanssa, tulosten raportointi tapahtuu vuoden 2021 helmikuun loppuun mennessä.

Jyväskylän ammattikorkeakoulun kanssa on aloitettu hanke ”riistan arvon tulouttaminen Suomessa” jonka tavoitteena on laajentaa riistan ja metsästyksen arvon oikeudenmukaisen tuloutuksen näkökulmaa valtakunnalliseksi. Hankkeen osalta toteutetaan laaja maanomistajakysely yhdessä riistakeskuksen HTA-hankkeen kanssa. Hirvieläinten metsästyksen arvo nousi metsästyskaudella 2019-2020 206 milj. euroon. Arvosta 40 % on riistalihan arvoa ja 60 % elämysarvoa.

Ammattikorkeakoulu Novian johdolla jatkettiin 100 prosenttisella Ely-keskusrahoituksella toteutettua ”Hyvinvointia riistasta”-hanketta, jossa Novia ja riistakeskuksen lisäksi ovat mukana Turun yliopiston Brahea keskus ja Hanken ruotsinkielinen kauppakorkeakoulu Helsingistä. Hankkeen tavoitteena on löytää parhaita käytäntöjä erityisesti valkohäntäpeurakannan hyödyntämiseen ja kannan hallintaan pilottiseurojen kokemusten ja käytänteiden kautta. Riistakeskuksen vastuulla on ollut kerätä pilottiseurojen parhaita kokemuksia ja toisaalta kehittämistarpeita. Hanke päättyi 2021 lopulla. Loppuraportin tavoitteena on toimia suunnannäyttäjänä ja esimerkkinä muille peuroja metsästäville seuroille ja seurueille. Samalla tavoite on lisätä valkohäntäpeuran metsästystä erilaisia rajoitteita poistamalla.

Hankkeessa on myös selvitetty metsästysseurojen mahdollisuutta metsästyksen ja riistanlihan myyntiin verotuskohtelun osalta. Hankkeelle on valmistelussa useita jatkohankkeita.

Hyvinvointiviestintä

Riistatalouden hyvinvointivaikutuksia ja riistatalouden arvoa on esitelty laajasti kaikissa riistakeskuksen viestimissä.

Riistatalousverkostojen tukeminen

Yhteistyössä laajassa Hyvinvointia riistasta - hankkeessa selvitettiin valkohäntäpeuran metsästyksen tuomia mahdollisuuksia edistää yleishyödyllisten yhteisöjen eli metsästysseurojen kaupallista metsästystä ja aktivoida alan toimijoiden verkostoitumista

Palvelut

Asiakaspalvelu ja neuvonta

Asiakaspalvelun ja neuvonnan asiakaskunnasta pääosa on metsästäjiä, mutta yhteyttä ottavat myös muut kansalaiset ja kysymysten kirjo on laaja. Asiakaspalvelussa vastataan riistatalouteen ja riistakeskuksen toimialaan liittyviin asiakkaiden kysymyksiin. Tarvittaessa asiakas ohjataan muiden vastuuviranomaisten puoleen.

Asiakaspalvelu hoiti vuoden 2020 aikana puheluita lähes 4 000 kpl ja sähköpostiviestejä yli 1 500 kpl. Yhteydenottojen määrä on suurinta kesällä ja alkusyksystä uuden metsästysvuoden alkaessa. Yksittäiset tapahtumat voivat hetkittäin nostaa asiakaskontaktien määrää ympäri vuoden. Asiakaspalvelu on varautunut myös ns. maalittamisen kohteeksi joutumiseen yhteiskunnallista keskustelua herättävien tapahtumien tai riistahallinnon toimien vuoksi.

Oma riista -palvelulla on oma asiakaspalvelunumero ja -sähköposti. Oma riista-helpdeskinissä työskentelee yksi toimihenkilö sekä hirvitalousaluesuunnittelijoita. He osallistuvat myös Oma riista -palvelun kehittämiseen ja testaamiseen sekä kouluttavat etenkin riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajia. Asiakaspalvelu tukee Oma riista-helpdeskin toimintaa vastaamalla sen ylivuotopuheluihin.

Metsästäjäpalvelut

Toimintavuoden alusta yhdistettiin Uuden metsästäjän osaprosessi ja Metsästäjäpalveluiden osaprosessit yhdeksi Metsästäjäpalvelut -osaprosessiksi.

Metsästäjäpalveluiden avainasiakkaina ovat metsästyksestä kiinnostuneet kansalaiset sekä riistanhoitomaksun maksaneet metsästäjät. Suuri asiakasryhmä ovat nuoret ja koululaiset, joten myös nuorisotyön kehittäminen ja edellytysten luominen on olennainen osa tuotettavaa palvelua. Osaprosessissa huolehditaan metsästäjien juridisesta sekä eettisestä valistuksesta ja tuotetaan konkreettisia koulutusmateriaaleja eri aiheista. Koulutusmateriaaleja ylläpidetään ja julkaistaan Riistainfo-sivustolla.

Metsästäjäitutkintoon valmentavan koulutuksen kouluttajille järjestettiin valtakunnallinen webinaari.

Ylläpidettiin Riistainfon Lait ja asetukset -sivustoa päivittäen tietoja uusista lainsäädännössä tapahtuneista muutoksista.

Osallistuttiin ”Uuden metsästäjän pakettiin” suunnitteluun ja laadintaan yhteistyössä Suomen Metsästäjäliiton ja Metsähallituksen kanssa. Paketti postitettiin 01.10.2019 – 30.09.2020 välisenä aikana metsästäjäitutkinnon suorittaneille henkilöille.

Aktivoidiin Suomen riistakeskuksen etäkoulutusten järjestämistä. Etäkoulutuksia järjestettiin runsaasti uutta webinaarialustaa hyödyntäen.

Julkaistiin Riistainfossa syventävien koulutusten sivusto. Sivustolta löytyvät aihealueina muun muassa: Vastuullisen vesilinnustajan koulutus, hirvieläimiin ja villisikaan liittyvät koulutusmateriaalit sekä materiaaleja syventävästä lajintuntemuksesta.

Koulustuominnassa ja viestinnässä otettiin huomioon eettisen ja kestävän metsästyksen harjoittamiseksi tarpeelliset näkökulmat ja niitä tuotiin esiin metsästäjille suunnatuissa koulutusmateriaaleissa sekä tiedotteissa ja lehtiartikkeleissa.

Oma riistan käyttöönnottoon ja ominaisuuksiin liittyvät opastusvideot ja -ohjeet julkaistaan Riistainfon Oma riista -ohjeet -osiossa. Riistanhoitoyhdistysten toimijoille on oma osionsa, jossa julkaistaan viestinnän ja hallinnon asioiden lisäksi myös materiaaleja nuorisokouluttajille ja tietoa julkisissa hallinto-tehtävissä toimimisesta.

Käynnistettiin Uuden metsästäjän -pilottikoulutukset yhteistyössä mukaan lähteneiden riistanhoitoyhdistysten, Suomen Metsästäjäliiton piirien sekä paikallisten metsästyseurojen kanssa. Mikkelin Seudun pilottikoulutus saatiin läpivietyä vuoden 2020 aikana.

Riistanhoitoyhdistysten tukiprosessi

Rhy-tuen osaprosessi toteuttaa osaltaan riistahallintolaissa säädettyä riistanhoitoyhdistysten toiminnan tukemista ja ohjaamista. Riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajien kouluttaminen ja toiminnan kehittäminen on rhy-tuen keskiössä.

Toiminnanohjaajien ammattiosaamista on tuettu koronavuonna etäkoulutuksella ja henkilökohtaisella neuvonnalla. Poikkeuksellinen vuosi aiheutti merkittävän lisäyksen päivittäisessä toiminnanohjaajien tukemisessa ja neuvonnassa.

Toiminnanohjaajan työvälineiden kehittämistä on jatkettu Oma riista -palvelun lisääntyneillä toiminoilla. Dokumenttiarkiston korvaajan suunnittelutyö aloitettiin, ja uusi erityisesti riistanhoitoyhdistysten dokumenttien tallennukseen tarkoitettu järjestelmä saataneen käyttöön toimintavuoden 2021 alkupuolella.

Riistanhoitoyhdistysten hallintokoulutusmateriaalia päivitettiin, ja tarkasteltiin riistanhoitoyhdistyksen roolia välillisen julkisen hallinnon toimijana, itsenäisenä työnantajana ja viestijänä huomioiden puheenjohtajien ja toiminnanohjaajien lisäksi myös hallitusten jäsenten toiminta.

Toimintavuoden alussa toimintansa aloittaneita kuutta uutta yhdistynyttä riistanhoitoyhdistystä ohjattiin ja neuvottiin toiminnanohjauksen, hallinnon ja talouden tehtävissä ja kehittämisessä. Riistanhoitoyhdistysten vapaaehtoista yhdistymistä on edelleen tuettu. Yhdistymiseen tähtääviä neuvotteluja on käyty muutamien riistanhoitoyhdistysten kanssa.

Riistanhoitoyhdistysten vuosikokouksiin tehtiin valmiit malliesityslistat ohjeineen ja ohjeistuksineen. Samoin tehtiin malliesityslistat ohjeistuksineen riistanhoitoyhdistysten aluekokouksia varten aiempien vuosien tapaan.

Koronapandemia esti riistakeskusalueilla vuosittain pidettävien riistanhoitoyhdistysten toiminnanohjaajien ja puheenjohtajien koulutus- ja neuvottelutilaisuuksien järjestämisen. Riistanhoitoyhdistysten toimijoille järjestettiin koulutusta- ja neuvontaa etätilaisuuksina.

Koululaisten tiedon lisääminen luonnosta, riistasta, riistanhoidosta ja metsästyksestä oli yksi toimintavuoden teema. Riistanhoitoyhdistysten toimintasuunnitelmiin kirjatut koulukäynnit ja nuorisotapahtumat jäivät pääosin toteutumatta koronapandemian vuoksi. Toteutuneita tilaisuuksia tuettiin kouluihin vietävällä materiaalilla.

SRVA-kehityshanke riistanhoitoyhdistysten suurriistavirka-avun ja poliisin toiminnan kehittämiseksi taajamahirvieläintehtävissä pystyttiin toteuttamaan haastavassa tilanteessa. Hankkeessa tuotettiin laadukkaita koulutuspaketteja ja niihin liittyvää materiaalia turvallisen SRVA- ja poliisitoiminnan tueksi taajamahirvieläintehtävillä. Suunniteltu materiaali soveltuu myös riistanhoitoyhdistysten SRVA-toimijoiden perus- ja jatkokoulutukseen.

SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmän toimittajana jatkaa vuoden 2021 loppuun NSF-Telecom Oy. Maa- ja metsätalousministeriön myöntämän määrärahan avulla SRVA-hälytyspuhelinjärjestelmän palvelu on maksutta poliisin ja riistanhoitoyhdistysten käytössä.

Oma riistan SRVA-raportointi yhdessä hälytyspuhelinjärjestelmän tuottaman datan kanssa antaa kokonaiskuvan riistanhoitoyhdistysten organisoimasta SRVA-vapaaehtoistoiminnasta. SRVA-tapahtumista tehtiin 15 699 kirjausta vuoden 2020 aikana.

Osaprosessissa toimivat valtakunnallisissa tehtävissä rhy-koordinaattori, SRVA-vastaava ja yksi määräaikainen toimihenkilö. Riistanhoitoyhdistyksiin tuki jalkautuu pitkälti aluetoimistojen toimihenkilöillä olevien rhy-tukiroolien kautta.

Sisäiset palvelut

Tukipalvelut/sisäiset palvelut

Tukipalvelut toteuttavat strategista tavoitetta, jossa toimintaresursseja siirretään mahdollisuuksien mukaan tukipalveluista ydinprosessien käyttöön. Tavoitetta toteutetaan henkilöstölinjauksilla sekä rekrytointien suuntaamisella ydintoimintoihin. Riistakeskuksen sisäisten ratkaisujen lisäksi tehostamis- ja mahdollisuuksia haetaan selvittämällä yhteistyömahdollisuuksia muiden hallinnonalan laitosten kanssa.

Tukipalvelut vahvistivat toimintavuoden aikana edelleen strategista tavoitetta, jossa henkilötöypanok- sia siirrettiin organisaatiossa tukipalveluista ydinprosessien käyttöön. Toisaalta mahdollistettiin tekni- sillä ratkaisulla edellytykset hajautetusti tapahtuvalle työtavalle maantieteellisesti hajallaan olevassa organisaatiossa. Tämä korostui erityisesti koronapandemian aikana. Valmiiksi hajautettu toimintaym- päristö ajan tasalla olevine kommunikaatiojärjestelmineen mahdollisti etänä työskentelyn sekä lähes normaalitilanteen mukaisen toiminnan ja aikaansaavuuden kuluneena vuonna.

Informaatiopalvelut

Riistakeskukselle myönnettiin lupa sähköiseen arkistointiin siirtymiseksi pysyvästi säilytettävien asia- kirjojen osalta syksyllä 2019. Näin ollen kaikki riistakeskuksessa arkistoitavat asiakirjat arkistoidaan vain sähköisessä muodossa.

Varasto- ja logistiikkapalvelut tuotettiin ulkoistettuina Booky.fi Oy:n toimesta. Palvelun kilpailuttami- sen ja sopimuksen ehtojen tiukentamisen jälkeen aiemmin ilmenneet puutteet ja viiveet toimitusten suhteen ovat käytännössä loppuneet. Palvelutasosopimuksessa on varmistettu aiempaakin paremmin riistanhoitoyhdistysten palvelutason säilyminen riittävällä tasolla.

Käännöstuen osaprosessi toimii riistakeskuksessa siten, että kaikki käännöstyöt ohjataan käännösvas- taavalle, joka hoitaa suurimman osan käännöksistä itse tai delegoi pienemmän käännöstyön jollekin riistakeskuksen henkilölle. Suuremmat käännökset hoidetaan riistakeskuksen ulkopuolella alihankin- tana. Toimintavuonna käännettiin 138 erillistä toimeksiantoa ulkopuolisilla kääntäjillä. Riistakeskuk- sen sisäisenä työnä toteutettiin 129 erillistä käännöstä. Käännöksistä 95 % tehtiin suomesta ruotsiin. Käännöstuen osaprosessi ei kuitenkaan tuota Jägaren -lehden käännöstä, vaan siitä vastaa Metsästäjä -lehden toimitus.

Infrastruktuuripalvelut

Tietojärjestelmätuella on riistakeskuksessa asiantuntijan ja tukipalvelun rooli suhteessa muihin pro- sesseihin. Tietojärjestelmätuen tehtävänä on osallistua ja vaikuttaa ydinprosessien tarvitsemien järjes- telmien määrittelyyn ja varmistaa, että minkäänlaista ei-toivottua fragmentoitumista tai päällekkäisiä rakenteita ei pääse syntymään. Kokonaisuuden tulee pysyä hallinnassa ja julkisen riistakonsernin tieto- hallintostrategian raameissa. Toteutettavien järjestelmäominaisuuksien tulee lisätä tuottavuutta ja prosessien nopeutta sekä vapauttaa mahdollisuuksien mukaan manuaalisesta työstä.

Tietojärjestelmätuen asiantuntijat toimivat tuoteomistajina riistakeskuksen osalta ja tuottavat ali- hankkijalla ydinprosessien määrittelemät ominaisuudet tarvittaviin järjestelmiin.

Oma riista -kehittämistyön tuloksena on syntynyt tietojärjestelmäkokonaisuus, joka nivoo eri toimijoi- den tuottamaa riista- ja asiakastietoa yhteiseen julkaisualustaan ja pääsynhallintaan sekä vähentää päällekkäisyyksiä. EU:n tietosuojadirektiivin voimaantuminen on osaltaan jossain määrin vaikeutta- nut ja hidastanut riistakonsernin laitosten järjestelmien ja tietokantojen integraatiota.

Oma riista -palvelussa haetaan lähes kaikki riistakeskuksen myöntämät lupatyypit, tallennetaan saali- silmoitukset sekä voidaan hallita metsästäjän omia tietoja. Kehittyneet paikkatieto- ja mobiiliomina- suudet ovat lisänneet riistatiedon luotettavuutta, ajantasaisuutta sekä tarkkuutta. Rekisteröityminen on toteutettu Suomi.fi -tunnistautumispalvelun avulla. Oma riista -kirjautumismoduli on käytössä

myös Riistavahinkorekisterissä, Tassu-järjestelmässä, riistakeskuksen Riistainfo -palvelussa sekä Met-sähallituksen myyntijärjestelmissä.

Kesällä 2020 otettiin käyttöön saalisilmoitukset taantuneiden vesilintujen osalta. Ne toteutettiin Oma riista -palveluun ja samalla avautui mahdollisuus analysoida saalista ja sen rakennetta tietokannan kautta.

Metsähallituksen kanssa synkronoitiin vuoden aikana hirvieläinten eri lupahakuihin liittyviä toiminnallisuuksia edelleen. Valtionmaiden kartta-aineistoihin liittyvät ongelmat jatkuivat kuitenkin vuoden loppuun asti ja aiheuttanevat vielä vuoden 2020 lupien käsittelyssä ylimääräistä työtä ja selvittelyä riistakeskuksen osalta.

Lupahallinto-ominaisuuksien rakentamista jatkettiin Oma riistaan MMM:n erityisavustuksella. Hanke päättyi vuoden 2020 lopussa ja kaikki tarvittavat ominaisuudet saatiin tuotettua lupaprosessien osalta Oma riistaan. Hirvieläinten Lupahakemuksista tuli sähköisinä 99 %.

Metsästäjärekisteri toimii integroituna Oma riista -palveluun. Näin metsästäjä näkee omat metsästäjärekisterissä olevat tietonsa Oma riista -palvelussa ja voi mm. tulostaa itselleen todistuksia sekä otteen metsästyskortistaan.

Taloushallinto ja henkilöstöpalvelut

Taloushallinnon osa-alueita ja toimintoja hoidetaan Suomen riistakeskuksessa hajautetusti organisaation eri toimipisteistä. Taloushallinnon osaamista on keskitetty, jotta ydintoiminnoille saadaan vapautettua resursseja ja rekrytoinnit voidaan tehdä ydinprosesseille. Sisäisten palvelujen rooleja on voitu kierrättää siten, että tapahtuneet eläköitymiset eivät ole aiheuttaneet välittömiä rekrytointitarpeita sisäisille palveluille ja taloushallinnon roolit hoidetaan aiempaa pienemmällä henkilöstöllä.

Taloushallinnon perusprosessien toiminnallisuutta analysoidaan mm. sisäisen tarkastuksen raporttien perusteella. Laskujen vastaanotto ja kierrätys toimivat ulkoistettuina.

Edellisen työehtosopimuksen sisältämää optiovuotta (2020) eivät osapuolet halunneet käyttää, jolloin uudet työehtosopimusneuvottelut alkoivat 2020 alussa. Riistakeskuksen työehtosopimusneuvottelut käytiin tammikuussa-helmikuussa 2020 ja uusi kaksivuotinen kausi alkoi 3.4.2020.

Työtuntien kirjaaminen Suomen riistakeskuksessa tapahtuu toimihenkilön työrooleihin perustuen. Näin voidaan tarkasti selvittää roolien todellinen työmäärä ja kohdentaa kustannukset paremmin eri prosesseille ja projekteille. Vuosi on jaettu kahteen seurantaosaan, joiden osalta jakautumista seurattiin sekä tuntien kohdentumisen, että kokonaistuntien kertymisen osalta. Tuntien jakautuminen prosesseille ilmenee kuvaajasta sivulla 39. Työtuntien kokonaistuntien seuranta käytettiin myös ennaltaehkäisevästi työtuntikertymien tasaamiseksi.

Vuoden aikana toteutettiin 15 hankintaa julkisella hankintamenettelyllä! Hirviin ja suurpetoihin liittyvät vahinkojen ennaktorjunta- ja suojausmateriaalin hankintoja on toteutettu myös muilla kuin julkisilla hankintamenettelyillä. Toimintavuoden 2020 hankintamenettelyjen osalta aiheutui kaksi hankinta-ohjelmakäytöstä, jotka eivät kuitenkaan vaikuttaneet hankintojen lopputulokseen.

Henkilöstöhallinnon osalta vuosi muodostui haasteelliseksi. Koronaepidemian edellyttämät muutokset ja toimenpiteet toteutettiin riistakeskukseen mahdollisimman sopivalla intensiteetillä työntekijöiden turvallisuutta vaarantamatta. Vuoden aikana annettiin kolme koronaohjetta, joissa käytännössä asetettiin henkilöstö etätöihin ja työmatkustaminen kiellettiin erikseen sovittavia poikkeuksia lukuun ottamatta. Organisaation perinteiset kevätpäivät peruttiin ja talvipäivät pidettiin webinaarimuodossa. Kehityskeskustelut käytiin poikkeuksellisesti etänä. Työsuojelutoimikunta toteutti syksyllä sisäisen kyselyn koronan vaikutuksista työntekijöiden jaksamiseen ja aikaansaavuuteen. Vastauksia hyödynnetään pandemian aikaisten ja sen jälkeisen ajan haasteiden ratkaisemiseen.

Riistanhoitoyhdistyksille tulevan valtionavustuksen myöntäminen ja valtionavustuksen käytön valvominen sekä toiminnan vakiinnuttaminen.

4

Riistanhoitoyhdistysten valtionapu maksettiin riistakeskuksen toimesta. Maksatus toteutettiin kahdessa erässä. Maksatuksen ohjaamisesta ja valvonnasta huolehti Julkisten hallintotehtävien prosessi.

3.2. PALVELUKYKY JA LAATU

Palvelukyky kuvaa asiakaspalvelun toimivuudelle ja laadulle asetettujen tavoitteiden toteutumisen astetta.

Suomen riistakeskuksen toiminnallisen tuloksellisuuden mittaristo ja tunnusluvut on toteutettu toimintavuonna ja esitetty liitteessä 1 taulukossa 3.

3.3. TOIMINNAN TUOTTAVUUS JA TALOUDELLISUUS

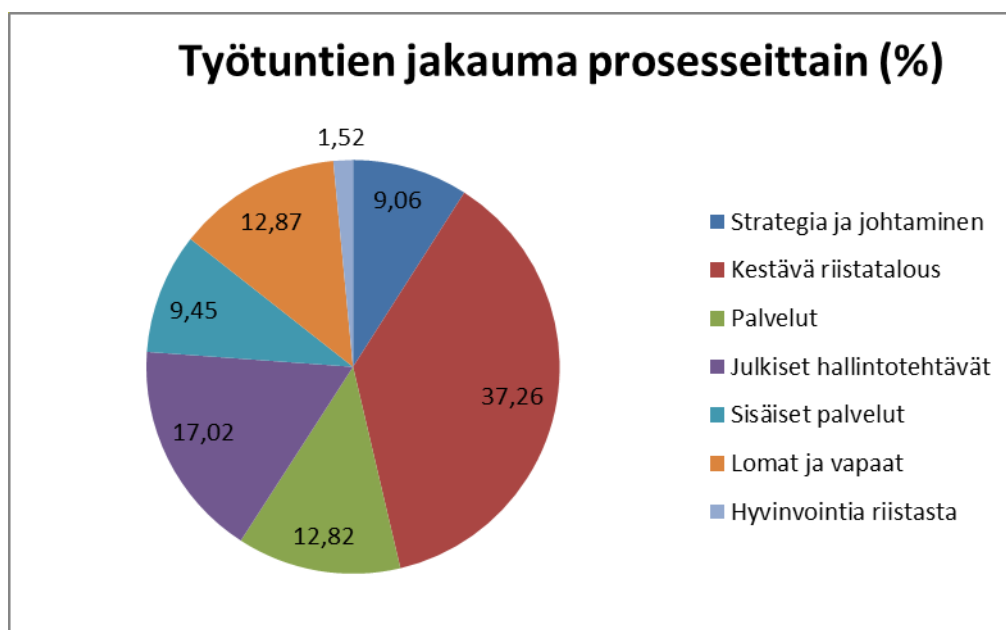
Tuottavuus on panosten ja tuotosten suhde, kun panokset ilmaistaan tuotannontekijöinä.

Taloudellisuus on tuotosten ja panosten suhde, kun panokset ilmaistaan rahana.

Toiminnan tuottavuuden selvittämiseksi tarvitaan siis tietoa suoritteista ja suoritteiden tuottamiseen kuluneesta työmäärästä. Taloudellisuuden määrittämiseksi tarvitaan tietoa tuotantopanosten hinnasta.

Tuottavuuden ja taloudellisuuden mittaamiseksi valittiin muutama keskeinen mittari. Taloudellisuuden tunnusluvut löytyvät liitteen 1 taulukoista 2 ja tuottavuuden taulukosta 5.

Kaavio 2: Kokonaistyöpanoksen (151 593 työtuntia) jakautuminen toimintavuonna 2020 ilmenee seuraavasta kaaviosta.

3.4. MAKSULLISEN TOIMINNAN KUSTANNUSVASTAAVUUS

Suomen riistakeskuksen maksullista toimintaa ovat: 1) hanketoiminta, 2) julkisten hallintotehtävien toimitusmaksut ja 3) varainhankinnan suoritteet: Metsästäjä- ja Jägaren-lehden ilmoitusmyynti ja varastotuotteiden välitys.

Taulukko 1: Kustannusvastaavuuden toteutuminen maksullisessa palvelutoiminnassa ja varainhankinnassa tilivuonna 2020 Suomen riistakeskuksessa.

	Tuotot	Kustannukset	Kustannusvastaavuus
Hanketoiminta	403 787	467 096	86 %
JHT-toiminnot	280 053	1 170 795	26 %
Varainhankinta:			
Metsästäjän ilmoitusmyynti	457 591	208 635	219 %
Palvelutuotteiden myynti	248 792	164 733	151 %

Suomen riistakeskuksen hanketoiminta perustuu erikseen laadittaviin hankesuunnitelmiin ja niille laadittaviin kustannusarvioihin. Kustannusarvioihin mitoitetaan hankkeen suoranaisten henkilöstökulujen ja ostopalvelukulujen lisäksi yleiskustannusosuus, joka vastaa hankkeen henkilötyöpanoksen osuutta Suomen riistakeskuksen yleiskustannuksista. Kaikkiin hankkeisiin ei kuitenkaan voitu kohdistaa täysmittaisia yleiskustannuksia, koska yleiskustannuksia ei ollut esitetty täysmittaisina hankerahoitushakemuksissa.

JHT-toiminnoista saatavat tuotot perustuivat Suomen riistakeskuksen ja riistanhoitoyhdistysten julkisten hallintotehtävien maksuista vuosina 2020 ja 2021 annetun maa- ja metsätalousministeriön asetuksen (1319/2019) suoritelmaksiin. Ao. asetus on annettu riistahallintolain 33 §:n ja maksuperustelain 8 §:n nojalla. JHT-toiminnoissa on vaikea päästä täyteen kustannusvastaavuuteen, koska maksut nousivat mm. poikkeuslupatapauksissa asiakkaille kohtuuttomiksi. Lisäksi osa suoritteista on säädetty maksuttomiksi.

Palvelutuotteiden välityksen kustannusvastaavuus oli 151 %. Toiminto tuotti ylijäämää palvelutuotteiden välityksen ulkoistamisesta aiheutuneen kustannusten pienenemisen ja uuden Metsästäjän oppaan myynnin pysyttyä lähellä pitkän aikavälin keskimääräistä myyntiä vastaavaa tasoa.

3.5. VOIMAVAROJEN HALLINTA

Suomen riistakeskuksen henkilöstövahvuus ja jakautuminen rahoituslähteittäin esitetään liitteen 1. taulukossa 4. Työpanoksen toteutunut jakautuminen pääprosesseittain vuosina 2014–2020 ilmenee kaaviosta 3.

Suomen riistakeskuksen henkilöstöstrategian keskeisenä tavoitteena on työtyytyväisyyden korkea taso sekä osaamisen kehittäminen ja suuntaaminen tukipalveluista ydinprosesseihin.	

Hankkeiden määrän lisääntymisen johdosta on rekrytoitu 5 uutta määräaikaista henkilöä. Perehdyttäminen ja hankehallinnon järjestäminen on työllistänyt selvästi aiempaa enemmän. Lisäksi eläköitymisten seurauksena on jouduttu roolituksia ja tiimirakenteita kehittämään. Nämä ovat muodostaneet uusia haasteita sekä niin henkilöstöhallinnossa kuin substanssitoiminnoissakin.

Henkilöstöstrategiset linjaukset

- Riistahallinnon ja valtionhallinnon muutokset sekä digitalisaatio edellyttävät henkilöstöltä valmiutta osaamisen uudelleen suuntaamiseen ja kehittämiseen.
- Henkilöstön ammattitaidon kehittämisessä korostetaan tulevaisuuden osaamistarpeita.
- Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun ja fyysisen kunnon ylläpitämiseen.
- Henkilöstön urakehitys on mahdollistettu.
- Organisaatio toimii hajautetusti, tavoitteeksi otetaan, että pääsääntöisesti kaikkia tehtäviä aluetehtäviä lukuun ottamatta voidaan hoitaa missä tahansa toimipisteessä. On tärkeää myös urakehityksen kannalta.

- Asiantuntijalaitoksen kehittäminen ja riistahallintolain tuomat uudet tehtävät, mm. asiantuntijaroolit ja kansainvälinen toiminta, edellyttävät uudenlaista alan korkeatasoista osaamista.
- Uuden osaamisen hankkiminen tapahtuu 1) henkilöstön olemassa olevaa osaamista hyödyntäen, 2) henkilöstön kouluttautumisella ja 3) uusrekrytoinnilla vakanssien vapautuessa luonnollisen poistuman kautta.
- Työpanoksen ja osaamisen siirto tukipalveluista ydintehtäviin edellyttää tukipalveluiden ja myös ydintoimintojen tietojärjestelmien kehityksen jatkamista työn tehokkuuden lisäämiseksi.
- Työtyytyväisyyden seuranta ja seurannasta saatujen tulosten hyödyntäminen määrätietoisella toimintaohjelmalla.
- Tavoitteena on onnistunut henkilöstöpolitiikka ja esimiestyö sekä onnistuneet kehityskeskustelut.
- Suomen riistakeskuksessa noudatetaan työn vaativuuteen perustuvaa palkkausjärjestelmää.
- Työajat ovat joustavia kaikille henkilöstöryhmille ja etätö vakiintunut työtapa rooleissa, joissa se on teknisesti mahdollista ja työn tekemistä tehostavaa.

Vuoden 2020 toimenpiteet osaamisen ja työtyytyväisyyden nostamiseksi

Riistakeskuksessa toimii työhyvinvointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden suunnittelijana ja toteuttajana työhyvinvointitiimi. Sen muodostavat lakisääteinen työsuojelutoimikunta sekä hallintopäällikkö ja henkilöstövastaava. Työhyvinvointitiimi kehittää aktiivisesti työhyvinvointia edistäviä toimenpiteitä. Vuoden 2020 alkupuolella päätettiin vuoden 2019 työhyvinvointikyselyn ja vuoden 2019 kehittämissuunnitelman tulosten pohjalta keskeisimmät työhyvinvoinnin kehittämiskohteet ja laadittiin Suomen riistakeskuksen työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2020 johdon ja työhyvinvointitiimin yhteistyönä.

Vuoden 2020 kehittämissuunnitelman päätavoitteet olivat:

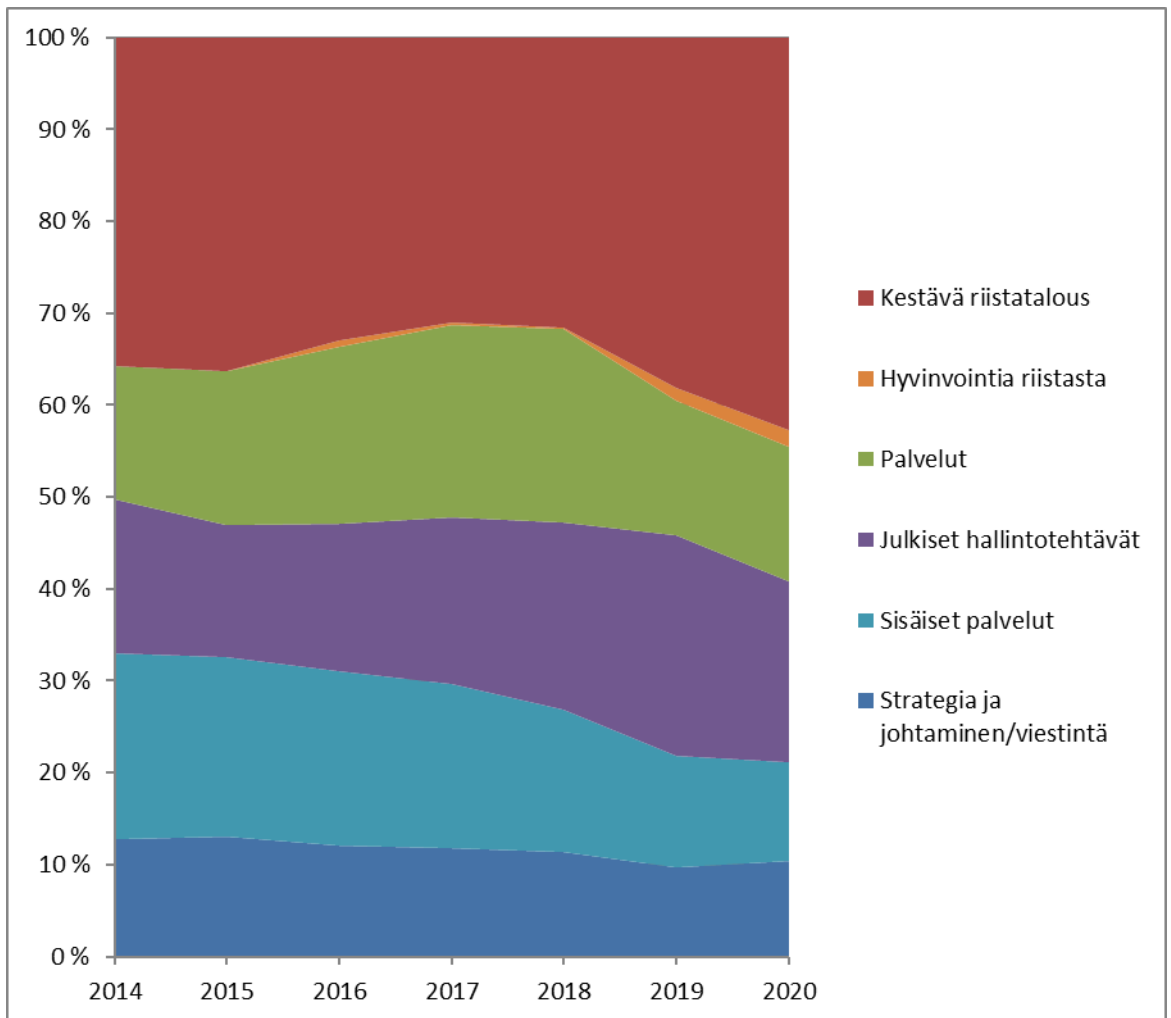
- Yhteisöllisyyden ja yhteishengen parantaminen
- Tiedonkulun parantaminen
- Työn mitoitukset kohdilleen

Kyseisiin tavoitteisiin pääsemiseksi sovittiin johtoryhmän kanssa yhteistoiminnassa toimenpiteet. Työhyvinvoinnin kehittämissuunnitelma 2021 tuotetaan syksyllä 2019 toteutetun kyselyn tulosten sekä vuoden 2020 aikana esille tulleiden tarpeiden pohjalta lisäten siihen työhyvinvointitiimin ehdottamia tavoitteita. Seuraava työhyvinvointikysely toteutetaan 2021.

Kehityskeskusteluissa ja niiden seurantakeskusteluissa kartoitetaan sovittujen roolien osaamistilanne ja esitetään sekä hyväksytään toimenpiteitä osaamisen kehittämisen osalta. Riistakeskuksessa työntekijöillä on aktiivinen rooli osaamisensa kehittämisessä.

Riistakeskuksen roolitukset ja roolien tehtävät ovat jatkuvasti esimiesten ja alaisten saatavilla sähköisesti HR-järjestelmä Sympassa. Kehityskeskusteluissa tarkastetaan roolien vaatimukset ja ajantarve normaalikäytännön mukaisesti. Lisäksi sovittiin työntekijäkohtaisesti työehtosopimuksen mukaisten TYHY-tuntien tekemisestä. Vuonna 2020 voitiin lähtökohtaisesti 16 tuntia sovituista 24 tunnista käyttää työkykyä edistävään liikunnalliseen toimintaan. Koronaepidemian vuoksi päätettiin yhdessä YT-toimikunnan kanssa, että loppukin 8 tuntia voitiin käyttää. edellä mainittuun liikunnalliseen toimintaan.

Kaavio 3: Seuraavassa kuvassa on esitetty työpanoksen toteutunut (2014-2020) kohdentuminen.

Kaaviosta nähdään, että hanketoiminnan merkittävä kasvu näkyy kestävään riistatalouteen käytetyn työpanoksen kasvuna. Julkiset hallintotehtävät ovat tehostuneet, mutta toisaalta uudistunut lainsäädäntö on tuonut jatkuvasti uusia julkisia hallintotehtäviä. Sisäisten palveluiden osuus on tavoitteiden mukaisesti pienentynyt.

Henkilöstötietoja

Suomen riistakeskuksella oli toimintavuoden päättyessä 86 työsuhteessa olevaa toimihenkilöä. Näistä 63 henkilöä oli pysyvässä työsuhteessa ja 23 henkilöä määräaikaisessa työsuhteessa. Luettelo henkilöstöstä on liitteessä 4.

4. KESKEISET TUOTTAVUUS- JA KEHITTÄMISTAVOITTEET SEKÄ INVESTOINTIHANKKEET

Tulossopimuksen keskeiset tuottavuus- ja kehittämistavoitteet sekä investointihankkeet ovat seuraavat:

• Riistanhoitoyhdistysten toiminnan kehittäminen ja tehostaminen tavoitteena hallinnollisen taakan ja byrokratian keventäminen ja vapaaehtoistoimijoiden resurssien keskittäminen strategiaan ydintehtäviin. • Riistakantojen seurantojen sekä niitä tukevien tietojärjestelmien kehittäminen, jotta turvataan julkisen talouden leikkauksista huolimatta riittävä tietotaso riistapolitiittisen päätöksenteon pohjaksi.	
• Riistahallinnon digitalisointi jatkuu julkisen riistakonsernin tietohallintostrategian mukaisesti riistakeskuksen koordinoimana. Tavoitteena ovat asiakkaille sujuvat ja kattavat digitaaliset palvelut, jotka samalla mahdollistavat riistakonsernin resurssien keskittämisen ydintehtäviin sekä kustannustehokkaan prosessimaisen alueille hajautetun toiminnan. Järjestelmiä kehitettäessä otetaan huomioon, että riistakeskus vastaa myös riistanhoitoyhdistysten tarvitsemien yhteisten tietojärjestelmien kehittämisestä.	

Riistakonsernin digi -ekosysteemin kehitys Oma riistan osalta on onnistunut hyvin ja suurin osa toiminnoista on vakiintumassa käyttöön. Järjestelmä on jatkuvan kehityksen alla, joten uusia ominaisuuksia kehitetään ja otetaan käyttöön rahoituspohjan salliessa.

Laitosten erilaiset toimintakulttuurit ovat tuoneet kuitenkin hankaluuksia yhteisesti tunnistettujen tavoitteiden ja palveluiden toteuttamisessa. Esimerkiksi muualla käytettyjen raja-aineistojen epätarkkuudet suhteessa maanmittauslaitoksen virallisiin raja-aineistoihin ovat hankaloittaneet hirvilupakäytäntöjen yhtenäistämistä ja työn tehostamista.

Ampumakokeen sähköistämishankkeen tuloksena ampumakoetiedot siirtyvät kolmen vuoden kuluessa kaikkien kokeen suorittajien osalta säädösten vaatimalla tavalla Metsästäjärekisteriin. Riistanhoitoyhdistysten varainjaon tukemiseksi jatkettiin vuoden aikana tilastotietojen tallennuksen ja automaattisen generoinnin hanketta, missä saadaan tilastotiedot yhteiseen käsittelyyn suoraan toiminnanohjaajien tallentamana ja osin taustahakujen automaattisesti tuottamana.

Riistavahinkorekisterin projektin puitteissa pyrittiin aiempaan tapaan varmistamaan, että kyseinen palvelu tuottaa lisäarvoa myös riistanhoitoyhdistyksille. Riistavahinkorekisterin käyttömahdollisuus myös riistanhoitoyhdistyksen toiminnanohjaajilla Oma riista -tunnistautumisen kautta. Toiminnanohjaajilla on siten kattavasti informaatiota saatavilla esimerkiksi lupiin liittyvien lausuntojen antamiseen sekä riistaeläinten aiheuttamien vahinkojen hahmottamiseen.

Riistakeskuksen sisäiset tiimi- ja kehittämispalaverit tapahtuivat etäkokouksina. Webinaarikäytännöt muuttuivat koronatilanteestakin johtuen pääsäännöksi. Myös ulkoiselle asiakaskunnalle järjestettiin vuoden aikana etätalouksia riistakantojen hoitoon ja julkisiin hallintotehtäviin liittyen ja niiden järjestämiseen liittyvä osaaminen kehittyi merkittävästi. Etäpalaverikäytäntöjen kehittyminen on suurelta osin myös mahdollistanut matkakustannusten pienenemisen.

5. TILINPÄÄTÖS

5.1. TULOSLASKELMA

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Varsinainen toiminta		
Tuotot	719 465,10	609 759,52
Kulut		
Henkilöstökulut	-5 224 078,05	-4 819 847,29
Poistot	-50 574,63	-50 162,58
Muut kulut	-6 070 608,30	-6 322 624,69
Kulujäämä	-10 625 795,88	-10 582 875,04
Varainhankinta		
Tuotot	708 342,50	724 647,36
Kulut	-373 866,32	-331 936,83
Kulujäämä	-10 291 319,70	-10 190 164,51
Sijoitus- ja rahoitustoiminta		
Tuotot	20 530,82	22 692,30
Kulut	-91,39	-195,12
Kulujäämä	-10 270 880,27	-10 167 667,33
Yleisavustukset	10 562 124,23	10 325 538,46
Tilikauden tulos	291 243,96	157 871,13
Tilikauden yli-/alijäämä	291 243,96	157 871,13

5.2. TASE

Tase	31.12.2020	31.12.2019
V a s t a a v a a		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Muut pitkävaikutteiset menot	58 496,36	59 855,69
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	0,00	0,00
Koneet ja kalusto	61 026,57	76 491,39
Aineelliset hyödykkeet yhteensä	61 026,57	76 491,39
Sijoitukset	1 369 694,00	1 535 694,00
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	1 489 216,93	1 672 041,08
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus		
Muu vaihto-omaisuus	85 447,91	97 392,96
Muut pitkäaikaiset saamiset	14 836,80	14 836,80
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	26 726,28	32 390,55
Muut saamiset	2 808 242,86	2 340 000,00
Siirtosaamiset	153 906,17	198 636,44
Rahoitusarvopaperit	4 726,08	4 726,08
Rahat ja pankkisaamiset	4 736 385,14	4 218 657,09
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	7 830 271,24	6 906 639,92
V a s t a a v a a yhteensä	9 319 488,17	8 578 681,00
V a s t a t t a v a a		
OMA PÄÄOMA		
Arvonkorotusrahasto	476 724,83	642 724,83
Muut rahastot	169 846,13	169 761,25
Edellisten tilikausien ylijäämä	2 409 670,60	2 251 799,47
Tilikauden yli-/alijäämä	291 243,96	157 871,13
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	3 347 485,52	3 222 156,68
VIERAS PÄÄOMA		
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Saadut ennakot	4 274 140,37	4 015 421,47
Ostovelat	483 788,76	325 396,58
Muut velat	97 969,69	90 906,51
Siirtovelat	1 116 103,83	924 799,76
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	5 972 002,65	5 356 524,32
V a s t a t t a v a a yhteensä	9 319 488,17	8 578 681,00

5.3. TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Arvostusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen pysyviin vastaaviin merkityt omistuskiinteistöt on arvostettu markkinahinta-arviota tai hankintamenoa käyttäen varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Muut aineelliset hyödykkeet on arvostettu hankintamenoonsa, vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Pysyvien vastaavien sijoitusten arvostus perustuu markkinahinta-arvioon.

Vaihto-omaisuus on arvostettu jälleenhankintahinnan tai sitä alemman myyntihinnan määräisenä. Suomen riistakeskuksen rahoitusomaisuuteen merkityt saamiset arvostetaan nimellisarvoonsa, kuitenkin enintään tätä alhaisempaan todennäköiseen arvoonsa.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on arvostettu hankintamenoonsa tai tätä alhaisempaan todennäköiseen luovutushintaansa. Velat on arvostettu nimellisarvoonsa tai tätä korkeampaan vertailuperusteen mukaiseen arvoon.

Jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Suomen riistakeskuksen omistaman kuluvan käyttöomaisuuden hankintameno poistetaan ennalta laaditun suunnitelman mukaisesti. Tilikauden poistoina kirjataan kuluksi tasapoistoa vastaava määrä.

Hyödykkeet, joiden taloudellinen käyttöaika on alle kolme vuotta, sekä enintään 850 euron pienhankinnat yhteissummaltaan tilikaudella alle 2 500 euroa, on kirjattu kokonaisuudessaan tilikauden kuluksi hankintahetken mukaan.

Hyödyke	Pitoaika	Poistoprosentti ja -menetelmä
Pitkävaikutteiset menot	5	20 % tasapoisto
Koneet ja kalusto	5	20 % tasapoisto

Huoneisto-osakkeiden markkinahinta-arvio

Vuoden 2020 loppupuolella suoritettiin pysyvien vastaavien sijoituksiin kuuluvien toimistohuoneisto-osakkeiden markkinahinta-arvio. Arvio suoritettiin markkinalähestymistapaa noudattaen.

Markkinahinta-arvion perusteella tehtiin pysyvien vastaavien sijoitusten arvostukseen ja toisaalta oman pääoman arvonorotusrahastoon aluetoimistojen huoneisto-osakkeiden osalta yhteensä 166 000 euron suuruinen alaskirjaus.

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT**TULOSLASKELMAN LIITETIEDOT****Kokonaistuotot ja kulut**

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Yleisavustukset	10 562 124,23	10 325 538,46
Muut tuotot	1 448 338,42	1 357 099,18
Tuotot yhteensä	12 010 462,65	11 682 637,64
Henkilöstökulut, varsinainen toiminta	-5 224 078,05	-4 819 847,29
Henkilöstökulut, varainhankinta	-34 495,86	-35 245,48
Henkilöstökulut, yhteensä	-5 258 573,91	-4 855 092,77
Poistot	-50 574,63	-50 162,58
Muut kulut	-6 410 070,15	-6 619 511,16
Kulut yhteensä	-11 719 218,69	-11 524 766,51
Yli-/alijäämä	291 243,96	157 871,13

Osinkotuottojen, korkojen ja korkokulujen yhteismäärät

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Osinkotuotot	5 311,35	5 859,02
Muut korko- ja rahoitustuotot	15 219,47	16 833,28
Yhteensä	20 530,82	22 692,30
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-91,39	-195,12
Yhteensä	20 439,43	22 497,18

Eläkevakuutusten takaisinostot

Henkilöstökuluihin sisältyvät eläkekulut 1 034 930,73 euroa sisältävät eläkevakuutusten takaisinostoista aiheutuneen 62 781,27 euron suuruisen palautuksen. Ilman eläkevakuutusten takaisinoston vaikutusta eläkekulut olisivat 1 097 712,00 euroa.

	TOIMINTA VALTION VAROIN		TOIMINTA OMIN VAROIN	
	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Varsinainen toiminta				
Tuotot				
Tuotot yhteensä	314 907,77	284 682,47	404 557,33	325 077,05
Kulut				
Henkilöstökulut yhteensä	-4 990 542,36	-4 773 531,62	-233 535,69	-46 315,67
Poistot	-50 574,63	-50 162,58	0,00	0,00
Muut henkilöstökulut	-101 086,50	-153 240,07	0,00	-2 455,80
Henkilöstön matkakulut	-153 947,25	-358 379,27	-32 952,47	-25 416,33
Hallituksen ja riistaneuvostojen kulut	-56 687,12	-132 488,49	-805,86	-2 193,17
Aineet, tarvikkeet ja tavarat yhteensä	-942 199,19	-1 053 657,07	-16 789,58	-14 213,49
Palvelujen ostot	-3 796 669,72	-3 410 672,52	-90 035,31	-82 438,09
Vuokrat ja kiinteistökulut	-317 983,19	-280 213,29	-1 246,00	-10 970,22
Muut kulut	-467 342,04	-777 370,73	-92 864,07	-18 916,15
Yleiskustannukset	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulut yhteensä	-10 877 032,00	-10 989 715,64	-468 228,98	-202 918,92
Varsinainen toiminta yhteensä	-10 562 124,23	-10 705 033,17	-63 671,65	122 158,13
Varainhankinta				
Tuotot	0,00	0,00	708 342,50	724 647,36
Kulut	0,00	0,00	-373 866,32	-331 936,83
Varainhankinta yhteensä	0,00	0,00	334 476,18	392 710,53
Tuotto/kulujäämä	-10 562 124,23	-10 705 033,17	270 804,53	514 868,66
Sijoitus- ja rahoitustoiminta				
Tuotot	0,00	0,00	20 530,82	22 692,30
Kulut	0,00	0,00	-91,39	-195,12
Sijoitus- ja rahoitustoiminta yhteensä	0,00	0,00	20 439,43	22 497,18
Kulujäämä	-10 562 124,23	-10 705 033,17	291 243,96	537 365,84
Yleisavustukset	10 562 124,23	10 325 538,46	0,00	0,00
Tilikauden yli-/alijäämä	0,00	-379 494,71	291 243,96	537 365,84

TASEEN VASTAAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT**Arvonkorotusten periaatteet ja niiden kohteiden arvonmääritysmenetelmät**

Arvonkorotusrahastoon sisältynyt Laitialan kiinteistöön tehty arvonkorotus 168 000 euroa on purettu Laitialan toimitilakiinteistön kaupan yhteydessä toukokuussa 2019.

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	31.12.2020	31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet 1.1.	59 855,69	10 727,21
Lisäykset	17 991,96	68 284,61
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-19 351,29	-19 156,13
Aineettomat hyödykkeet 31.12.	58 496,36	59 855,69
Maa- ja vesialueet 1.1.	0,00	168 000,00
Lisäykset, arvonkorotus	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	-168 000,00
Poistot	0,00	0,00
Maa- ja vesialueet 31.12.	0,00	0,00
Koneet ja kalusto 1.1.	76 491,39	50 571,80
Lisäykset	15 758,52	56 926,04
Vähennykset	0,00	0,00
Poistot	-31 223,34	-31 006,45
Koneet ja kalusto 31.12.	61 026,57	76 491,39

Koneiden ja laitteiden poistamaton osa

Pysyviin vastaaviin kuuluvien koneiden ja kaluston poistamaton osa on 61 026,57 euroa.

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden arvo

Rahoitusomaisuuteen sisältyvien julkisesti noteerattujen osakkeiden kirjanpitoarvo oli 1 345,50 euroa. Vastaava markkina-arvo oli 61 808,60 euroa.

Erittely saamisista	31.12.2020	31.12.2019
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	26 726,28	32 390,55
Muut saamiset	2 808 242,86	2 340 000,00
Siirtosaamiset	153 906,17	198 636,44
Lyhytaikaiset saamiset yhteensä	2 988 875,31	2 571 026,99

TASEEN VASTATTAVIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Oman pääoman erittely	31.12.2020	31.12.2019
Oma pääoma		
Arvonkorotusrahasto 1.1.	642 724,83	810 724,83
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	-166 000,00	-168 000,00
Arvonkorotusrahasto 31.12.	476 724,83	642 724,83
Muut rahastot 1.1.	169 761,25	169 591,65
Lisäykset	84,88	169,60
Vähennykset	0,00	0,00
Muut rahastot 31.12.	169 846,13	169 761,25
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	2 409 670,60	2 251 799,47
Lisäykset	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	2 409 670,60	2 251 799,47
Tilikauden yli-/alijäämä	291 243,96	157 871,13
Oma pääoma yhteensä 31.12.	3 347 485,52	3 222 156,68
Muut rahastot	31.12.2020	31.12.2019
Otso-rahasto		
Peruspääoma 1.1.	39 866,59	39 866,59
Käyttöpääoma 1.1.	2 184,25	2 142,24
Lisäykset vuoden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	21,03	42,01
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Palvelumaksut	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	42 071,87	42 050,84
Nuorisotoimintarahasto		
Peruspääoma 1.1.	3 340,80	3 337,46
Korkotuotot	1,67	3,34
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	3 342,47	3 340,80
Riistanhoitopiirien rahasto		
Pääoma 1.1.	124 369,61	124 245,36
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Korkotuotot	62,18	124,25
Annetut avustukset	0,00	0,00
Vähennykset tilikauden aikana	0,00	0,00
Pääoma 31.12.	124 431,79	124 369,61
Muut rahastot yhteensä	169 846,13	169 761,25

VAKUUDET JA VASTUUSITOUMUKSET**Leasingvuokrasopimusten mukaisten vuokrien nimellismäärät**

	31.12.2020	31.12.2019
Taseeseen sisällyttömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	14 774,03	14 688,76
Myöhemmin maksettavat	18 819,49	21 260,43
Yhteensä	33 593,52	35 949,19

Vuokravastuut

	31.12.2020	31.12.2019
Taseeseen sisällyttömät vuokravastuut		
Alkaneelta tilikaudelta maksettavat	101 631,12	100 921,14
Myöhemmin maksettavat	179 336,75	269 464,85
Yhteensä	280 967,87	370 385,99

Vuokravakuudet

	31.12.2020	31.12.2019
Taseeseen sisällyttömät vuokravakuudet		
Varsinais-Suomen aluetoimisto	2 500,00	2 500,00
Yhteensä	2 500,00	2 500,00

Tilintarkastajan palkkiot

	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Tilintarkastus	-21 612,77	-27 202,62
Sisäinen tarkastus	-12 747,14	-10 457,58
Muut palvelut	-119,26	-1 845,55
Yhteensä	-34 479,17	-39 505,75

LIITETIEDOT HENKILÖSTÖSTÄ JA TOIMIELINTEN JÄSENISTÄ**Henkilöstön lukumäärä ja ryhmät**

Tilikauden aikana Suomen riistakeskuksen palveluksessa oli keskimäärin 82 henkilöä (74 henkilöä v. 2019 ja 69,1 v. 2018). Vuoden lopussa 34 toimihenkilöä työskenteli keskushallinnossa (34 v. 2019 ja 23 v. 2018), 31 aluehallinnossa (31 v. 2019 ja 30 v. 2018) ja 21 projekteissa ja hankkeissa (18 v. 2019 ja 7 v. 2018).

Varsinainen toiminta

Henkilöstökulujen erittely	1.1.-31.12.2020	1.1.-31.12.2019
Palkat ja palkkiot	-3 998 486,37	-3 703 819,23
Eläkekulut	-1 034 930,73	-953 350,61
Muut henkilöstösivukulut	-130 228,72	-98 324,47
Yhteensä	-5 163 645,82	-4 755 494,31
Hallituksen palkat ja palkkiot		
Hallituksen kokouspalkkiot	-7 214,00	-8 229,00
Hallituksen puheenjohtajien palkkiot	-11 617,00	-11 245,00
Eläkekulut	-3 413,39	-2 984,75
Muut sivukulut	-48,38	-48,83
Yhteensä	-22 292,77	-22 507,58
Riistaneuvosto ja alueneuvostot		
Palkkiot	-35 199,00	-37 088,00
Eläkekulut	-2 940,46	-4 757,40
Muut sivukulut	0,00	0,00
Yhteensä	-38 139,46	-41 845,40
Henkilöstökulut yhteensä	-5 224 078,05	-4 819 847,29
Varainhankinta		
Palkat ja palkkiot	-28 565,62	-29 485,77
Eläkekulut	-5 547,46	-6 064,66
Muut henkilöstösivukulut	-382,78	-145,05
Yhteensä	-34 495,86	-35 695,48
Kaikki henkilöstökulut yhteensä	-5 258 573,91	-4 855 542,77

LUETTELO KÄYTETYISTÄ KIRJANPITOKIRJOISTA

<u>Kirjanpitokirja</u>	<u>Säilytystapa</u>
Päiväkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Pääkirjat	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Muistiotositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Myyntitositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Ostotositteet	Muistitikulla joka kahtena kappaleena
Palkkatositteet	Paperitositteina
Tilinpäätös	Sidottuna kirjana
Liitetietositteet	Muistitikulla kahtena kappaleena
Tase-erittelyt	Nidottuna

Muistitikujen aineisto on PDF-muodossa sisältäen lukuohjelman MS Windows/i386 sekä Linux/i386 -ympäristöihin, sekä ASCII-tiedostoina.

TOSITELAJIT

- 1 Myyntilaskut
- 2 Suoritukset
- 5 Ostolaskut
- 6 Maksut
- 8 Pk-viennit
- 19 Palkat
- 20 Danske Bank
- 40 Itä-Uudenmaan OP
- 50 Nordea
- 51 Nordea, lupapäätösmaksut
- 60 Aktia
- 70 Säästöpankki

5.4. PÄÄTÖS TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄN KÄYTÖSTÄ

Hallitus on kokouksessaan 25.2.2021 päättänyt, että tilivuoden 2020 tuloslaskelman osoittama ylijäämä (291 243,96 €) kirjataan taseessa omaan pääomaan edellisten tilikausien yli-/alijäämätilille.

5.5. ALLEKIRJOITUKSET

TILINPÄÄTÖKSEN ALLEKIRJOITUS

Helsingissä 25. päivänä helmikuuta 2021

Suomen riistakeskuksen hallitus

Tauno Partanen

Erkki Huhta

Jari Korhonen

Pentti Pulkkinen

Mikael Nyholm

Marko Mikkola

Pauli Kiviluoma

Aarno Puttonen

Kirsi Arvelo

Vilppu Talvitie

Johtaja

Julkisten hallintotehtävien päällikkö

Jari Varjo

Sauli Härkönen

TILINPÄÄTÖSMERKINTÄ

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 12. päivänä maaliskuuta 2021

Tiina Lind

Tiina Lind JHT, KHT

BDO Audiator Oy

Tilintarkastusyhteisö

Maa- ja metsätalousministeriön määräämä

5.6. KIRJANPITOLAIN MUKAISET TOIMINTAKERTOMUSTIEDOT

1. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista Suomen riistakeskuksen kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Määrärahakehityksen kolmevuotinen TTS-taulukko antaa hyvät perusteet toiminnan suunnittelulle. Aiemmin ollut riski toiminnan ennustettavuudesta on edelleen olemassa, mutta se on vähentynyt, joskin ennustettavuus riippuu edelleen eduskunnan vuotuisista päätöksistä ja metsästäjämäärän kehityksestä.

Metsästäjämäärän kehitys vaikuttaa riistanhoitomaksuvarojen kertymään ja sitä kautta riistakeskuksen rahoituspohjaan. Tulevina vuosina on odotettavissa, että metsästäjämäärä kääntyy lievään laskuun ja sen vuoksi joudutaan varautumaan alenevaan riistanhoitomaksuvarakertymään.

Budjetointi perustui edellisen tilikauden tietoihin. Taloutta ja budjettia seurattiin edellisen tilikauden vertailulukujen perusteella.

2. Arvio Suomen riistakeskuksen taloudellisesta asemasta ja tuloksesta

Suomen riistakeskuksen taloudellinen asema on edelleen hyvä, ja toimintavuoden aikana Suomen riistakeskuksen tilinpäätös päättyi 291 243,96 euroa ylijäämäiseksi. Vuonna 2019 ylijäämä oli 157 871,13 euroa ja vuonna 2018 ylijäämä oli 195 338,20 euroa.

3. Keskeisimmät tunnusluvut toiminnan sekä taloudellisen aseman ja tuloksen ymmärtämiseksi

Oheiseen taulukkoon on koottu Suomen riistakeskuksen tuottojen rakennetta ja taseen rakennetta kuvaavia tunnuslukuja.

Toimintavuosi	2020	2019	2018	2017	2016	2015	2014	2013	2012	2011
Suomen riistakeskuksen tuottojen rakenne										
Varsinaisen toiminnan tuotot	6,0 %	5,2 %	3,7 %	4,7 %	3,0 %	11,3 %	5,2 %	8,0 %	9,5 %	8,2 %
Varainhankinnan tuotot	5,9 %	6,2 %	6,6 %	8,0 %	7,8 %	8,5 %	8,0 %	9,9 %	12,0 %	12,0 %
Valtionavustukset	87,9 %	88,4 %	89,5 %	87,2 %	89,2 %	80,1 %	72,0 %	82,0 %	78,3 %	79,4 %
Muut (sis. satunnaiset erät)	0,2 %	0,2 %	0,2 %	0,1 %	0,0 %	0,1 %	14,8 %	0,1 %	0,2 %	0,4 %
Taseen rakenne										
Taseen pysyvien vastaavien osuus taseen loppusummasta	16,0 %	19,5 %	19,3 %	31,4 %	37,2 %	36,1 %	29,4 %	47,0 %	58,1 %	58,0 %
Vaihtuvien vastaavien osuus taseen loppusummasta	84,0 %	80,5 %	80,7 %	68,6 %	62,8 %	63,9 %	70,6 %	53,0 %	41,9 %	42,0 %

Rahojen ja pankkisaamisten (4,736 milj. €) osuus oli 50,1 prosenttia (49,2 v. 2019, 49,2 % v. 2018, 60,4 % v. 2017, 58,1 % v. 2016, 46,9 % v. 2015, 56,8 % v. 2014, 44,3 % v. 2013, 32 % v. 2012 ja 32 % v. 2011) taseen loppusummasta ja noin 40,4 prosenttia (36,6 % v. 2019, 43,7 % v. 2018, 35,0 % v. 2017, 27,5 % v. 2016, 21,3 % v. 2015, 31,2 v. 2014, 26,7 % v. 2013, 19 % v. 2012 ja 20 % v. 2011) vuotuisista kuluista

4. Henkilöstötiedot

Henkilöstötiedot esitetään liitteen 1 voimavarojen hallintaa koskevia keskeisiä tunnuslukuja ja niiden ennakoitua kehitystä kuvaavassa taulukossa 4.

5. Ympäristötekijät

Suomen riistakeskus noudattaa toiminnassaan kestävän käytön periaatetta. Riistakeskuksen toimitilat sijaitsevat toimistokiinteistöissä. Toiminnasta ei aiheudu ympäristöhaittoja. Toimijätteiden keräys ja kierrätys on järjestetty.

6. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Nykyisen TTS suunnitelmien mukainen riistakeskuksen valtionapu on merkitty vuoden 2020 jälkeen lähivuodet muuttumattomaksi. Sähköisten palveluiden kehittäminen ja lieväkin inflaatiokehitys aiheuttavat, että palkkaus- ja kulutusmenojen karsimista jatketaan. Lisäksi TTS:n mukaisen valtionosuuden kehitys riippuu eduskunnan päätöksistä sekä metsästäjämäärän tulevasta kehityksestä. Suomen riistakeskuksen talouden odotetaan vuonna 2021 olevan kohtalainen, mutta tiukkenevan viisivuotisen suunnittelujakson loppua kohden.

Oma riista palvelujen käyttöönoton odotetaan automatisoivan Suomen riistakeskuksen lupahallintoa ja yksinkertaistavan lupahallintomenettelyä. Oma riistaan rekisteröityneiden määrän lisääntyessä on tulevaisuudessa mahdollista julkaista osa valistuslehdistä sähköisenä.

Vuonna 2019 aloitettiin merkittävä Hirvitalousalueiden toiminnan kehittäminen 2019-2021 -hanke, jonka keston ajaksi Suomen riistakeskukseen palkattiin useita määräaikaista henkilöitä.

Riistanhoitomaksuun vuonna 2018 saatu korotus on turvannut riistakeskuksen toiminnan jatkuvuuden nykyisen laajuusena lyhyellä aikavälillä. Keskipitkällä aikavälillä on varauduttava menojen karsimiseen, mikä saattaa vaikuttaa palvelukykyä laskevasti.

6. LIITTEET

No		Sivu
Liite 1:	Vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden mittaristo	57
Liite 2:	Suomen riistakeskuksen valtakunnallisten toimielinten kokoonpano	60
Liite 3:	Julkisten hallintotehtävien päätösmäärät	61
Liite 4:	Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2020	62

Liite 1.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset Suomen riistakeskuksen tunnusluvut:

Tunnusluku	To- teuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025
1. Metsästys ja riistanhoito ovat eettistä ja vastuullista							
- Metsästyksen hyväksyttävyys yhteiskunnassa (neutraalit ja positiiviset).	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %	90 %
- Laillisuusmittari rikkeiden osuus MH erävalvonnassa	11,9 %	Tieto puuttuu	10 %	9 %	9 %	8 %	8 %
2. Riistakannat säilyvät elinvoimaisina							
- Saalismäärien kehitys							
- Hirvi	52 000	Tieto puuttuu	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
- Metsäkanalinnut	230 000		130 000	130 000	140 000	160 000	200 000
- Sinisorsa	201 000		160 000	160 000	170 000	180 000	200 000
- Suotuisalla suojelun tasolla X/Y olevien nisäkäsrästidirektiivilajien määrä	7/10*	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10	7/10
- Kosteikot kpl	alkaa 2020	7	15	30	30	30	30
- Kosteikot ha		49	80	160	160	160	160
- Vesilintulaskentapistet	1230	3796	4000	4000	4200	4200	4500
3. Riistavahingot ja konfliktit ovat hallinnassa							
- Arvioidut suurpe- tovahingot ja hirvieläinvahingot	3,8 milj 2,4 milj	3,5 milj 1,8 milj.	4,0 milj 1,8 milj	4,0 milj 1,8 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj	4,0 milj 1,5 milj
4. Riistatalous luo hyvinvointia							
- Maksettujen metsästyskorttien määrä	307759	310074	305000	305000	305000	305000	305000
- metsästyspäivien määrä (viimeisin saatavissa oleva)	5352700	Tieto puuttuu	5000000	5000000	5000000	5000000	5000000

*Artikla 17 raportti vuosilta 2013–2018

1) Tarkoitetaan [neuvotteluissa sovittujen, viraston asiakkaille tarkoitettujen] sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaika suhteessa tavoiteltuun käytössäoloaikaan %:na. [Eli jos esim. virka-aikana käytössä olevaksi luvattu palvelu on käytettävissä koko tarkoitettun ajan tunnusluku on 100 %.]

Taulukko 4. Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys

Tunnusluku	Toteuma 2019	Toteuma 2020	Tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025
Henkilöstön rakenne*							
- Henkilöstömäärä henkilötyövuotta, josta	83	82	82	70	70	70	70
- toimintamenomomentilta palkat	65	63	65	64	64	64	64
- muilta TA-momenteilta palkattu	18	19	17	6	6	6	6
- työsuhteen laatu pysyvä/määräaikainen	65/18	63/23	65/17	64/6	64/6	64/6	64/6
- naiset / miehet	20/63	23/63	23/59	22/48	22/48	22/48	22/48
- keski-ikä, kaikki	45,7	44,5	43	40	40	40	40
- henkilöstön vaihtuvuus							
- lähtövaihtuvuus	2,4 %	7,5 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %	6,9 %
- tulovaihtuvuus	21,2 %	10,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %	2,8 %
Hyvinvointi ja osaaminen							
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku TTL-tutkimus 2 v. välein	14,3		14,0		14,0		14,0
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	6,3	7,3	6	5	5	5	5
- Terveyspäiväprosentti (%) ²⁾ **	97,3 %	96,7 %	97,5	97,5	97,5	98	98
- Koulutus ja kehittäminen (työpäivät/htv)**	118/83	28/82	180/82	180/70	160/70	160/70	160/70
Muut							
Toimitilatehokkuus [tsto]							
- toimistoneliöt/htv***	27,7 m ² /htv	33,1 m ² /htv	28,9 m ² /htv	30,2 m ² /htv	33,2 m ² /htv	33,2 m ² /htv	33,2 m ² /htv
- kokonaiskustannus €/kaikki toimitilaneliöt***	104,6 €/m ²	117,5 €/m ²	118,0 €/m ²	118,0 €/m ²	118,0 €/m ²	118,0 €/m ²	118,0 €/m ²

²⁾ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm)

*Luvut mittaritaulukosta. **Luku lisätään mittaritaulukkoon. ***Luvut kiinteistökirjanpidosta

Taulukko 5. Tuottavuus

JHT		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tuottavuus lupahallinnossa, päätöstä/HTV	Pyyntiluvat	600	730	1 179	562	1 066	390
	Hirvieläinten pyyntiluvat	1 122	950	693	572	469	492
	Luontodirektiivin poikkeusluvut	335	424	354	294	373	390
	Lintudirektiivin poikkeusluvut	351	262	260	247	248	182
	Muut luvat	1 053	1 549	1 119	1 351	2 292	1 547
Palvelut		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Asiakaspalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	1,74	1,85	1,77	2,1	2,05	2,68
	Suorite/htv	3 960	3 728	3 852	2 284	2 246	2 043
Sisäiset palvelut		2015	2016	2017	2018	2019	2020
Materiaalipalvelutapahtumien tuottavuus	Työnkäyttö yhteensä, htv	0,84	0,29	0,36	0,33	0,39	0,39
	Suorite/htv	7 163	14 817	12 482	12 258	9 767	11 315

SUOMEN RIISTAKESKUKSEN VALTAKUNNALLISTEN TOIMIELINTEN KOKOONPANO

LIITE 2

HALLITUS toimintavuonna 2020

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Tauno Partanen, puheenjohtaja	Juhani Kukkonen
Erkki Huhta, varapuheenjohtaja	Jouko Heikkinen
Risto Hanhineva(t)	Jari Korhonen
Pentti Pulkkinen	Veikko Sorsa
Mikael Nyholm	Mikael Antell
Pauli Kiviluoma	Erkki Alanne
Vilppu Talvitie	Heikki Lehtinen
Sirpa Thessler	Kirsi Arvelo
Aarno Puttonen	Timo Leskinen
Marko Mikkola	Sirpa Kuhlström

VALTAKUNNALLINEN RIISTANEUVOSTO toimintavuonna 2020

<u>Jäsen</u>	<u>Varajäsen</u>
Juhani Kukkonen, puheenjohtaja	Seppo Törnroos
Martin Hägglund, varapuheenjohtaja	Seppo Lohimies
Juha Mäki	Pekka T. Partanen
Ilkka Tiainen	Jarmo Myllylä
Asko Keski-Nisula	Teuvo Suutari
Leo Houhala	Yrjö Soidinmäki
Jari Huhtamella	Paula Ajanki
Jouko Arvo	Raimo Kinnunen
Toni Peltoniemi	Sauli Ojatalo
Kimmo Alakoski	Pertti Salminen
Veikko Sorsa	Esa Rätty
Juha Savolainen	Marko Metso
Mathias Lindström	Pasi Sandvik
Erkki Kallio	Mika Tuomisaari
Mikael Antell	Markku Tuominen
Sami Niemi	Sanna Paanukoski
Suvi Borgström	Esko Hyvärinen
Ahti Putaala	Antti Maukonen
Anssi Niskanen	Pekka Hovila
Sirpa Thessler	Otso Huitu
Mikko Tiirola	Timo Leskinen
Tuomas Hallenberg	Heli Siitari
Vesa Luhta	Riku Lumiaro

JOHTORYHMÄ

<u>Nimi</u>	<u>tehtävä</u>
Jari Varjo	johtaja
Sauli Härkönen	julkisten hallintotehtävien päällikkö
Jari Pigg	apulaisjohtaja, palvelupäällikkö
Jarkko Nurmi	riistatalouspäällikkö
Tuomo Pispa	hallintopäällikkö
Klaus Ekman	viestintäpäällikkö

JULKISTEN HALLINTOTEHTÄVIEN PÄÄTÖKSET

LIITE 3

	2016	2017	2018	2019	2020
<u>PÄÄTÖSTYYPPI</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>	<u>KPL</u>
MetsL 10 §	68	52	62	66	64
MetsL 26 §	1 937	2 003	1 967	1 955	2 021
MetsL 28 §	367	353	419	334	355
MetsL 35 §	-	54	39	89	65
MetsL 40 §	4	5	3	2	2
MetsL 41 §:n 2 momentti	-	-	-	-	16
MetsL 41 §:n 3 momentti	18	27	24	29	28
MetsL 41 a §:n 1 momentti	131	140	96	100	118
MetsL 41 a §:n 3 momentti	288	289	264	253	254
MetsL 41 b §	148	106	108	296	231
MetsL 41 c §	45	42	41	34	59
MetsL 41 d §	17	28	37	26	54
MetsL 42 §	8	7	6	8	13
MetsL 49 a §	0	0	2	2	1
MetsL 52 §:n 1 momentti	36	45	43	47	38
MetsL 52 §:n 3 momentti	32	25	21	19	18
Kielletyt pyyntivälineet	11	6	7	3	4
Hakemusten peruuttaminen	68	49	72	73	78
Tutkimatta jättäminen	0	9	4	7	4
Nimittämispäätökset (rhy)	480	303	26	402	261
Yhteensä	3 658	3 543	3 482	3 773	3 684

Suomen riistakeskuksen henkilöstö 31.12.2020

Liite 4.

Alalantela	Jaakko	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Alhainen	Mikko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Boström	Irene	Asiantuntija	Keskushallinto
Ekman	Klaus	Viestintäpäällikkö	Keskushallinto
Eronen	Visa	Riistapäällikkö	Uusimaa
Hakala	Minna	Riistasuunnittelija	Pohjanmaa
Hakala	Sirpa	Asiantuntija	Keskushallinto
Harju	Saana	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Hakonen	Holtti	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Hautanen	Jaakko	Riistasuunnittelija	Rannikko-Pohjanmaa
Heimo	Lasse	Asiantuntija	Keskushallinto
Hellman	Johanna	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Herrero	Annika	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Hepo-oja	Harri	Riistapäällikkö	Oulu
Hermansson	Jörgen	Riistasuunnittelija	Varsinais-Suomi
Hokkanen	Ville	Projektipäällikkö	Keskushallinto
Huhtinen	Riitta	Asiantuntija	Keskushallinto
Härkönen	Sauli	JHT-päällikkö	Keskushallinto
Hölli	Otto	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Impola	Antti	Riistapäällikkö	Satakunta
Itkonen	Lauri	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Kangas	Tapio	Riistasuunnittelija	Kainuu
Kangas	Veli-Matti	Riistasuunnittelija	Oulu
Karhula	Kari	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Kelkka	Mari	Asiantuntija	Keskushallinto
Kervinen	Matti	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Savo
Kontro	Valto	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Korhonen	Tuija	Asiantuntija	Keskushallinto
Kouhia	Arttu	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Kuhlström	Sirpa	Riistasuunnittelija	Keskushallinto
Kuittinen	Juha	Riistapäällikkö	Pohjois-Karjala
Kuitunen	Tero	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Kursula	Olli	Riistapäällikkö	Keski-Suomi
Körhämö	Jani	Riistapäällikkö	Pohjois-Häme
Laaja	Reima	Riistasuunnittelija	Satakunta
Laine	Eerojuhani	Riistasuunnittelija	Lappi
Laitila	Lauri	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Lamberg	Teemu	Riistasuunnittelija	Keski-Suomi
Laukkanen	Paula	Projektityöntekijä	Keskushallinto
Lehikoinen	Pekka	Taluspäällikkö	Keskushallinto
Littow	Inga	Asiantuntija	Keskushallinto
Luoma	Mikael	Riistapäällikkö	Pohjanmaa
Lyly	Mari	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Lönnfors	Carola	Asiantuntija	Keskushallinto

Miettinen	Janne	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Mikkola	Marko	Erikoissuunnittelija	Pohjois-Häme
Mutanen	Henri	Riistapäällikkö	Kaakkois-Suomi
Muuttola	Marko	Riistasuunnittelija	Etelä-Häme
Mänty	Maria	Asiantuntija	Keskushallinto
Norberg	Harri	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Nurmi	Jarkko	Riistatalouspäällikkö	Keskushallinto
Nyholm	Kai-Eerik	Riistasuunnittelija	Pohjois-Karjala
Paakkonen	Risto	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Paananen	Esko	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Paasimaa	Marko	Riistapäällikkö	Kainuu
Paavola	Heli	Asiantuntija	Keskushallinto
Pellas	Stefan	Riistapäällikkö	Rannikko-Pohjanmaa
Peltonen	Pirkka	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Pietarinen	Kari Petteri	Projektityöntekijä	Keskushallinto
Piironen	Antti	Riistasuunnittelija	Uusimaa
Pigg	Jari	Apulaisjohtaja	Keskushallinto
Pispa	Tuomo	Hallintopäällikkö	Keskushallinto
Rantala	Mirja	Viestintäsuunnittelija	Keskushallinto
Rauhala	Jyri	Riistapäällikkö	Etelä-Häme
Rinne	Antti	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Ruuskanen	Tuula	Asiantuntija	Keskushallinto
Salo	Ohto	Riistasuunnittelija	Etelä-Savo
Saunaluoma	Joni	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Siira	Antti	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Sorvali	Elina	Kosteikkosuunnittelija	Keskushallinto
Sundqvist	Marion	Asiantuntija	Keskushallinto
Svensberg	Marko	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto
Särkijärvi	Leena	Asiantuntija	Keskushallinto
Södergård-Ahlskog	Lena	Asiantuntija	Keskushallinto
Tanskanen	Jouni	Riistapäällikkö	Pohjois-Savo
Tervonen	Kimmo	Tietojärjestelmäasiantuntija	Keskushallinto
Tikkunen	Mari	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Toivola	Mikko	Riistapäällikkö	Varsinais-Suomi
Toivonen	Timo	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Tolvanen	Jouni	Riistasuunnittelija	Kaakkois-Suomi
Tossavainen	Sami	Riistapäällikkö	Lappi
Uuksulainen	Pekka	Life-suunnittelija	Keskushallinto
Varjo	Jari	Johtaja	Keskushallinto
Vartiainen	Petri	Riistapäällikkö	Etelä-Savo
Viitanen	Ville	Hta-suunnittelija	Keskushallinto
Wikström	Mikael	Erikoissuunnittelija	Keskushallinto